

**TMMOB YÜKSEK ONUR KURULU
VE
ODA ONUR KURULLARI
ORTAK TOPLANTISI**

13 Ekim 2012

ISBN:

978-605-01-0462-2

BASKI

Mattek Basın Yayın Tanıtım Tic. San. Ltd. Şti
Ağaç İşleri Sanayi Sitesi 1354. Cadde 1362 Sokak
No:35 İvedik/ANKARA
Tel: (312) 433 23 10 Faks: (312) 434 03 56

BASKI TARİHİ

03.05.2013

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği

Selânik Cad. No: 19/1 Yenisehir 06650 ANKARA

Tel: (312) 418 12 75 Faks: (312) 417 48 24

web:<http://www.tmmob.org.tr>

e-posta:tmmob@tmmob.org.tr

HÜSEYİN YEŞİL (TMMOB Yüksek Onur Kurulu Üyesi)-

Hoş geldiniz arkadaşlar.

Aslında bundan önceki yıllarda da, mesela 2006'da ve 2011'de de bu tür toplantılar yaptık, bütün oda onur kurulları ve yüksek onur kurulları ortak toplantılarını yaptık. Artı, çeşitli uzmanları da çağırarak, bir tartışma ortamı yürütmüştük. Ama bu dönemde, sadece kendi içimizde bir tartışma sürdürüelim, olan biteni kendi aramızda görüşelim diye böyle bir toplantıyı Yönetim Kuruluna önerdik, Yönetim Kurulu da bu kararı verdi ve bugün toplandık.

Hepiniz hoş geldiniz. Hepinize yeni dönemdeki görevlerinizde başarılar diliyorum.

Programımız gereği, açılış konuşması yapılacak. TMMOB Başkanı Mehmet Soğancı'yı konuşmasını yapmak üzere kürsüye çağırıyorum.

MEHMET SOĞANCI (TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı)-

Değerli Arkadaşlar,

TMMOB Yüksek Onur Kurulu ve Oda Onur Kurulları ortak toplantısına hoş geldiniz.

Yüksek Onur Kurulumuzun talebi ile yaptığımız bu toplantıda; Yüksek Onur Kurulu üyelerimiz, oda onur kurulu üyelerimiz, oda onur kurulu raportörleri, soruşturmacılar ve oda bünyesinde onur kurullarına ilişkin sekreteryada çalışan arkadaşlarımız, TMMOB ve odalarımızın hukuk danışmanı avukat arkadaşlarımız ve TMMOB Yönetim Kurulu üyelerimiz ile birlikteyiz.

Bu toplantıları, örgütümüzün gelişmesi, uygulamalarda ortaklaşma ve kurumsallaşma açısından çok önemsiyoruz.

Toplantının öğleden önceki bölümünde; TMMOB Yüksek Onuru Kurulu Üyemiz Nevzat Uğurel Yüksek Onur Kurulu'na gelen dosyalara ilişkin bir sunum, TMMOB Hukuk Danışmanı Arkadaşımız Nurten Çağlar Yakış da TMMOB Yüksek Onur Kurulu kararlarına karşı açılan davalarla ilgili bilgilendirme ve karar analizleri üzerine bir sunum yapacak. Öğleden sonra ise hepinizin sorularıyla, önerileriyle katılacağı bir forum şeklinde geçecek.

Değerli Arkadaşlar,

Eğitim seminerimizin başında bu çalışmamızın girişi olması anlamında, size örgütümüzle ve ilgili mevzuatla ilgili birkaç hatırlatmada bulunmak istiyorum.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği 6235 sayılı Yasayla 1954 yılında kurulmuştur. Kuruluşunda 10 Odası ve 8.000 üyesi bulunan TMMOB, bugün 24 oda ve 400 bini aşkın üyesi ile yola devam etmektedir.

Yasamızda da belirtildiği gibi "Mühendislik ve mimarlık mesleği mensuplarının ortak gereksinmelerini karşılamak, mesleki etkinlikleri kolaylaştırmak, mesleğin genel yararlarına uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleriyle ve halkla olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere, meslek disiplini ve ahlakını korumak; kamunun ve ülkenin çıkarlarının korunmasında, yurdun doğal kaynaklarının bulunmasında, korunmasında ve işletilmesinde, çevre ve tarihi değerlerin ve kültürel mirasın korunmasında, tarımsal ve sınai üretimin artırılmasında, ülkenin sanatsal ve teknik kalkınmasında gerekli gördüğü tüm girişim ve etkinliklerde bulunmak" Birliğimizin amaçları arasındadır.

Birliğimizin amaçları arasında sayılan meslek disiplini ve ahlakının korunması ile hizmetlerin kamu ve ülke çıkarlarının korunması yönünde yürütülmesi için elbette kurallara ihtiyaç vardır ve bu kuralların dışındaki faaliyet ve davranışlara yönelik olarak da Disiplin Yönetmeliğimiz oluşturulmuştur. Disiplin Yönetmeliğimizin sağlıklı işletilebilmesi için onur kurullarımıza önemli görev düşmektedir.

Disiplin Yönetmeliğimiz;

Türkiye sınırları içinde mesleki etkinlikte bulunan mühendis ve mimarları kapsar. Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'ne bağlı Odalara üye olup da yurtdışında mesleki etkinlik gösteren ve Türkiye'de bulunan yabancı uyruklu üyeler de bu Yönetmelik kapsamındadırlar.

6235 sayılı Kanununun 33'üncü maddesi uyarınca Oda üyesi olmak zorunda olmayan meslek mensupları da Odaya kayıtlı meslek mensuplarının ödevleriyle yükümlü olduklarından, bir olay nedeniyle bağlı buldukları kamu kurumlarınca disiplin soruşturması açılıp açılmaması ya da disiplin cezası alıp almaması bu Yönetmeliğe göre işlem yapılmasını engellemez.

Disiplin cezaları, meslek mensuplarının Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununa, Tüzüğüne ya da Ana Yönetmeliğine, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Genel Kurul kararlarına, ilgili Odanın Tüzüğüne ya da Ana Yönetmeliğine, Genel Kurul kararlarına ya da Yönetmeliklerine aykırı hareketleri görülenlere, meslekle ilgili işlerde gerek kasten gerekse ihmal göstermek suretiyle maddi ya da manevi zarara neden olan, akdettiği sözleşmelere uymayan, meslek şeref ve haysiyetiyle bağdaşmayan hareketleri saptananlara verilir.

Suçların ve cezaların açık olması esastır. Hiç kimse aynı olaydan ötürü ikinci kez cezalandırılmaz.

Hakkında kovuşturma açılmış kişi, yöneltilen suçtan dolayı karar kesinleşene kadar Onur Kuruluna sevk edilmiş olmaktan ötürü suçlanamaz ve mesleğini uygulama konusunda herhangi bir kısıtlamaya tabi tutulamaz.

Değerli Arkadaşlar,

Disiplin suçları ve cezalar, soruşturmanın nasıl yürütüleceği, onur kurullarının çalışma yöntemi Disiplin Yönetmeliğimizde detaylı olarak tanımlanmıştır. Bugün burada bunları daha detaylı bir şekilde ele alacaksınız. Uygulamalar arasındaki farklılıkları, yeterince açık olmadığını düşündüğünüz noktaları tartışacaksınız. Daha demokratik, daha işlevsel, daha etkin bir TMMOB örgütlülüğünü bu beraber çalışma, beraber üretme anlayışıyla hep beraber yaratacağız.

Siz Yüksek Onur Kurulu ve Oda Onur Kurulu üyelerimize bu etkinlikte Yönetim Kurulumuz ile birlikte olduğunuz için, TMMOB'nin ve Odalarımızın hukuk danışmanlarına, örgütümüzün avukatlarına da katkılarından dolayı ayrıca teşekkür ediyor, toplantımızın başarılı geçmesini diliyorum.

HÜSEYİN YEŞİL- Teşekkür ederiz Sayın Başkanım.

Değerli arkadaşlar; aslında geçmiş yıllarda Yüksek Onur Kurulu'na gelen dosya sayısı yüzler civarındayken, geçen dönem 400, daha önceki dönem 300, bu dönem 4 ayda 100 dosya geldi. Yani Yapı Denetim Yasası çıktıktan sonra, bu uygulama başladıktan sonra Onur Kuruluna gelen dosya sayısı giderek artıyor. Bu yoğun dosya sayısında sağlıklı bir karar verebilmek için, onur kurullarının gerçekten çok düzenli, sistemli ve

Disiplin Yönetmeliği'ne uygun hareket etmeleri gerekmektedir ki, yapıyorlar; ama yine de zaman zaman birtakım aksaklıklar, birtakım usul hataları da görülebiliyor. Onun için, bütün bunları bugün konuşacağız. Burada ne kadar sağlıklı bir tartışma yaparsak, bu kararları verirken de sağlıklı kararlar veririz, iş yükünü de azaltırız diye düşünüyorum. Onun için, sözü çok uzatmadan, programımızı size aktarmak istiyorum.

İlk başta, uzun zamandır onur kurullarında görev alan Ümit Nevzat Uğurel arkadaşımız, Yüksek Onur Kuruluna gelen dosyalarla ilgili bir sunuş yapacak, sonra onun üzerine bir değerlendirme yapacağız sizlerle birlikte. İkinci oturumda, TMMOB Hukuk Müşaviri Nurten Çağlar Yakış, Yüksek Onur Kurulunda verdiğimiz kararlara karşı açılan davalarla ilgili bir değerlendirme yapacak ve onun üzerine sizlerle bir görüşme yapacağız. Yemek arası vereceğiz, sonra da genel bir görüşme yapacağız; yani sizin karşılaştığınız sorunlar, bizim karşılaştığımız sorunları karşılıklı birbirimize anlatacağız ve bundan sonraki dönemi sağlıklı bir şekilde, rahat bir şekilde kapatmak için birlikte çalışacağız.

ÜMİT NEVZAT UĞUREL (TMMOB Yüksek Onur Kurulu Üyesi)- Hepinize merhaba. Aslında sevgili arkadaşım Mehmet Soğancı, benim konuşmamın baş tarafını yaptı. O yüzden, ben biraz kısa keseceğim. Yani genelde TMMOB'nin amaçları, ilkeleriyle ilgili, TMMOB Disiplin Yönetmeliği'nin içeriğiyle ilgili kısımları hatırlatmak istiyordum konuşmamın ilk başında; ama bu içeriğe Başkanımız değindiği için, tekrarlamak istemiyorum. Ancak, önemli gördüğüm bazı konuları vurgulayarak söze başlamak istiyorum.

Bunlardan bir tanesi, TMMOB, iki kesime yönelik olarak kendi üyeleri arasındaki disiplini sağlamaya çalışıyor; bir tanesi, eşit çalışma koşulları, haksız rekabeti önlemek, üyelerin birbirleriyle ilişkilerini gözetmek; ikincisi de, kamuya karşı yapılan işlerde, üçüncü kişilere karşı yapılan işlerde adaleti sağlamak, mimar ve mühendislerin toplumda doğru temsil edilmelerini sağlamak. Bu iki temel başlıktan, son 4-5 yıla kadar ağırlıklı olarak birincisiyle ilgili dosyalar Yüksek Onur Kurulu'na geliyordu. Genelde Yüksek Onur Kurulu'na TMMOB'nin serbest çalışma ilkeleriyle ilgili yönetmeliğine aykırı davranışlar ya da odada çalışırken üyelerimizin eksikliklerinden kaynaklanan birtakım konular geliyordu ve bunlar değerlendiriliyordu; ama son 4-5 yıldır Yapı Denetim Yasasının daha yoğun olarak ülke çapında uygulanmaya başlanmasından sonra, özellikle mesleğin ifasından

kaynaklanan, mesleki denetim görevini, yapı denetim görevini doğru yapıp yapmamaktan kaynaklanan dosyaların sayısında son derece artış gözlemlendi. Az önce Hüseyin Yeşil arkadaşımızın vurguladığı sayılardaki artışın temel nedeni de bu. Yani biz, mesleğimizi uygularken, yasa ve yönetmeliklerle tanımlanan görevlerimizi yeteri kadar hassas, titiz bir şekilde yerine getirmiyoruz.

Tabii, süreç böyle olunca, onur kurullarının çalışma biçimlerinde de birtakım değişiklikler olmak zorunda; ama bu, bugüne kadar çok gözlenmedi. O nedenle biz, Yüksek Onur Kurulu üyeleri olarak dosyaları değerlendirirken, Yönetimden böyle bir toplantıyı talep ettik. Çünkü oda onur kurulu üyelerinin bugüne kadarki çalışma sistematığının daha üstünde çalışmalar göstermesi gerektiğine inanıyoruz. O da şu: bugüne kadar sadece yönetmelikler bazında olduğu için, özellikle raportör, soruşturmacı dediğimiz arkadaşların uzun uzun detaylı araştırma yapmasına gerek kalmıyordu. Aykırı davranış, zaten bizim kendi iç yönetmeliğimize aykırı davranışlardı ve bunları tespit etmesi çok kolaydı, ayrı bir soruşturmacıya bile çoğu zaman gerek yoktu; onur kurulu üyeleri bir araya geldikleri zaman, o kişiyle ilgili somut durumu değerlendirip karar verebiliyorlardı. Yüksek Onur Kuruluna geldiği zaman da çok fazla problem olmuyordu, biz de aynı değerlendirmeyle sonuçlandırıyorduk. Ama şimdi, konular üçüncü kişileri ilgilendirdiği ve diğer resmi kurumları, özellikle belediyeler ve bakanlıklar nezdindeki yasa ve yönetmeliklerin uygulanmasından kaynaklanan eksiklikleri içerdiği için, çok titiz çalışma gerekiyor. Burada temel olarak onur kurulu raportörünün ya da soruşturmacısının aslında bir savcılık gibi çalışmaya başlaması gerekiyor. Özellikle başvuru konuyla ilgili, gerekirse yerine giderek, gerekirse ilgili kurumlara, belediyelere, bakanlıklara giderek, gerekirse diğer oda çalışanlarından ya da şikayetçi şahıslardan birebir bilgi alıp, dosyasını öyle oluşturması, delillerini öyle sunması gerekiyor. Şikayetlerin önemli bir kısmı bakanlıktan geliyor, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Teftiş Kurulundan geliyor. Onlar belirli bir şikayeti inceliyorlar, kendi birikimleri ya da deneyimleriyle tespit ettikleri konuları iletiyorlar. Çoğu zaman bu müfettişlerin deneyim ve birikimleri meslek alanından kaynaklanmıyor. O nedenle de onların yaptıkları değerlendirmeler ne kadar sağlıklıysa, onun üzerinden oda onur kurulları karar vermek zorunda kalıyor. Halbuki, raportör ya da soruşturmacı bir savcı gibi, raportör ya da soruşturmacı

diyorum; çünkü bazı odalarda soruşturmacı, bazı odalarda soruşturma uzlaştırma kurulu gibi adlar var veya bazı odalarda hiç bu yöntemler kullanılmadan, sadece onur kurulu içerisinde seçilen bir raportörle bu işler yürütülüyor. Aslında doğrusu, TMMOB Disiplin Yönetmeliğine göre, mutlaka bir soruşturmacının atanması gerekiyor. Galiba bir tek Mimarlar Odası yapıyor bunu; tek kişiye bırakmıyor işi, soruşturma uzlaştırma kurulu adı altında bir kurula veriyor. Gerçi, onda da onur kurulunun bir alt kurulu gibi çalışıp, başta söylediğim gibi, olayın gerçekleştiği birimler nezdinde bir soruşturmanın gerçekleştirildiği konusunda belirsizlikler var.

Eğer bu süreç sağlıklı kurulur, sağlıklı işletilirse, o zaman, oda onur kurullarına gelen dosya üzerinde oda onur kurullarının karar vermesi kolaylaşacaktır, sadece şikayet edilen konuya dayanarak karar verme zorunluluğundan kurtulacaklardır.

Bu bir. İkincisi, bizim verdiğimiz kararların birçoğunun yargıdan dönmesinin nedeni, cezanın belgelerinin nitelikli olmaması. Sonuçta, eğer soruşturmacı bu işi demin söylediğim anlamda, bir savcı titizliğinde dosyayı oluşturarak, her türlü bilgi ve belgesiyle onur kuruluna sunar ve onur kurulu da o belge üzerinden, o belgeyi delil sayarak karara varırsa, yargıya varırsa, daha sonraki yargılama süreçlerinde de oda onur kurulu kararlarının, Yüksek Onur Kurulu kararlarının yargıdan dönmesinin önüne geçilmiş olur diye düşünüyorum.

Genel olarak süreç bu. Bu süreci aslında tekrar aktörleriyle saymak istiyorum. Şikayet edilen bir konu odaya geldiği zaman, öncelikle oda yönetim kurulu ya da şubelere geldiyse şube yönetim kurulu bu konunun soruşturmaya değer olup olmadığına karar veriyor. Çevre ve Şehircilik Bakanlığında gelen konular zaten doğrudan yönetim kuruluna gelip, yönetim kurulunun soruşturmacı atamasıyla süreç sürüyor.

Burada bir parantez açıp, soruşturmacının niteliği konusuna değinmek istiyorum. Soruşturmacı, odaların birçoğunda hep aynı kişi ve aynı bakış açısıyla değerlendirme yapıyor. Aslında biz Yüksek Onur Kurulu olarak bunun da sakıncalı olduğunu düşünüyoruz. Çünkü özellikle onur kurulunun karar verebilmesine yönelik aynı tür kalıplaşmış yaklaşımlar, aynı tür değerlendirme biçimleri, aslında daha farklı bakış açılarının, daha farklı değerlendirme olanaklarının da ortadan kalkmasına neden oluyor. Birden çok soruşturmacıyla çalışan ya da soruşturma uzlaştırma

kuruluyla çalışan odalardan gelen dosyalarda bu farkı görebiliyoruz. Böylece, aslında odalar, oda yönetimleri, oda onur kurulları, belki o soruşturmacı arkadaşların da kendilerini geliştirmelerine, daha farklı bakış açılarıyla olaya yaklaşmalarına destek olur diye düşünüyoruz. O nedenle, bu çeşitlendirilmeli, hep aynı kişiler sanki bu işin profesyonel elemanlarıymış gibi yapmamalıdır. Zaten bunun olanakları da ortadan kalkıyor, çünkü artık dosya sayısı bir tek soruşturmacının altından kalkabileceği sayının çok çok üstünde.

Tekrar konumuza dönersek, ilk başta söylediğim anlamda soruşturmacı dosyaları incelemek durumunda. Eğer böyle bir durumdaysa da, bu, oldukça vakit alıcı bir çalışma. Çok titiz karar üretmek durumundayız; çünkü bizim konularımız artık sadece kendi iç işleyişimizle ilgili değil, toplumdaki mimar ve mühendisin saygınlığıyla ilgili. O nedenle bütün bunların titiz bir soruşturma, belgeli bir soruşturmayla oda onur kurullarına aktarılması gerekiyor. Soruşturmacının önemi burada.

Üçüncüsü, sekreteryanın önemi. Oda sekreteryalı dosyaları oluştururken, Disiplin Yönetmeliği'nde tanımlı; Disiplin Yönetmeliğinin eki olarak TMMOB sekreteryasının odalara sirküle etmiş olduğu dosyanın hazırlanış biçimine göre kontrol etmeli. İçindekileri listeye göre kontrol etmeli, örnek soruşturmacı raporlarını dikkate almalı, belki şube ve raportörler için birtakım yönergeler yayınlanmalı, sonuç olarak dosya içeriğinin kontrol edilmesi anlamında sekreteryanın önemi çok fazla. Gelen dosyalarla ilgili oda onur kurulları bazen nasıl karar veriyor, biz şaşıyoruz; çünkü o kadar iç içe geçmiş dosyalar ki, mesela, aynı onur kurulu kararında birden çok üyenin ismi var. Hatta bazen, aynı olaydan dolayı soruşturulan iki üye birden aynı konuda, aynı kararda değerlendirmeye alınıyor. Bunları bizim içinden seçip ayırtmamız çok zorlaşıyor.

Şöyle olması lazım: Hem onur kurullarının karar alması açısından, hem de soruşturmacıların bunları hazırlaması açısından, her üye için ayrı bir karar üretilmeli, ayrı sayfalara yazılmalı, ayrı karar numaraları verilmeli, ayrı tarihler olmalı. Oda onur kurulu kararlarını inceliyorsanız, -bir ikisi istisna, birçok odada bu var- başlamışlar toplantıya, 15 kişinin birden değerlendirmesini yapmışlar, bütün kararlar alt alta yazılmış, hangi kişiyle ilgili değerlendirmenin sayfasını neresinde başlayıp neresinde bittiği belli değil, olay değerlendirme, gerekçe, hepsi birbirinin içine geçmiş vaziyette. Bir kere, düzenlenmesi

açısından sekreteryanın bu konuda uyarılması gerekiyor. Tekrar ediyorum: Her üyeye ilgili ayrı sayfalarda, ayrı kararlar, ayrı gerekçeler düzenlenmeli ve dosyalar Yüksek Onur Kuruluna gönderilirken de, o dosya hangi üyemize aitse, sadece o üyemizle ilgili konular o dosya içerisine yer almalı, diğer hiçbir üyeye ilgili başka bir olayın içinde yer almaması gerekiyor.

Daha önceki toplantılarımızda, Yüksek Onur Kurulu değerlendirmelerimizde bunu yine söylemiştik, fakat bunu şu şekilde uygulamaya başladılar: Yine 15-20 kişilik değerlendirme aynı toplantıda yapılıyor, aynı karar numarası ve tarihle yapılıyor, sadece ilgili bölümün fotokopisi çekilerek dosyaya konuluyor. O da yine başında ve sonunda başladığı için, bazen toplantının tarihinin olmadığı dosyalar geliyor, bazen oda onur kurullarının imzalarının olmadığı sayfalar geliyor; çünkü genellikle onlar son sayfada atılıyor. Sadece bize gönderilen ara sayfaların fotokopileri olduğu için, oralarda parafları görebiliyoruz. Bazen o paraflar iç içe geçiyor, kaç tane olduğu belli değil. Biliyorsunuz, oda onur kurulları hiçbir zaman çoğunlukla karar veremiyorlar, mutlaka 5 kişinin katılımıyla karar vermesi gerekiyor. Üstelik, bu 5 kişinin de o dosyayı incelemeye başladığı andaki 5 kişiyle aynı olması gerekiyor. Yani ilk toplantıda karar verilmediyse, dosya incelemeye başlandıysa eğer, o 5 kişi daha sonraki toplantıda yine olmak zorunda, yerine bir başkası olamıyor. Bunlar gözlenmeli. Son aşamada da onur kurulu bütün bunları, hem soruşturmacının, hem sekreteryanın çalışmalarını değerlendirerek, kendi içerisindeki bir raportörle karar verecektir. Bu nedenle sekreteryanın, dosyayı onur kurulunun karar vermesini kolaylaştırıcı bir şekilde onur kuruluna aktarması lazım.

Onur kurulu içindeki raportörün de o toplantı anında değil; toplantıdan önce raporunu oluşturup, belki de diğer onur kurulu üyelerine sirküle edip, onların değerlendirmelerine fırsat vermesi gerekiyor.

Bu genel süreç aslında çok önemli. Tartışmalar sırasında bununla ilgili sorularınız olursa, tekrar açıp değerlendirmeye çalışırız. Ama onun dışında, bütün bu yöntemler uygulansa da, dosyaların içeriğinde karşılaştığımız bazı sorunlar var. Onları da hatırlatmak istiyorum. Bir tanesi, cezaların eşitliği konusu. Hem farklı odalardan gelen dosyalarda, eylemin niteliği aynı olmasına karşın farklı sürelerde cezalar var; hem de aynı oda içerisinde bile Yapı Denetim Yasası'na aykırı, yapı denetiminin zamanında yerine getirmedeği konularda

farklı cezalar var. Bunlardan en önemlisi ve en çok karşılaştığımız da, yapıdaki aksaklıkların 3 işgünü içerisinde ilgili kuruma bildirilmemesi. Dosyaların büyük bir çoğunluğu bu suçlamayla geliyor. İlgili odaların verdiği cezalar 15 günle 6 ay arasında değişiyor; ama neden 15 gün veya neden 6 ay olduğu konusunda açıklama yapılmıyor.

Onur kurulu kararları genellikle bütün gerekçeler açıklandıktan sonra, ceza yazılırken, sadece “TMMOB Disiplin Yönetmeliğinin 9b maddesine göre cezalandırılmıştır” gibi, Disiplin Yönetmeliği maddesinin tekrar yazılmasından öteye geçmiyor. Halbuki, 9b maddesine göre bile olsa, bu maddenin öngördüğü cezalar 15 günden 6 aya kadarsa, hangi gerekçeyle 15 gün, hangi gerekçeyle 2 ay, hangi gerekçeyle 6 ay verildiğinin net şekilde yazılması gerekiyor ki, oda onur kurulları da bu konularda kendi içlerinde bir içtihat oluşturabilsinler ve üyelere verilen cezalarda eşitlik sağlanabilsin diye düşünüyorum.

Ö nedenle cezalar net ve açık olarak tanımlanmalı, belirtilmeli, cezaların miktarı da aynı bu açıklık ve netlikte gerekçeleriyle yazılmalı diye özetliyorum.

Bir diğer başlık, oda onur kuruluna gelen dosyalar, bazen aynı üye hakkında aynı toplantılarda birden çok karar verildiği durumları da bize gösterdi son dönemlerde. Bir üyeye ilgili 3 farklı olaydan dolayı şikayet olmuş ve oda onur kurulu da bu 3 ayrı olay sürecini ayrı ayrı değerlendirmiş. Belki ayrı ayrı toplantılarda görüşmüş; ama tarihleri birbirine çok yakın. Hiçbir üyeye tebliğ edilmeden, kendi içerisinde cezanın tekrarı gerekçesiyle arttırılarak uygulandığı durumlar da var hatta ya da tam tersi, arttırılması gerekirken arttırılmadığı durumlar da var. Bizim Disiplin Yönetmeliğimizin ana kurallarından biri, ceza konusu olan suç bir müddet sonra tekrar işlendiyse ve tekrar soruşturuluyorsa, ilk incelemede 15 gün ceza veriysek, ikincide belki 1 ay ceza vereceğiz; ama birbirine yakın tarihlerde olduğu için, 3 dosya da 15 gün olarak tecelli edebiliyor mesela. Ö zaman, cezalardaki eşitlik ilkesini ya da tekrarı halinde arttırılarak uygulanması gereğini yerine getirmemiş oluyoruz. Ama buna itiraz ettiğimiz durumlarda çok ilginç şeylerle de karşılaştık son zamanlarda. “Bu 3 dosyayı birlikte değerlendirin. Bu arkadaş 3 defa suç işlemiş. Birine 15 gün, birine 1 ay, birine 2 ay verin” demiyoruz; ama 3 dosya da kısa sürede işlenmiş. Biliyorsunuz, cezaların temel amacı caydırıcılıktır. Üye o suçu işledikten sonra, bu uyarıdan, aldığı cezadan sonra suçu bir daha işleyemeyecektir;

ama üçü birbirine çok yakın olduğu için, illa da arttırarak uygulayın demiyoruz. Birlikte değerlendirip, ceza belki 15 gün değil de, 1 ay yapılabilir, belki ona rağmen farklı karar verebilir; ama bunun birlikte değerlendirilmesi gerekiyor.

Odamızın bir tanesine 3 dosyayı geri gönderdik. “Öncelikle caydırıcılık geçerli olsun; sadece birincisinde karar verilir, diğer ikisi bizde dursun” gibi bir yaklaşım da yapabiliyor ya da “Biz, üçünde de ısrar ediyoruz. Üçünü de işlemiştir, üçünde de ısrar ediyoruz.” Bu durumlarda biz karar vermek durumunda kalıyoruz bu sefer, çünkü ikinci defa iade etme yetkimiz yok. Biliyorsunuz, Yüksek Onur Kurulu sadece bir defa uyarı niteliğinde oda onur kurullarına dosyayı iade edebiliyor. Oda eğer ısrar ederse, Yüksek Onur Kurulu verilecek cezayı kendisi belirliyor ve tebliğ ediyor.

Bir de tebligat konusu var. Hem Tebligat Yasasından kaynaklanan, hem de bizim kendi içtihadımızdan kaynaklanan, soruşturma aşamasında ve cezanın tebliği aşamasında üyeye tebligat yapılması gerekiyor. Soruşturma aşamasında birinci tebligat eline geçmediği zaman ikinci tebligat, yine cezanın tebliği aşamasında da birincisi eline geçmediği zaman ikincisini yapmak gerekiyor. Birçok oda, elinde bir tane adres var; bu 4 aşamada da tebligatı aynı adrese yapıyor, 4'ünde de ulaşamıyor üyeye ve karar veriyor. Bir açıdan bakarsanız, oda haklı. Neden haklı; çünkü üye, yine bizim kendi tüzemiz gereği, 1 ay içerisinde adres ve benzeri bilgilerdeki değişiklikleri odaya bildirmek zorunda. Ama diğer açıdan bakarsanız, siz bir adil yargılama süreci işletmeye çalışıyorsunuz; bir kere, üye Bakanlıkça şikayet edilmiş, çoğu zaman şikayet edilen metnin arkasında aynı zamanda yapı denetim firmasının 1 yıl meslekten men olmasına ilişkin de kararlar var. Yapı denetimin adı belli. Zaten Bakanlığın internet sayfasına girdiğiniz zaman oradan da adres elde edebiliyorsunuz ya da bu adrese dayalı nüfus bilgi sisteminden bazı odalar nüfus müdürlüğüyle protokol yapıp adres bilgilerine ulaşabiliyor. Bütün bunlar denenmiyor. Bizce denenmesi gerekiyor. Özellikle bir oda -ismini vermeyeceğim- bu konuda çok eksik. Odadan gelen dosyaların neredeyse yüzde 60-70'i, 4 tebligatın da adrese yapılamadığına ilişkin. Buna dikkat edilmesi, hem odanın, hem TMMOB'nin saygınlığı açısından iyi olur diye düşünüyorum.

Notlarımın hepsini aktarmış oldum. Belki atladıklarım, unuttuklarım vardır; ama bunlar, karşılaştığımız sorunların önemli bir kısmı. Belki

sizin katkılarınızla da, farklı sorunlar varsa onlar üzerinde, onların çözümü üzerinde de birbirimize yararlı oluruz diye düşünüyorum.

HÜSEYİN YEŞİL- Bir kez daha altını çizerek, bizim karşılaştığımız sorunlara ilişkin vurgu yaptı arkadaşımız. Soruşturmacı atanması, soruşturmacının niteliği konusunda, tebligat meselesinde büyük sorunlar yaşıyoruz Tabii, siz de şimdi sorunlarınızı aktaracaksınız. Bir dosyada aynı kişiye ilişkin fotokopi çekiliyor. 5 kişiye, o dosya , kalın bir şekilde, 5 kişi için ayrı ayrı geliyor bize. Bunun biraz daha özenle, kişi için düzenlenmesini istiyoruz.

Mesela aynı kararda, bir kişiye 15 gün, bir kişiye 2 ay gibi cezalar veriliyor. Bunları geri gönderip, “Bu dosyaları ayrıştırın” diyoruz, “Kişi için ayrı bir karar yazın. 15 günse niçin 15 gün, 2 aysa niçin 2 ay olduğunu yazın.” Sadece 9b Maddesi yetmiyor. Bu kararların biraz açılmasını istiyoruz.

Yine söylendiği gibi, diyelim ki, bir kişi 2 ay arayla suç işlemiş, odaya gelmiş; oda, birincisine 1 ay veriyor, ikincisine 2 ay veriyor tekrarlardı diye. Bu bize geldiğinde, aslında birincisinin bize gelip onaylanması, tebliğ edilmesi, ondan sonra ikinci dosyanın iki misli arttırılarak verilmesi gerekir. Bu tür şeyleri geri gönderdiğimizde, “Birlikte değerlendirin” dediğimizde de, yine dosya olduğu gibi bize geri geliyor, biz ceza vermek zorunda kalıyoruz ya da düzenlemek zorunda kalıyoruz.

Bir başka şey de, bizim odalarımızın, bu yapı denetimden gelen, yani Bakanlıktan gelen dosyalara ilişkin tavrı, genel tavrı izlediğimde, mesela, bazı odalarımız bu konuda üyesini koruyucu davranıyor. Örneğin, “Bu, bizi ilgilendirmez, bizim işimiz değil, üyemizin işi değil” biçiminde. Bazı odalarımızda, yapı denetimden gelen, Bakanlığın şikayeti üzerine gelen olaylarda ağır cezalar veriliyor.

Burada küçük bir istatistik vermek istiyorum. Mesela, bu dönemki gelenlerin yüzde 50'sine yakını İnşaat Mühendisleri Odası'ndan; yani Bakanlığın şikayetini değerlendiriyorlar ve cezaları veriyorlar. 45 gün, 2 ay, 3 ay, 6 ay, neyse. Hemen arkasından Mimarlar Odası geliyor. Makina ve Elektrik Mühendisleri Odası'nınki daha az, diğer odalardan hiç yok gibi. Mesela dün, Jeoloji Mühendisleri Odası'ndan geldi. O da yapı denetimden değil, başka bir şeyden gelen bir dosyaydı. Onun

için, bu yapı denetimiyle ilgili gelen dosyalar artık giderek bize gelen dosyaların yüzde 90'ına ulaştı. Bu konuda, hazırlanışından tutun da karar veriş sürecine kadar titiz davranılması gerekir; çünkü Bakanlık tekrar şikayet ediyor ya da yargıya gidiyor. Yargıda bunların dönmesi de bizim açımızdan, TMMOB açısından da hiç iyi bir şey olmaz diye düşünüyorum. Dolayısıyla, Nevzat'ın söyledikleri başlıkların altını bir kez daha çizerek tekrarlamak istedim.

Şimdi sözü size vereceğim. Karşılaştığımız sorunlar, bu söylediklerimize ilişkin görüşleriniz, bunların her birini tartışalım ve bu bölümü bu şekilde kapatalım diye düşünüyorum.

MUSTAFA SELMANPAKOĞLU (İMO Onur Kurulu Üyesi)-
Ben, sadece soru sormak istiyorum. Yalnız, bize sunulan programa göre, sorunların tartışılması öğleden sonra olacak denilmiş. Öğleden sonraki yapacağımız tartışmaları saklı tutarak, iki soru sormak istiyorum.

Sizlerin de söylediği gibi, Yapı Denetim Yasası çıktıktan sonra ciddi şekilde bir dosya artışı var ve bu dosya artışıyla beraber soruşturmacılara çok ciddi görevler düşmekte. Kalın dosyalar, bir klasör halinde dosyalar var. Dolayısıyla, soruşturmacının görevi oldukça ağır. Nevzat bey dedi ki, "Soruşturmacılar artık bir savcı gibi çalışmalı, gerektiğinde olay yerine gitmeli." Yani olayla ilgili kişilerle görüşmeli, birtakım detaylarla ilgili doğrudan çalışma yapması gerektiğini söyledi. Bizler yönetim kurulları ve onur kurullarındaki kişiler, yani TMMOB'ye bağlı odalardaki yöneticiler olarak gönüllülük esasına göre çalışan insanlarız, yani herhangi bir karşılığı yok. Biz kendi gönlümüzle bu işlere talip olmuşuz ve çalışıyoruz. Ancak, sizlerin de söylediği gibi, soruşturmacılar atanıyor ve oldukça ağır iş yükleri var. Örneğin bizim İMO'da, soruşturmacılara dosya başına bir ücret ödeniyor. Benim genel kurullardan takip ettiğim kadarıyla, bu ödenen ücretlerin, yapılan çalışmalarla ilgili verilen emekle orantılı olmadığını düşünüyorum. Dolayısıyla, Yüksek Onur Kurulu veya TMMOB'nin, bu soruşturmacıların emeğinin karşılığının verilmesiyle ilgili bir düşüncesi var mı? Böyle olması gerektiğini düşünerek bunu soruyorum.

İkincisi, Nevzat bey dedi ki, "Dosya kiminle başladıysa onunla bitmeli; yani soruşturma başladığında onur kurulu üyelerinden 5 kişi kimse, onunla bitmeli." Ancak görüyoruz ki, bugüne kadar çok uygulanabilir bir şey değil bu. Bazı kararlar Yüksek Onur Kurulundan

geri dönüyor ve aradan birkaç sene geçmiş olabiliyor, o geçen seneler içerisinde onur kurulu değişiyor. Yani öyle bir şey olabilir ki, değişen onur kurulundan o arkadaş bu dünyadan göçmüş de olabilir. Bu nasıl temin edilecek, yani kiminle başladıysa onunla bitmesini nasıl temin edebileceğiz? Belki de bunu yanlış anladım. Onu sormak istiyorum.

SALONDAN (Maden M. O. Onur Kurulu Üyesi)- Nevzat bey konuşmasında, soruşturmacı ya da uzlaşma kurulu kullanılmasında, gerek terminoloji, gerek uygulama açısından farklılıklar olduğunu söyledi ve şöyle bir ibaresi var: “Bu konuda belirsizlikler var.” Benim sorum, bu belirsizliklerin neler olduğunun açıklanmasıdır. Bu belirsizliklerin giderilmesi için bir çalışma yapılabilir mi?

Bir sorum var. Soruşturmacının işi gerçekten ağır. Bazı odalar mesela ücret veriyor, bazı odalar vermiyor. Maden Mühendisleri Odası'nda böyle bir şey olduğunu sanmıyorum örneğin. Bir standart uygulama olabilir mi?

AHMET DÖRTDEMİR (MMO Onur Kurulu Üyesi)- Merhaba arkadaşlar. Nevzat ağabeyin sunumu sırasında aldığım notlar oldu. Sizinle kendi deneyimimizi paylaşmak istiyorum. Bahsettiği gibi, özellikle yapı denetim süreciyle ilgili çok dosya geliyor. İlk başlarda gelen dosyalar çok yetersizdi, Bakanlıktan gelen dosyalar da yetersizdi ve bizi çok zorladılar. Yeni arkadaşlar şanslı; şu anda artık biraz daha detaylı dosyalar geliyor, hatta meslek gruplarına göre neden suçlandıkları bile net ve açık. İlk zamanlar böyle çok detaylı değildi. Süreç içerisinde bahsettik, siz de biliyorsunuz; Bakanlığın yaptığı bildirim önemli. Yani oradaki detaylar çoğu zaman yetersiz kalıyor, biz tekrar inceleme raporunun tamamını istemek zorunda kalıyoruz. Bu bildirim eğer yeterli olursa, sürecin ikinci ayağı soruşturmacı. Bu da önemli. Soruşturmacı arkadaşlarımızın mutlaka onur kurulundaki arkadaşlarla bir araya gelip, toplantı yapıp, nasıl hazırlamaları gerektiğini öğrenmeleri gerekiyor. Bu süreci de en iyi onur kurulundaki arkadaşlar onlara iletebilir.

Bizim Odada genellikle şube müdürleri uyguluyor soruşturma sürecini. Birkaç dönemdir konuştuğumuz bir şey vardı; belki bu dönem uygulayacağız. Bir soruşturmacı havuzu oluşturuyoruz. Burada da sürekli aynı soruşturmacının görev yapmasının yaratacağı sıkıntıları da kısmen ortadan kaldıracacağız.

Bir de soruşturmacı dosyayı hazırlarken, dosyayla ilgili tüm bilgi ve belgeleri toparlamasının dışında, olaya bakışı da değerlendirme yapacak yeterlilikte olmalı. Çünkü soruşturma raporuna göre oda yönetim kurulu o dosyayı onur kuruluna gönderiyor ya da göndermiyor. Bu noktada bu önemli. Eğer dosya onur kuruluna gelmişse, bu süreçte de onur kurulundaki arkadaşlara iş düşüyor. Dosyalar çok olduğu için, dosyaları paylaşıyoruz biz, her arkadaşımız raportör oluyor. Bu noktada da raportör raporu çok önemli. O raporun, toplantıda diğer arkadaşların okuyarak değerlendirme yapabileceği kadar detaylı olması gerekiyor. Sonuçta, her dosyayı teker teker inceleme şansımız yok. Burada raportör arkadaşlara da görev düşüyor. Bizim raportör raporu şöyle. Bir dosya özeti yapıyoruz; ama burada olayları net olarak yazıyor olmamız lazım ki, diğer arkadaşlarımız o raportör raporunu okuyarak karar verebilsinler.

Nevzat ağabeyin de bahsettiği gibi, karar da çok önemli. İlk zamanlar biz, kararları çok gerekçe yazmadan yazıyorduk; sonra bir-iki dosyamız döndü, konuştuk, sohbet ettik ki, haklılar. Karara gerekçeyi tam yazıyoruz ki, Yüksek Onur Kurulu da o kararın tamamını okuyarak, dosyayı incelemeye gerek duymadan bile o dosya hakkında karar vermeye yetecek kadar bilgiye sahip olmalı.

Yaptığımız iş çok önemli arkadaşlar. Ceza veriyoruz. Yani kendinizi üyelerin yerinize koyun. Siz, onur kurulundan ceza almak ister misiniz, istemez misiniz, düşünün. Biraz önce Nevzat ağabey söyledi; 15 gün, 2 ay, 3 ay, 6 ay meslekten menler varmış. Ben garipsedim açıkçası. Biz, içtihat gibi bir şey oluşturduk. Bir kere, ilk hatasında yazılı uyarı veriyoruz arkadaşlarımıza. Bu, belki meslekle de ilgili bir şey. Bir inşaat mühendisinin yaptığı kusurun oluşturacağı sonuçlar farklıdır tabii ki, ama birdenbire 2-3 ay meslekten men vermek de bana çok mantıklı gelmiyor açıkçası. Sunumda söylendiği gibi, cezanın caydırıcı özelliği olmalı önce.

Soruşturmacıya ücret verilmesini çok tasvip etmiyorum. Biz de ücret almıyoruz. Sonuçta, soruşturmacı arkadaşlar da bizim gibi, odasını seven ve odası için bir şeyler üretmek isteyen arkadaşlar olmalı. Buna katılıyorum.

YAŞA NUR KAYA (EMO Onur Kurulu Üyesi)- Merhaba. Sayın Başkan, Sayın Divan Başkanı, değerli arkadaşlar; EMO Onur Kurulu üyesiyim, aynı zamanda PTT Genel Müdürlüğü'nde çalışıyorum.

Benim bu Onur Kurulundaki görevim süresinde arkadaşlarımla da paylaştığım birkaç konu vardı; burada aslında öneri niteliğinde, belki de tartışmaya açmak anlamında. Bunlardan önemli gördüğüm bir tanesi, biraz önce de Nevzat beyin söylediği gibi, genelde dosyaların birçoğu yapı denetim firmalarıyla alâkalı. Dosyaları incelerken genelde gördüğümüz sıkıntı, özellikle bizim Odaya mensup arkadaşlar diyor ki örneğin, “İnşaatla ilgili bir problem var; ancak, ben elektrik mühendisiyim, bu problemde dolayı ben de aynı kategoride soruşturuluyorum ya da yargılanıyorum.” Bunun böyle olmaması gerektiğini söylüyor. Ancak, Yasada diyor ki, “Orada denetimciler olarak siz bir bütünsünüz.” Diyelim ki, depo olarak gösterilen bir yere siz gidip normal konut aydınlatması tesis etmişsiniz, onu çekmişsiniz. Makineci arkadaşına diyor ki, “Sen, oraya lavabo koymuşsun, pis su gideri, temiz su tesisatı çekmişsin. Burası depo.” Müteahhit, orayı daireye dönüştürmüş bir şekilde, yani projeye aykırılık var ya da projede olmayan bir yere aydınlatma tesisatı çekmişsin vesaire. Bu Yasa, herkesi eşit değerlendiriyor. Bu farklılığı gördüğünde, Sayın Nevzat ağabeyin de dediği gibi, “3 gün içinde neden bildirmedin? Sen de sorumlusun. Orada bir aykırı uygulama var” diyor. Doğru. Bunun yanında, bir meslektaşımız da demiş ki, “Geçim derdi çekiyorum, çok sıkıntıdayım. Orada onu bildirdiğim takdirde işimden olacağım. Çocuklarım okuyor, şöyle oluyor, böyle oluyor.”

Meslek etiği açısından baktığında, tabii ki bildirmesi lazım, olayın o kısmını düşünmemesi lazım; ama işin bir de ayrıca realitesi var. Önerim tam bu noktada. Ben diyorum ki, bir yolunu bulup, yolunu derken, illegal değil tabii, yasal çerçevelerde, şunu yapabilir miyiz: Yapı denetim firmalarında çalışan tüm mühendisler ücretlerini çalıştığı firmadan almasınlar, bağımsız bir havuzda biriken paradan onlara ücret ödense, böylece, çalıştığı denetim firmasına bağlı kalmayacak, daha etik ve daha bağımsız hareket edecek, bu tür korkuları olmayacak. Bunu tartışmaya açmak istiyorum. Tüm odalar, şu anda buradaki arkadaşlar, hukukçu arkadaşlarımız, tecrübeli büyüklerimiz, bu konuyu bir düşünelim. Bu nasıl hayata geçirilir? İnanın, o zaman dosya sayılarında da belli azalmalar olacaktır, onur kurulları kararlarını daha bir rahat verecektir. Bu, genişletilebilir. Bunu bir düşünmenizi istiyorum.

Yine dikkatimi çeken bir konu daha var. Örneğin, bir dosya geliyor, dosyayı incelediğimizde bakıyoruz, aynı olayla alâkalı, elektrik

mühendisi, makine mühendisi, inşaat mühendisi. Genelde oradaki eylem ya da şey aynı, eşit. Diyelim ki, bunun karşılığı olarak bizim verdiğimiz bir ceza vardır; uyarıdır, hafif paradır ya da meslekten belli bir süre mendir ki, bunun gerekçelerini de yazıyoruz. Aynı suçla alâkalı olarak diğer oda ne veriyor kendi üyesine, öbür odalar ne veriyor? Burada çok asenkron ya da eşit olmayan bir tavır mı oluyor? Yani birisi uyarı verebilir. Tamam, yönetmelikte vardır bazı şeyler; ama biraz önce Nevzat beyin de dediği gibi, eşit ceza ya da cezada eşitlik ilkesi ne? Oda içerisinde uyuluyor olabilir, ama odalar arasında buna ne kadar uyuyoruz? Bununla alâkalı, o dosyayla ilgili, eminim, Makine ya da İnşaat da gitmiştir. Oradaki arkadaşlar kendi üyelerine onun eşdeğerinde ne ceza veriyor? Bunu hakikaten merak ettim. Burada bir eşitlik, bir senkronizasyon sağlanması anlamında, bazı dosyalarda, bir şekilde bir iletişim kurup, o dosyayla alâkalı belki ortak bir toplantı yapıp, kararı daha hakça vermeleri mümkün mü diye düşünüyorum. Bunu da o şekilde tartışmaya açıyorum.

Dosyası gelen her üyeye ayrı bir tutanak ya da değerlendirme ve ceza varsa ya da yoksa, herkese ayrı ayrı yapılsın diye bir şey vardı. Doğrudur, katılıyorum; ancak, bizim bir dosyamızda, aynı suçtu, aynı olayla alâkalıydı, birleştirip yazma gereği duyduk. Belki de biraz kağıt tasarrufu edelim diye düşünmüştük. Sanırım, o dosya geri geldi” dedi hukukçu arkadaş. Tekrar bakacağız tabii ki, ama oradaki niyetimiz de şuydu aslında: Hakikaten her şey aynıydı, siciller vesaire yazıldı, birleştirilmişti; herhangi bir kolaycılığa kaçılmadı, herkes aynı sayfada gözüksün anlamındaydı, yani bakılınca Yüksek Onur Kurulunca değerlendirmesi daha bir rahat olsun diye yapılmıştı.

Bu tebligat olayını da söyleyeceğim PTT’ci olmamdan dolayı. Biliyorsunuz, evinizi bir semtten diğer semte taşıırken, adresinizi 15 gün içerisinde bildirmek durumundasınız. Önceden muhtarlıklara gidip form dolduruyordunuz ki, ben öyle yapmıştım. Tüm aile bireylerinin resimlerini de yapıştırıp vermiştik. Sağlamcıyız. PTT’ciyiz diye. Sonradan dediler ki, bağlı bulunduğunuz nüfus müdürlüğünden de yapabilirsiniz bu işlemi, yani illa da muhtarlıktan değil. Yani burada amaçlanan şuydu: Yeni taşındığınız adres ya da yaşadığınız adresi resmileştirmek. Nüfus Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünün bu konuda bir veritabanı var. Bizim kurum onlarla yakın çalışıyor birçok konuda. Tebligatlar çok önemli, hakikaten hukuki bir değer taşıyor.

Eğer oradaki adrese, özellikle Nüfus Vatandaşlık İşleri'nden alınan bu adres veritabanındaki adrese yapılan tebligatlar kanunen geçerli sayılıyor. Aksi halde, “Ben, o adreste değildim, filan adresteydim” dediğinde, hukuken tebligatın gönderildiği kişi suçlu durumda; çünkü adresini güncellemek zorunluluğu var.

SALONDAN (ŞPO)- Az önce konuşan arkadaşımız bahsetti, “Biz bir içtihat gibi bir şey oluşturduk, ilk hatada uyarıyla başlıyoruz caydırıcı olmak için” dedi, ama her meslek grubu için aslında bu çok da geçerli olmayabilir. Her suçta ilk seferinde aynı şekilde değerlendirmeyebiliyoruz, yani ilk seferde birinci derece doğal sitede yapılaşmaya açmış bir üyemiz ile mesleki denetimini geç yaptırmış üyeyi aynı değerlendirmemiz zor. O yüzden de ilk seferinde uyarıyla başlayamayabiliyoruz. Yani meslek dallarına göre biraz değişebiliyor bu. Bunu bir hatırlatmak istedim.

ALİ PERİ (MMO Onur Kurulu Üyesi)- TMMOB'nin şu anki Onur Kurulunu getirip, yapı denetimine bağladık. Ben, yapı denetimini çok farklı görüyorum. Yapı denetimine dosya veren arkadaşlarımız, mimarlarımız, mühendislerimiz, şehir plancılarımızın tamamı, tıpkı gıda mühendislerinin, veterinerlerin veya eczacıların oraya diplomasını asması için veriyorlar. Kaldı ki, yapı denetimiyle ilgili belgeyi TMMOB vermiyor, Bakanlık veriyor. Yapı denetimde görev alan arkadaşlarımızın eğitimiyle ilgili TMMOB'nin bir yetkisi yoktur. Böyle olunca, sanki Onur Kurulunun görevi yapı denetim gibi, Onur Kurulunu getirip yapı denetiminin içine oturttuk. Ben şahsen yapı denetim konusunda dosyalara bakmaya bile taraftar değilim. Yapı denetiminde görev alan arkadaşlarımızın hiçbiri de orayı iş olarak görmüyor. Hiç kimse alınmasın, ama büyük çoğunluk genelde emekli arkadaşlarımızın ek gelir olarak gördüğü bir alan. Böyle bir konuda, alıp da sırf yapı denetimini işlememiz ne derece doğru? Yapı denetimiyle ilgili ya Bakanlık bize tam yetki verir, “Odalar kendi yapı denetim belgesini verir” der, eğitimini veririz, arkadaşlarımızın da o sorumluluğun bilinciyle görev almalarını sağlarız. Şu aşamada sadece arkadaşlarımız emekli olduktan sonra formalite icabı diplomalarını veriyor. Onun için, bu konunun burada bu kadar öne çıkarılmasını doğru bulmuyorum. Makina Mühendisleri Odası olarak arkadaşımın söylemek istediği sadece yapı denetimiyle ilgiliydi. Çünkü yapı denetimde görev alan

arkadaşlarımızın birçoğu, yaptıklarının suç olduğunu bilmiyorlar. Piyasaya baktığımız zaman, bunu engelleyemiyoruz. Sorun da bu zaten, söylemek istediğimiz de bu. Arkadaşlarımıza, “Vermeyin diplomanızı” diyoruz, ama orada bir ek gelir var diye veriyor. Bunu önlemenin yolu bizden geçmiyor. O belgeyi onlara Bakanlık veriyor. Ne zaman ki bu belgeyi biz verecek konuma gelirse, yapı denetimleriyle ilgili daha çok söyleyecek sözlerimiz var diyorum.

ERDAL YAVAŞ- Bir dosya var elimde. Adresine gönderiliyor, bir de firmasına, ikisi de geri geliyor. Elektrik Mühendisleri Odası, sanıyorum nüfus müdürlüğünden kayıtları alıyor; ancak, TMMOB olarak, tüm odalar için Nüfus İdaresi Başkanlığıyla görüşmeli, kayıtlara girebilmeliyiz. Çünkü orada güncel kayıtları adrese dayalı nüfus kayıt sisteminden alabiliriz. Bunu önermek istiyorum.

İkinci olarak da, 7201 sayılı Tebligat Yasası var. Genel hükümleri uygulayabilirsiniz. Yani gazeteye ilan verdiğinizde, otomatikman yasal süreci tamamlamış oluyorsunuz.

İkinci konu, yapı denetim maalesef en büyük yaramız. Yasal olarak düzenlenmediği sürece, bununla ilgili sorunlar artacaktır ve dosyalar da hızla gelecektir. Zira 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkındaki Yasa'dan sonra, şimdi müşavir firmalar lisans alacaktır Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'ndan. Bu, yüzlerle, binlerle ifade edilecek rakamlardır. Burada birçok meslektaşımız onur kurullarına sevk edilmek zorunda kalacaktır. Zira bu yasanın birçok yanlış yönü vardır, uygulandığında büyük sorunlar çıkacaktır ve muhatabı da mühendis, mimarlar ve plancılar olacaktır. Bunun özellikle yasal boyutta, yani onur kurullarının mevzuatı, TMMOB'nin mevzuatı içerisinde ve Bakanlıkla yapılacak olan görüşmelerde dikkate alınmasını önemli görüyorum.

HÜSEYİN YEŞİL- Teknik sorulara cevap verelim, tartışmayı öğleden sonraya bırakalım. Örneğin, Selman beyin söylediği, “Aynı kişiyle başlayan, aynı kişiyle biten nasıl olacak” konusuna değinirim. Bu, bir dönem için söz konusudur; ama örneğin, kişi vefat etti diyelim, mutlaka yedekten birisi gelecek. Buna diyecek bir şeyimiz yoktur. Aslında sürecin uzamaması gerektir. Örneğin, Yüksek Onur Kurulu bu dönem 21 günde bir toplanıyor, yani odalardan gelen kararlar

çok uzamayacak aslında. Eskiden öyle şeyler var mıydı, yok muydu, onu bilmiyorum. Yönetmeliğimizin 25. Maddesi, “Kurul, kendisine bir ya da birkaç konu verildiğinde, yapacağı ilk toplantıda konuları sonuçlandırınca kadar görev yapmak üzere, aralarından bir başkan ve raportör seçer” diyor. Bu, açık ve net, ama istisnai durumlar vardır. Yani dönem bitti, olmadı diyelim, yeni dönemdeki kişiler olacak ya da vefat etti kurul üyesi ya da istifa etti diyelim, elbette bu durumlar istisnadır.

ÜMİT NEVZAT UĞUREL- Orada farklı bir şey var. İstisnai birkaç durum dışında, zaten onur kurulu söylendiği biçimde oluşuyor ve kararı da oluşturuyor. O dosya eğer Yüksek Onur Kurulu'ndan geri dönerse, başka bir 5 kişi girebilir. Çünkü zaten sonuçlanmış, karar verilmiş. Yüksek Onur Kurulu bozarsa, tekrar onur kurulu oluşturulur, o 5 kişiyle de karar alınır. Burada sadece istisnai durum şuradan kaynaklanıyor: Oda onur kurulu toplanıyor, fakat sözlü savunma almaya karar veriyor, sözlü savunma için üyeye süre tanıyorlar, geliyor, onur kurulunda savunma yapıyor. İlk toplantıdaki 5 kişiyle birlikte sözlü savunma alınması lazım. Ahmet arkadaşım, “Biz, Bakanlıktan bilgi ve belge istiyoruz” dedi. Onur kurulu toplanıyor, bakıyor ki elindeki belgeler yeterli değil; Bakanlığa yazıyor, ek açıklama, ek dosya, soruşturma dosyasının orijinalini istiyor. O zaman, aradan geçen sürede farklı onur kurulları olmaması lazım, o dosyayı isteyen onur kurulunun sonuçlandırması lazım. Bunu demek istedim. Yoksa, diğer dosyalar zaten başlıyor, onur kurulu başkanını ve raportörünü seçiyor, sonuçlandırıyor.

Kısa kısa cevap vereyim ben. İsterseniz, öğleden sonra bu konuyu tekrar konuşabiliriz.

Soruşturmacıların emeğinin karşılığı meselesini ben şöyle görüyorum: TMMOB'nin seçilen kurulları zaten gönüllüdür; Onur Kurulu, Denetleme Kurulu, Yönetim Kurulu. Ama tüm bu kurullar işlerini hayata geçirebilmek için kadrolar kurarlar. Soruşturma bence böyle bir şeydir. Az önce bir arkadaşımız söyledi; odanın müdürü yapıyormuş bazı yerlerde bu tür işleri. Bazıları soruşturmacıya ücret veriyor. Bence, eğer bir emek harcanıyorsa, seçimle gelmeyen gönüllü kişilerin dışında bir emek harcanıyorsa, karşılığı ödenmeli diyorum.

Ahmet arkadaşımıza çok teşekkür ediyorum. Benim aktardığım birkaç konuda destek yaptı. Yani bu soruşturmacı havuzu meselesi önemli bence. Soruşturmacının niteliği aslında tanımlanmamıştır yönetmeliklerimizde, ama onur kurulunun niteliği bellidir. Daha önce yönetim tecrübesi olan, yönetim kurullarında yer almış kişiler ancak denetleme kuruluna seçilebilirler, yer almamış kişiler seçilemezler. Soruşturmacıların da mümkünse böyle, geçmiş yönetimlerde, onur kurullarındaki deneyimli arkadaşlardan havuz oluşturulmasında yarar var diyorum.

Uyarı cezaları zaten temel cezamız olmalı, en alttan başlamalıyız diye düşünüyorum. Belki öğleden sonra konuşacağımız yapı denetim konusuna aslında yapı denetim diye bakmıyorum; bugüne kadar yapılan mimarlık ve mühendislik hizmetlerinin bir yasa nedeniyle artık daha denetlenebilir hale gelmesi söz konusu. Aslında tüm mimarlık, mühendislik, şehir plancılığı faaliyetlerinin, zaten kamu nezdinde yapılan işler olduğu için, kamu hizmeti niteliğinde işler olduğu için doğru yapılması gerekiyor ve buna aykırı yapılanlarla ilgili de işlem yapılması gerekiyor. Hatta biz yıllardan beri, kamuda çalışan memurların da aynı yönetmeliklerle, aynı yaptırımlarla soruşturulması, cezalandırılması gerektiğini iddia ediyoruz. O da bu dönem başladı. Bir odamızın belediyede çalışan iki tane üyesi ceza aldı yaptığı eylemlerden dolayı, orada imzaladığı projelerden dolayı.

Yapı denetimdeki eğitim konusu, bir de emeklilerin bu işi yapıyor olması konusu, yasayı bilmeme konusunu belki biraz sonra tartışacağız yine. Bence hiçbirini gerekçe değil. Yüksekokul mezunu adam, yani her şeyi bilmek zorunda, yasa ve yönetmeliği bilmek zorunda ve ona göre davranmak zorunda. “Ben diplomamı verdim” diye bakarsanız olaya, mimarlık, mühendisliğin saygınlığına zarar verirsiniz. Olaya böyle bakmamak lazım. Bir mesleki faaliyetse, gereklerini yerine getirmek lazım diye düşünüyorum.

Belirsizlik var! dediğim de şu: “Soruşturmacı atanır” diyor. Soruşturmacının bir ya da birden çok olması ya da soruşturma uzlaştırma kurulu diye bir kurul oluşturulması gibi konular bizim Disiplin Yönetmeliğimizde tanımlanmamıştır. Belirsizliği o anlamda söyledim. O yüzden de kimi oda soruşturma uzlaştırma kurulu adı altında 5 kişiden oluşan bir kurul aracılığıyla soruşturmayı yürütüyor, kimi üyelerimiz bir kişi atayıp onun üzerinden yürütüyor.

HÜSEYİN YEŞİL- Nurten arkadaşımıza söz vereceğim. Daha sonra bir yemek arası, öğleden sonra da yapabildiğimiz kadar genel görüşme yapacağız.

Av. NURTEN ÇAĞLAR YAKIŞ (TMMOB Hukuk Danışmanı)- Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Genel bir ilkeyle başlayalım. TMMOB ve odalar kamu kurumu niteliğine sahip anayasal meslek kuruluşlarıdır. Bu kuruluşlar genel idare içerisinde yer almakta olup, işlem ve kararları idari yargı denetimine tabidir. Birlik ve odaların yönetim ve onur kurullarının tesis etmiş olduğu işlem ve kararlar bu nedenle yargı denetimine tabidir. Bu nedenle de sizin vermiş olduğunuz kararlara karşı iptal davaları açılabilmektedir.

Bir araştırma yaptık. 34. Dönemden 41. Döneme kadar Yüksek Onur Kuruluna kaç dosya gelmiş, bu dosyalar hangi odalardan gelmiş ve bunlara karşı açılan dava sayısının bir dökümünü yapmaya çalıştık. 34. Dönemde yalnız 61 dosya gelmiş, 35. Dönemde 53, 36'da 118, 37'de 82, 38'de 80, 39. Dönemde 116, 40. Dönemde 280, 41. Dönemde ise 423 dosya gelmiş. Son iki dönemde dosyaların çoğalmasının nedenin ise, yapı denetim kuruluşlarından dolayı olduğunu görüyoruz. Fotoğrafa bütün olarak baktığımızda -Başkan da açılış konuşmasında söyledi-, TMMOB'ye bağlı meslek odalarına kayıtlı üye sayısı toplam 410 bin, toplam sayıyla kıyasladığımızda, aslında disiplin soruşturması açılan meslek mensubunun sayısı çok az. Yani Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na yapılan şikayetlerin ve bazı yayın organlarında yer alan "karşı siyasi gruba ceza veriliyor" gibi polemiklerin bir anlamı olmadığını bu rakamlar söylüyor aslında. Sayıların vermiş olduğu sonuç, ya meslek mensupları hiç disiplin suçu işlemiyorlar ya da odalarıyla çok bağlantıları yok. Yani mimar ve mühendislik hizmetinin denetim dışında kaldığını söyleyebiliriz. Açılan davalara baktığımızda, 38. Dönemde 25, 39. Dönemde 10, 40. Dönemde 25, 41. Dönemde 26. Yani verilen cezalarla açılan davalar arasında da çok büyük bir paralellik yok; 1/3'ü, 1/4'ü dava açıyor, hatta daha da azının dava açtığını görüyoruz. Dava açma sayılarının düşük olması, disiplin cezalarının büyük bir kısmının haklı bir nedenle verildiğini de ortaya koyuyor.

Açılan davalarda kaybetme oranımıza gelince, yüzde 50-yüzde 50. 25 dosyada karar verilmişse, 13'ünde kazanmışız, 12'sinde kaybetmişiz.

Kaybetme nedenlerimizin gerekçelerini tek tek irdeleyelim. Konu başlıklarını, alanları tasnif etmeye çalıştık. Bu tabloda, şikayetin nasıl yapıldığı ve geçireceği aşamaları çıkarmaya çalıştık şematik olarak. Bu tabloda yapılacak bir hata, usul yönünden iptali gerektiriyor. Şikayet oda yönetim kuruluna yapılıyor. Olayda, bir şikayet eden var, bir de şikayet edilen var. Oda yönetim kurulu dosyayı alıyor, soruşturmaya değer görmezse reddediyor, soruşturmaya değer görürse kabul ediyor. Soruşturmaya değer görmezse, reddettiği kısımda, şikayet eden burada itiraz hakkını kullanabiliyor. Bu itiraz hakkını önce oda onur kuruluna yapılıyor. Oda onur kurulu eğer kabul ederse, soruşturma ve kovuşturma dediğimiz iki bölümü de kendisi yaparak, dosyayı karara bağlıyor. Kabul etmesi, bu bir idari işlem artık. Bu ret kararına karşı iptal davası açabiliyor. Buna bir örnek vereyim. Elmadağ Asliye Hukuk Mahkemesi'nde görülen bir davada, keşfe gidiliyor. Keşifte, bir inşaat mühendisi, şikayet edenin yapısına metruk yapı diyerek, hiçbir değer atfetmiyor. Bunun üzerine şikayetçi, oda yönetim kuruluna, "Senin üyen herhangi bir inceleme yapmadan, bir değer atfetmedi. Bu, haksız bir değerlendirme. Meslek etiğine uygun olarak davranmadığı için, yanlı davrandığı için..." Taraf da bir çimento fabrikası ve çevre kirliliği ile ilgili. Onun da kafasında bir soru işareti olmalı ki, odaya şikayet ediyor, taraflı bir rapor hazırladı diye şikayet ediyor. Oda yönetim kurulu da, "Bilirkişidir, o kendi kanaatini bildirmiş. Bu bir meslek suçu değildir" diye şikayeti reddediyor. Şikayetçi de oda onur kuruluna itiraz ediyor, oda onur kurulu da bunu reddediyor ve bu ret kararını şikayetçi iptal davası konusu yapıyor. Mahkeme, "Sen hiçbir inceleme yapmadın, gidip yerinde görmedin binayı, hakikaten metruk yapı mıdır, bunun hiçbir mali değeri yok mudur, buna bakmadan böyle bir karar vermen yanlış" diye iptal ediyor.

Oda yönetim kurulu şikayeti soruşturmaya değer görürse, soruşturmayı açıyor ve bu soruşturmanın yürütülmesi için de bir soruşturmacı atıyor. Burada soruşturmacı atandıktan sonra, soruşturmacının raporunu hazırlayana kadar olan kısım soruşturma kısmı, onur kuruluna devredildikten sonraki bölüm ise kovuşturma kısmı. Bizim yargılamamızın kısımları bu.

Mahkemeler usul yönünden çok titiz davranıyorlar. Soruşturmacı, şikayet edilenden savunmasını isteyecek, aleyhine ve lehine olan bütün delilleri toplayacak; yani herhangi bir soru işaretine yer verilmeksizin

bu dosyayı tamamlayacak ve kanaatini oluşturacak, bu kanaatini de oda yönetim kuruluna bildirecek. Oda yönetim kurulu bu soruşturma raporundan bu kişinin hakkında kovuşturma açılmasına yer olduğuna dair kararını verirse, oda onur kuruluna dosyayı gönderiyor. Oda onur kurulu, dosya geldiğinde, bu uyuşmazlık konusunda ya ceza verecek ya da ceza verilmesine yer olmadığına karar verecek. Buna karşı itirazlar da, eğer şikayetçinin lehine olmuş ise, onun bir itirazı olmayacaktır, şikayet edilen buna karşı itiraz hakkını Yüksek Onur Kurulu'na yapacaktır. Eğer ceza verilmesine yer olmadığına karar verilmişse, şikayetçi kendisi Yüksek Onur Kurulu'na, ceza verilmediğinden dolayı itiraz edebilir.

Usule ilişkin karar örneklerine baktığımızda, Nevzat beyin de anlattığı gibi, soruşturmacı ve soruşturma raporlarının önemli olduğunu görüyoruz ve kaybedilen davaların daha çok bu alana dair olduğunu görüyoruz.

Danıştay İdare Dava Daireleri Kurulu'nun vermiş olduğu bir kararı size sunmaya çalışacağım; çünkü bu, en üst merciin vermiş olduğu bir karar. Yerel mahkemenin direnme kararı üzerine, bir idari yaptırım olan disiplin cezasının verilebilmesi için, cezanın dayanağı olan fiilin hiçbir şüpheye yer vermeyecek şekilde saptanması gerektiği; bu belirlemeyi yapabilmek için, tarafsız ve usulüne uygun olarak yapılacak olan bir soruşturma sonucunda düzenlenen disiplin soruşturma raporunun bulunması gerektiği ve disiplin cezasına esas fiilin kişi tarafından gerçekleştirilip gerçekleştirilmediği, ancak bir soruşturma raporunda değerlendirilerek, disiplin kurullarının bu değerlendirmeyi yapabilecekleri ve bu rapora dayalı olarak ceza tayinine gidebileceklerini belirterek, Daire kararının hukuka uygun olduğunu belirtmişlerdir. Yani soruşturma raporuyla başlıyor aslında iş, onunla bitiyor.

Bir de savunma almadan karar vermek durumu var; bu da usule ilişkin. Anayasal kural şu: Memurlar ve diğer kamu görevlileriyle kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve bunların üst kuruluşları mensuplarına savunma hakkı tanınmadıkça disiplin cezası verilemez. Önümüzdeki dosyalardan birinde, 3 ay meslekten men cezası verilmiş, Yüksek Onur Kurulu da bu kararı onaylamış. Disiplin cezası alan meslek mensubu dava açmış. Mahkemenin kararından alınan kısmı okuyorum size: “Yapı denetim şirketinde yardımcı kontrol elemanı olarak çalışan davacının, inşa edilen yapıdaki aykırılıkları

süresi içinde idareye bildirmedeği, soruşturma sonucunda durumun sabit olduğu gerekçesiyle, meslek mensubuna 9/b bendi uyarınca -bu, Disiplin Yönetmeliğinin maddesi; çünkü en çok ceza buradan veriliyor- 3 ay meslekten men cezası verilmiştir. Davacı, savunma istemli yazıyı askerde olması nedeniyle almamıştır. Tebligat, eski çalıştığı işyerine yapılmıştır.” Tebligat Yasasının 17. Maddesine, askere nasıl tebligat yapılacağı düzenlendiği için, bu Kanuna aykırı olarak yapılan tebligatı yasal olarak kabul etmemiş ve mahkeme, davacının savunmasını yapmak için süre verilmeden, 3 ay meslek uygulamasından yasaklanmasına ilişkin kararı iptal etmiştir.

Hizmet dışı eylem, bu da daha çok kamu kurumunda çalışan devlet memurları için geçerli. Bu konuda yargı, uzun süre kamu kurumunda çalışan devlet memurlarına ceza vermedi; çünkü 657 sayılı Devlet Memurları Yasasına tabi olarak çalışan bir meslek mensubunun kendi tabi olduğu hukuk rejiminin Devlet Memurları Yasası olduğu, kurum amirince disiplin soruşturması yürütüleceği ve meslek odalarının bu konuda ceza tesis edemeyeceği yolunda, 2006’ya kadar ısrarla bunu sürdürmüştü Danıştay 8. Dairesi’nin bununla ilişkili birçok karar var. Bunun meslekle mi ilgili, yoksa mesleğin dışındaki bir görevle mi ilgili yapıldığına ilişkin bir tasnif yaparak karar oluşturuluyor; ama hâlâ devlet memurlarına karşı bir hassaslığın olduğunu görüyoruz mahkemelerde. Bir devlet memurunun meslek etik ve ilkelerine aykırı davranışından dolayı ceza aldığını görmek çok olası değil. Kamu kurumunda çalışan bir mühendisin oda yöneticilerine elektronik posta yoluyla hakaret etmesi sonucu verilen 3 ay meslekten men cezası hakkında mahkeme, hizmet dışında, devlet memurunun itibar ve güven duygusunu sarsıcı davranıştan dolayı soruşturma açmaya ve disiplin cezası vermeye ancak disiplin amirinin yetkili olduğu, kabul gören bir idare hukuku ilkesidir. “Yapılması gereken, kişinin çalıştığı kuruma haber vererek, sonucuna görev davranması gerektiği açıktır” denilerek, ceza iptal edilmiştir. Karar Danıştay tarafından da onanmıştır. Yani bu bir hakaret suçu olduğu için, meslekle ilgili görmemiş.

Bir de oda etkinliğini engellemek gibi bir fiilden dolayı ceza verilen dosyalar var. Bunlara da örnek sunuyorum size. Bir odanın danışma kurulu toplantısında gündem dışı konuşma, çıkan tartışma ve görüşlerini özel bir grupta elektronik ortamda paylaşma, eleştiri sınırları içinde kaldığından, Disiplin Yönetmeliğinin 9/c maddesinde

belirtilen fiil kapsamında değerlendirilemeyeceğine karar verilmiştir. Bu da eleştiri sınırları içerisinde kalmış.

Başka bir örnek daha vereyim. Bir odanın danışma kurulunda toplantının düzenini bozarak darp etmeye kadar varan olaydan dolayı verilen meslekten men cezalarının iptali için açılan davaları mahkemeler reddetmiştir. Bunda birden fazla üye ceza almıştır, bunların hepsi mahkemece reddedilmiştir.

Kamu görevlisine ilişkin bizde bir karar yok, ama bir hekim hakkında verilen İdari Dava Daireleri Kurulu kararı var. O kararı okumak istiyorum; çünkü sizin de devlet memuruna bir ceza verdiğinizde, onun meslekle ilişkilendirilmesi konusundaki o noktalara dikkatinizi çekmek istediğim için bu kararı okuyacağım. Anayasa'nın 135. maddesi gereği, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına mensup meslek mensuplarının 657 sayılı Yasa gereğince kamu görevlisi olmaları durumunda hangi disiplin hükümlerinin uygulanacağı konusunda yargı kararlarıyla meslek örgütlerinin görüşleri uzun süre örtüşmemiştir. Danıştay, yakın zamana kadar, kamu görevi ifasında mevzuata aykırı davranışından dolayı soruşturma açmaya ve disiplin cezası vermeye ancak disiplin amirinin yetkili olduğunu kabul etmiş ve meslek odalarını bu konuda yetkili görmemiştir. Danıştay 8. Dairesi'nin, devlet memuru olan meslek mensupları hakkında disiplin soruşturması açmaya ve disiplin cezası vermeye disiplin amirinin yetkili olduğu, genel kabul gören bir idare hukuku ilkesi olduğuna ilişkin kararı, Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun itiraz dosyasında vermiş olduğu kararlar, meslek odalarının yetkisini daraltan ve önceki kararları aşan bir yaklaşımın kabul gördüğünü söyleyebiliriz.

Bu kararda, disiplin hukuku bakımından, meslek mensubu olup kamu görevlisi statüsünde olanlarla mesleğini serbest olarak icra edenler arasında kesin bir yetki alanı ayırımı yoktur. Başka bir deyişle, meslek mensubu olup kamu görevlisi olanların bağlı olduğu kamu tüzelkişiliğine karşı, mesleğini serbest olarak inşa edenlerinse meslek kuruluşlarına karşı disiplin hukuku açısından sorumlu olduğu şeklinde kesin bir sonuca ulaşılması mümkün değildir. Disiplin hukuku bakımından önemli olan, disiplin cezasına konu eylemin ağırlıklı olarak hangi görevden kaynaklandığının tespitidir. Bu açıdan, eylemin hangi görevden kaynaklandığının öncelikle tespiti gerekir. Bakılan olayda, "Adli Tıp Kurumu 3. Adli İhtisas Kurulu üyesi olan

davacının bir hükümlü hakkında çelişkili, gerçeği yansıtmayan raporlar düzenlediği gerekçesiyle, Türk Tabipleri Birliği Disiplin Yönetmeliğince cezalandırıldığı anlaşılmakta olup, davacının cezaya konu eyleminin bir hasta hükümlü hakkında hekimlik bilgi ve becerisi sonucu rapor düzenlemesinden kaynaklanması nedeniyle, davalı Birlik tarafından soruşturulup, sonucuna göre ceza verilebileceği tabii olup, işlemin yetki yönünden yürütülmesinin durdurulmasında hukuki isabet görülmemiştir” gerekçesiyle Birliğin itirazını kabul etmiş, Danıştay 8. Dairesi'nin kararını iptal etmiştir. Alınan karar, meslek odalarınca belirlenen mesleki davranış ilkelerinin, meslek mensubunun sıfatına bakılmaksızın, tüm meslek mensuplarınca bağlayıcı olacağının bilinmesi yönünde olumlu bir karardır. Karar, meslek mensubunun meslek mensubu olması nedeniyle meslek kurallarına uyma zorunluluğunun, kamu görevlisi olması nedeniyle bir muafiyet tanınamayacağını kabulü anlamında olup, meslek disiplini yönünden bir boşluğu doldurmuş görülmektedir. Bu karar da İdari Dava Daireleri Kurulu'nun bir kararı olup; ama dediğim gibi, hâlâ devlet memurlarına karşı bir hassasiyet sürdürülmektedir.

Başka bir kamu görevlisi hakkında verilen bir karardan alıntı yapıyorum. Buna 1 ay meslekten men cezası verilmiş. Kamuda çalışan denetleme kurulu üyelerine verilen ceza, burada, bir odanın denetleme kurulu üyesi iki kişi de kamu görevlisi. Biri Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde bir milletvekiline danışmanlık yapıyor, ama kadrosu Bakanlıkta; diğeri de halihazırda Bakanlıkta çalışan kişiler. Bunlar hazırladıkları denetleme kurulu raporunu yönetimin aleyhine düzenliyorlar ve grup arasında paylaşıyorlar. Bu paylaşma üzerine, oda yönetim kurulu, şube ve temsilcilikler ayağa kalkıyor ve olağanüstü genel kurul kararı alıyorlar; ama olağanüstü genel kurul yapılmadan, bu iki denetleme kurulu üyesi istifa ediyor. Yapılan onur kurulu yargılamasında, bu iki denetleme kurulu üyesine birer ay meslekten men cezası veriliyor. Bunlara verilen cezaya karşı açılan davada şimdi okuyacağım karar veriliyor. Bu, İdari Dava Daireleri Kurulu'nun kararından sonra verilen bir ceza. “Kamuda çalışan bu denetleme kurulu üyelerine verilen ceza, yasa ve yönetmeliklerde kamuda çalışan meslek mensuplarını kapsamadığından, kanunun bir bütün olarak değerlendirilmesinden, TMMOB Yasası'nın 28. maddesinin ilgililerin serbest meslek icrasında bulunmasının engellenmesini

kapsadığı açıktır” denilerek, işlem iptal edilmiş. Karar Danıştay tarafından da onanmıştır. Bu kararda usul yönünden bir de saptamada bulunulmuştur. Bu, sizler açısından önemli olduğu için buraya aldım. Bu denetleme kurulu üyelerine karşı bir bildiri hazırlanmış oda yönetim kurulu, şube ve temsilciliklerle birlikte. Bu bildirin altına onur kurulu üyelerinin 5 asil üyesi de imza koymuş ve yedeklerden bir kişi daha imza koymuş. Bunlar hakkında verilen ceza da, yedekte kalan 4 onur kurulu üyesinin oyuyla verilmiş. Disiplin Yönetmeliği’nde, “Oda onur kurulları ve Yüksek Onur Kurulu tam üye sayısı ile toplanır” diyor. Tam üye sayısını tamamlamak için, yedek 5 üye katılıyor bu toplantıya; ama görüş bildiren diğer üye karara katılmıyor. Usul yönünden itirazlar oluyor. Disiplin Yönetmeliği’nde belirtilen şekliyle toplanılmadan karar verildiği için, bu kararın da iptalini istiyorlar; ama mahkeme, “Oyçokluğuyla karar alınmasında usule aykırılık görülmemiş olup, aksi düşünüldüğünde, onur kurulu oluşamayacağından, bu durum, davacıya disiplin hükümlerinin uygulanamayacağı sonucunu doğurur ki, bunun kabulü mümkün değildir” şeklinde bir saptama yapmış. Bunu da bilgilerinize sunmak istedim.

Yine kamu görevlisine meslekten men cezası. Bir ilçe belediye başkanı hakkında verilen 9/b maddesi gereğince 15 günlük meslekten men cezasında mahkeme, olayda, bir taşınmaz üzerindeki yapılarla ilgili olarak, mevzuata aykırı olarak yapı ruhsatı verildiği ve mimari projenin onaylandığına ilişkin basın-yayın organlarında çıkan haberler üzerine, büyükşehir belediyesi teftiş kurulu başkanlığınca yapılan araştırma ve bu araştırma kapsamında yardımına başvurulmuş teknik bilirkişi incelemesi sonucu, mimari projeye yapı ruhsatının büyükşehir imar yönetmeliğinin şartlarına aykırı olarak imar durum belgesi düzenlenmeden onaylandığı ve düzenlendiği; ruhsat harçlarının da ruhsat verildikten sonra gecikmeli tahsis edildiğinden bahisle, belediye başkanı hakkında ön inceleme yaptırılması gerektiği yönünde görüş bildirildiği, alınan bu önlemlerden dolayı meslek odasının ceza verilemeyeceği yönünde karar oluşturulmuştur. “Kabul edilen eylem, mesleki etkinlik kapsamında serbest mühendislik faaliyetiyle ilgili olmayıp, belediye başkanlığı görevi esnasında işlediği iddia olunan ve bu görevinden kaynaklanan iş ve eylemlerden dolayı, 6235 sayılı Kanun ve Disiplin Yönetmeliği’ne dayanılarak, disiplin yaptırımını uygulaması hakkında yetkileri bulunmayan davalı idareler tarafından verilen

disiplin cezasında hukuka uygunluk görülmemiştir” denilerek, karar iptal edilmiştir. Yani bu, belediye başkanlığı görevini kötüye kullanmış. Meslek mensubu yetkisi ya da alanıyla ilgili değil, başkan olmanın getirmiş olduğu o görevi kötüye kullanmasından dolayı disiplin cezası verilmemiş.

Bilirkişilik hizmetiyle ilişkili kararlar, bu konuda da çok fazlaca onur kurulu ve Yüksek Onur Kurulu kararları var; ama yargı, açılan davaları reddetmiyor, genellikle kabul ediyor. Oysa, bilirkişilik konusunda yine Danıştay’ın ve İdari Dava Daireleri Kurulu’nun kararı olmasına karşın, bilirkişilik müessesesinde de şu kriterlere bakıyorlar aslında: Eğer dosyada meslek mensubunun raporunu onaylayan üniversiteden gelmiş bir rapor varsa, hemen meslek mensubunun mesleki davranış kurallarına, bilim ve tekniğe aykırı bir düzenleme yapmadığına kafadan karar veriyorlar. Yani yargıdaki kamunun görüşü çok ağır basıyor. Bunu devlet memurlarında da görüyoruz, bilirkişilik müessesesinde de görüyoruz. Zamanla düzelir umarız.

Meslek odalarının meslek mensubu tarafından düzenlenen bilirkişi raporları hakkında yapılan şikayetleri disiplin soruşturması açarak incelemesi görevi gereğidir. Danıştay’ın bu yönde vermiş olduğu kararlar, aynı zamanda bilirkişi olarak üstlenilen görevin ifasının mesleğin icraatı olarak kabulüdür. Danıştay 8. Dairesi tarafından verilen kararlarda, bilirkişi raporlarının disiplin kovuşturması konusu yapılacağına karar verilmiştir. Bu da bu tarihe kadar genellikle reddediliyordu. Anılan karar, 2006 tarihinden sonra verilmiştir. Danıştay 8. Dairesince, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının örgütlenme amacının, meslek mensuplarının ve bu mesleki faaliyetten yararlananların karşılıklı hak ve menfaatlerini koruyarak, belli bir meslek disiplini sağlamaya yönelik olduğu belirlenmiş, bu amaç doğrultusunda, meslek mensubu kimliğiyle disipline aykırı harekette bulunanlar meslek kuruluşunun denetimine tabi kılınmıştır. Davacının şikayet konusunun, meslek mensubunun bilirkişi olarak hazırladığı rapor dolayısıyla görevini gereği gibi yapmamasından kaynaklanıyor olması nedeniyle, bu hususun Hukuk Usulü Muhakemeleri Yasası uyarınca, ilgili mahkeme nezdinde değerlendirilebileceği yolundaki yaklaşım da kabul edilebilir değildir. Şöyle ki: “Yukarıda da açıklandığı üzere, meslek mensupları, disiplin hukuk kuralları kapsamında meslek kuruluşlarının denetimine tabi kılınmıştır. Hukuk Usulü Muhakemeleri

Yasası uyarınca değerlendirmeye tabi tutacakları ise disiplin kurallarıyla bir bağlantısı olmadığı açık” biçimindeki kararı, meslek odalarının asıl işlevlerine işaret etmesi ve bilirkişilik kurumunun disipline olmasına hizmet etmesi açısından olumlu bir karar olmuştur. Bu karar da bir inşaat mühendisi hakkında verilmiştir. Bayındırlık Bakanlığı'nın 99 depreminde ağır hasarlı olarak tespit ettiği bir binaya orta hasarlı bir rapor vermiş, daha sonra ilgili belediye odaya şikayet etmiş ve daha bu şikayet sonuçlanmadan, yapı kendiliğinden yıkılmış; yani ağır hasarlı bir binaya orta hasarlı rapor düzenlemesi nedeniyle oluşturulmuş bir karardır. Bizim için örnek bir karar olmuştur.

Yalnız, bir de şuna dikkat etmek gerekiyor: Soruşturmacı raporu ve usul demiştik, “Gerekçe çok önemli” demişti Nevzat bey anlatımında. Bu bilirkişilerle ilgili verilen kararlarda, aslında o bilirkişinin üretmiş olduğu raporun doğru olup olmadığının yerinde tespitiyle mümkün. Yani dosya üzerinden bir inceleme yapan ya da şikayet dilekçesiyle sunulan belgelerle bir sonuca ulaşılan kararlar hep yargıdan dönüyor. Yani bu tespiti yaparken, hakikaten odanın görevlendirdiği bilirkişi marifetiyle mi durum tespit edilir, soruşturmacı yeterli düzeye sahipse kendisi mi yapar, o bilirkişi raporu hakikaten bilim ve tekniğe aykırı mı, kişisel çıkar mı elde etmiş, bunun çok açık bir biçimde ifade edilmesi ve kanıtlanması gerekiyor. Çünkü sunulan bilirkişi raporu, “Kişisel çıkar sağlamak, kamuya ve halka zarar vermek” gibi ibarelerle ifade ediliyor. Burada eğer kişisel çıkar sağlamışsa, nasıl sağlamıştır? Çünkü orada iki taraf var; biri şikayet edilen, biri yapı sahibi, biri de yüklenici. Bunun ikisi arasında yapılan bir sözleşmenin ihlali kamu çıkarına aykırı mıdır? Yani genel ibarelerle değil, burada suçun vasıflandırılması çok önemli. Yani suç nedir, bu suç nasıl işlenmiştir ve bu suçun işlendiğine ilişkin bilgi, belge var mıdır?

Açılan bir davada, düzenlenen bilirkişi raporuna itiraz edilmesi üzerine ikinci bilirkişi heyeti seçilmiş ve bu bilirkişi heyeti içinde yer alan davacının da hesaplamayı diğer bilirkişi raporundaki veriler esas alınarak hesaplanması sonucu, yüklenicinin daha fazla alacaklı olduğuna ilişkin görüş bildirilmiştir. “Davacıyla diğer bilirkişiler tarafından hazırlanan bilirkişi raporunda yer alan verilerin önceki bilirkişi raporundan alındığı açık olmakla birlikte, 9/b'de öngörülen, kişisel ya da bir grup adına çıkar sağlamak için, mesleğini ve görevini TMMOB

mevzuatına, bilim ve tekniğe aykırı biçimde uygulayarak, kamuya, halka, üçüncü şahıslara zarar vermek olarak değerlendirilemeyeceği sonucuna varıldığından, tesis edilen cezanın iptaline karar verilmiştir.” Demin söylediğim gibi, TMMOB mevzuatına, bilime, tekniğe, kamuya, halka, üçüncü şahıslara... Okuduğum karardaki olay, bir kooperatifle bir yüklenici firma arasında. Halka nasıl zarar verilmiş? Böyle bir gerekçe yazılıyorsa, bunu hakikaten objektif bir biçimde bir gerekçeye ve delile dayandırmak gerekiyor.

1999 Marmara depreminde yıkılan bir binanın yıkılmasındaki kusur oranının tespitine ilişkin görevlendirilen bilirkişinin hazırladığı raporun teknik değerlendirme bölümünde, binada işçilik hatası, imalat hatası ve projesine uygun olarak yapılmamasının neden olduğuna ilişkin kesin ifadeler kullanıldığı; TUS sorumlusuna 1/8, belediyeye 3/8, yükleniciye 4/8 kusur atfedildiği; oysa, 99 yılında yıkıldığı ve keşif tarihinde enkazın dahi kalmadığı, bu nedenle bilimsel incelemeye ışık tutacak şekilde bir numune alma, malzeme örneği test etme olasılığı olmayan binada bilimsel verilere dayalı olmadan, ayrıntılı ve yönlendirici değerlendirme yapılamayacağı gerekçesiyle bilirkişiye 3 ay meslekten men cezası verilmiştir. Mahkeme, davaya konu bilirkişi raporuna itiraz edilmesi üzerine, üniversite öğretim üyelerinden oluşturulan farklı bilirkişi heyetinin dosya üzerinden yaptığı inceleme sonucu hazırlanan raporda da aynı kusur oranlarının belirlendiği, mahkemece rapor doğrultusunda karar verildiği ve Yargıtayca onandığı, olayda enkazın kalmadığı hususu gözetildiğinde, olayda ilgili bilirkişi heyetinin kanaatini yansıttığını; bilimsel açıdan kesinlik taşımadığı, davacının savunmasında da bu durumun belirtildiği, bu bakımdan da davacının meslek ilke ve kurallarıyla TMMOB mevzuatına aykırı bir fiilde bulunmadığından, cezanın iptaline karar verilmiştir. Bu, enteresan bir karar. Burada mahkeme, büyük bir olasılıkla üniversitenin de aynı doğrultuda bilirkişi raporu düzenlemesi ve kararın Yargıtay tarafından onanıp kesinleşmesine ilişkin saikler ağır basmış olmalı ki, bu karar iptal edilmiştir. Bu enteresan. Oda haklı bir rapor düzenlemiş, ama mahkeme farklı bir karar vermiş.

Meslek kurallarına aykırı hareket etmek: Davacının müellifi olduğu planın şehircilik ilke ve esaslarına aykırı olması nedeniyle 1 ay meslekten men cezasının iptali istemiyle açılan davada mahkeme, müellifin hazırladığı planların iptal davasına konu olduğu ve bu

planların iptal edildiği, bölgeye ilişkin hazırlanan Ankara nazım plan ve koruma ıslah planını Büyükşehir Belediye Başkanlığının hazırladığı, projeye ilişkin ODTÜ ve Gazi Üniversitesi'nden görüş istendiği, bu üniversitelerce olumsuz görüş verildiği, uyuşmazlık konusu plandaki planlama esaslarına aykırılıkların ve aykırılıklar hususundaki görüş birlikteliklerinin çokluğu karşısında, davacının mesleğini ve görevini bilime ve meslek tekniğine aykırı biçimde kullandığı sonuç ve kanaatine varıldığından, davanın reddine karar vermiştir. Davacı hakkında 4 ay meslekten men cezası verilmiştir. Açılan davada mahkeme, davacının, dava konusu yapıların 3194 sayılı Yasanın 18. Maddesine göre imar uygulaması işinde gerekli özeni göstermediği; söz konusu uygulamada kıyı kenar çizgisiyle kıyı çizgisi arasında kalan alanların düzenleme alanına dahil edilmesi ve düzenleme sahasına dahil edilmesinde sakınca bulunmayan parsellerin düzenleme sahası dışında tutulması suretiyle, mesleki ilke ve kurallara aykırı hareket ettiği ve kişisel veya bir grup adına mesleğin ve görevin kötüye kullanıldığı sonucuna ulaşıldığından, verilen cezada hukuka aykırılık görülmediği yönünde karar vermiştir. Burada verilen kararda, Tapu Kadastro müfettiş raporları da olduğu için, dosya biraz daha güçlendirilmiştir.

Bir kooperatifin Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'na başvurarak, bir mimarın yapmış olduğu projeler için, bedelinin ödenmesine karşın, daha sonra yapılan tadilat projelerinden haksız olarak ücret talep ettiği ve ilgili meslek mensubundan şikayetçi olunduğunun bildirilmesi üzerine Bakanlık, dosyayı incelenmek üzere TMMOB'ye göndermiştir; TMMOB da ilgili odaya göndererek, konu hakkında soruşturma yapılmasını istemiştir. İlgili odanın yapmış olduğu inceleme sonucu, meslek mensubunun Tip İmar Yönetmeliğine aykırı davrandığı; davacının kişisel çıkar sağlamak için mesleğini ve görevini yasa ve yönetmeliklere, meslek tekniğine aykırı bir biçimde kullanarak, üçüncü kişilere zarar vermekten, 9/b Maddesi uyarınca, aynı olayda birden fazla etkinin bulunması durumu da nazara alınarak, 3 ay meslekten men cezası verilmiştir. Bu cezanın iptali istemiyle açılan davada mahkeme, yasa ve yönetmeliklerle belirlenen ilkelere aykırı davranıldığı sonucuna ulaşarak, davacının istemini reddetmiştir.

Burada kamu yetkisinin kötüye kullanılmasına ilişkin örnekler sunacağım. Davacı hakkında, yine 9/b Maddesini ihlal ettiği gerekçesiyle 3 ay meslekten men cezası verilmiştir. Açılan iptal

davasında mahkeme, “Serbest mühendislik mesleğini icra eden, aynı zamanda belediye meclis üyeliği yürüten davacının belediyedeki görevinin devam ettiği dönemde, meslek odasından alınması gereken sicil durum belgesi ve fenni mesuliyet belgesi almadan ilgili projelere yapı ruhsatı alması nedeniyle, yönetmelik hükümlerini ihlal ederek disiplin suçu işlediği anlaşılan ilgili hakkında tesis olunan işlemde hukuka aykırılık görülmediği” yönünde karar vermiştir. Biraz önce, bir belediye başkanının yapmış olduğu bir ihlali söylemiştik. Onunla bu örtüşmüyor. Yani önceki görevini kötüye kullanarak başka bir şey yapıyor; bu ise odadan da sicil durum belgesi almıyor.

Oda, şube yönetim kurulu ve temsilciler hakkında verilen cezalarda da mahkeme çok hassas. Verdiğiniz cezaları affetmiyor, tamamen onuyor, yani açılan davaları iptal etmiyor. Bunlardan örnek vereceğim. Bir şube başkanına, serbest olarak yürüttüğü mesleki faaliyetlerine ilişkin işlerini kendi lehine kullanmaktan dolayı verilen 1 ay meslekten men cezası mahkeme tarafından hukuka uygun bulunmuştur.

Temsilcilikteki denetim görevlisinin yapmış olduğu bir ihlale ilişkin verilen kararda, temsilcilikteki mesleki denetim görevlisi hakkında, TUS belgelerinin usulüne aykırı düzenlenmesi nedeniyle verilen cezada yine hukuka aykırılık görülmemiştir.

Şube yönetim kurulu üyesinin TUS kayıtlarını usulüne aykırı bir biçimde sildiği, belediye kayıtlarıyla şube nezdinde tutulan bazı kayıtların farklılık içerdiği ve inşaat alanının daha az gösterilmesi nedeniyle yönetim kurulu üyesine verilen 3 ay meslekten men cezasında yine hukuka aykırılık görülmemiştir.

Vereceğimiz bu örnekte ise, yine suçun vasıflandırılması ve gerekçe önemli olduğundan, bu davayı kaybetmiştir oda. Temsilcilik üyesine verilen bir kararda, temsilcilik üyesi hakkında, sigortasız işçi çalıştırma, kayıtlarda göstermeme, şube ve oda merkezine bilgi vermeme, bilimsellikten uzak rapor düzenlenmesi isnatlarıyla 3 ay meslekten men cezası verilmiştir. Burada iki isnat yüklenmiş; bir, görevi gereği bunu denetleme yükümlülüğü varken ihmal etmiş – bahsedilen şahıs şube yönetim kurulu üyesi değil, oda yönetim kurulu üyesi değil; temsilcilik üyesi bu–. Bir de bilimsellikten uzak rapor düzenlenmesi. İkisinin aynı soruşturma dosyasında karara bağlanması usule aykırı olmuş. Mahkeme, davacının kendisine mevzuatla yüklenen görev ve

sorumluluklar açısından, sadece sigortasız işçi çalıştırmasına müdahale etmemesi nedeniyle sorumlu tutulabileceği, kişinin sigortasız olarak işe alınmasında herhangi bir sorumluluğunun olmayacağı; ikinci iddia olan bilimsellikten uzak rapor düzenlenmiş olduğu kabul edilmekle birlikte, Disiplin Yönetmeliği'nin 9/b maddesinde belirtilen fiilin kasıt unsuruyla hareket ederek zarar vermek şeklinde işlendiğinin sübuta ermediği ve bu madde kapsamında değerlendirilemeyeceği gerekçesiyle işlemi iptal etmiştir. Burada, suçun vasıflandırılmasını yanlış görmüş.

Burada başka bir sorun daha var. Bu temsilcilikte eskiden beri sigortasız işçi çalıştırılmış, yani uzun bir dönem. Bu, son sigortasız çalıştıran kişinin şikayeti üzerine ortaya çıkmış. “Zaten bir uygulama haline gelmiş bir şey, yani bunun çok fazlaca kastı yok” diyor.

Bu da diğer üye hakkında verilen ceza. Temsilcilikte sigortasız işçi çalıştırılması ve raporun bilimsellikten uzak oluşu nedeniyle verilen 3 ay meslekten men cezası hakkında açılan davada mahkeme, davacının cezalandırılmasına dayanak olan ilk iddiada, davacının temsilcilik üyesi olduğu göz önüne alındığında, sigortasız işçi çalıştırılmasına müdahale etmemesi nedeniyle sorumlu tutulabileceği kabul edilmekle birlikte, cezaya gerekçe olan hukuka aykırı rapor düzenlenmesiyle ilgili olarak, davacının altında imzası olmayan hiçbir olumsuz davranışının bulunmadığı ve suçun sübuta ermediği bir olaydan dolayı da cezalandırılmayacağı sonucuna varılmıştır. Bu bilimsellikten uzak raporun altında bu kişinin imzası yokmuş, ama ceza verilmiş.

Bir de soruşturma açmaya ilişkin zamanaşımı sorunu var. Eylemin işlendiği tarihten itibaren 2 yıl içerisinde soruşturma açılması gerekiyordu. Son Genel Kurul'da yapılan yönetmelik değişikliğiyle bu değiştirildi. Soruşturma açıldıktan sonra, disiplin yargılamasını da 2 yıl içerisinde tamamlamak zorunda onur kurulları. Burada eğer suç, aynı zamanda ceza hukuku anlamında bir cezayı gerektiriyorsa, bir adli yargılama varsa, o eylemin tabi olduğu zamanaşımına tabi. Bu durumda 2 yıla sınırlı değil. Davacı hakkında 6 ay meslekten men cezası verilmiştir. Bu olay da Beykoz villalarıyla ilgili. Önemli bir davaydı bu; ama disiplin soruşturması açılan bu kişilerin en son fiili işledikleri yıl 2006 yılı olduğu için, zamanaşımı nedeniyle cezaları iptal edildi. Davacı hakkında 6 ay meslekten men cezası verilmiştir. Cezanın iptali istemiyle açılan davada, “İmar Yasasının 18 ve 19. maddelerine

aykırı davrandığı; yürürlükteki imar planlarına aykırı şekilde, hukuki geçerliliği olmayan imar uygulamaları yapmak, haksız gelir elde etmek yönünde davacının kusurlu olduğu kanısına varılmış ise de, 2 yıllık zamanaşımının ..." yol açan kararın iptaline karar verilmiştir.

Bir de uyarı, kınama ve hafif para cezalarında itiraz konusu var. Buradaki herkes biliyordur, ama yine de bunu bir örnek olarak aldım sunuya. Oda onur kurulunca verilen uyarı, kınama ve hafif para cezalarına karşı itiraz yolu kapalı. Şikayet edilenler ancak buna dava yoluyla itiraz edebilirler. Yüksek Onur Kurulu'na itiraz kapalı. Verilen kararı kısaca size okumaya çalışayım.

"Oda onur kurulu tarafından uyarı cezası verilen üyenin açmış olduğu dava sürecini nedeniyle reddedilmiştir. Davacıya yazılı uyarı cezası 15.05.2001 tarihinde tebliğ edildiği, kişinin 23 Mayıs 2001 tarihinde Yüksek Onur Kuruluna itiraz ettiği, itirazın Yüksek Onur Kurulunca reddedildiği; davanın, uyarı cezasıyla dayanak yönetmeliklerin iptali istemiyle açıldığı; TMMOB Yasası'nın 27. maddesinde, uyarı, kınama ve hafif para cezalarının kesin olup, itiraz yolunun kapalı olduğu; itirazda geçen süreler dava açma süresini kesmeyeceğinden, oda onur kurulu kararı tebliğ edildikten sonra 60 gün içinde açılmayan davanın sürecini nedeniyle iptaline karar verilmiştir."

Yapı denetim elemanı meslek mensuplarına yönelik verilen cezaların hiçbiri yargı tarafından dönmemiştir. Bu dosyaların ortak özelliği, şikayetçinin Çevre ve Şehircilik Bakanlığı olması ve Bakanlık tarafından gönderilen dosyalar hakkında verilen disiplin cezalarının yargı tarafından iptal edilmediğidir. Şikayet dosyaları içinde müfettiş ve teftiş kurulu raporlarının bulunmuyor olması, 9/b Maddesini tartışma dışı bırakmaktadır.

Benim şimdilik söyleyeceklerim bu kadar.

HÜSEYİN YEŞİL- Toplantımızın ikinci bölümüne başlıyoruz arkadaşlar. Bu bölümde iki tur yapmayı düşünüyorum. Birinci turda, konuşacak olan arkadaşların isimlerini alacağım, onlar konuşsun. Sonra, ikinci turda, konuşmak isteyen başka arkadaşlar olursa, onlara söz vereceğim. Böylelikle herkese birer kere söz verme olanağına sahip olacağız.

MUSTAFA SELMANPAKOĞLU- Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben, bir dönem önce de Onur Kurulunda görev yapmıştım; dolayısıyla bir dönem önce, yani İnşaat Mühendisleri Odası 42. Dönemiyle ilgili bizim Odadaki bize yardımcı olan görevli arkadaşlarımızın hazırladığı tablodan bazı bilgiler vererek başlamak istiyorum.

Onur Kurulumuza gelen dosyaların çok büyük bir çoğunluğu, öğleden önceki oturumda da ifade edilmişti, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'ndan gelen dosyalar. 58 dosya ve bunların tamamı yapı denetimiyle ilgili. Yapı denetim dışı gelen dosya adedi 6. Toplam 64. Bu dosyalarla ilgili uyguladığımız cezalar 7, 8 ve 9. maddeler uyarınca uygulanan cezalar. Biliyorsunuz, cezalar, 7, 8 ve 9. Maddede tasnif edilmiş. 7. Madde, uyarı, yazılı uyarı cezaları. Toplam 85 yazılı uyarı cezası vermişiz, bunların 71'i Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'ndan gelen dosyalara. Para cezası toplam 16; 3'ü Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'ndan gelen dosyalara, 13'ü diğer konularla ilgili. Mesleki uygulamadan yasaklama cezaları toplam 104; bunun 95'i Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'ndan gelen dosyalar, 9'u diğerleriyle ilgili ve bu dosyalar içerisinde 23 tanesinde de yargı sürecinin beklenilmesi karar verilmiş. Neticede, 250 dosya Çevre ve Şehircilik Bakanlığında, 42'si bunun dışından olmak üzere, toplam 292 dosya. Bu verdiğimiz mesleki uygulamadan yasaklama cezalarıyla ilgili burada bir hesaplama yapılmamış, ama ben daha önce Odanın Genel Kurulunda çok kabaca bir hesap yapmıştım; kişilere verilen cezaları topladığımızda, 10 yıla yakın bir ceza tutuyordu. 10 yıl ceza vermişiz 2 yıl içerisinde, mesleki uygulamadan yasaklama cezası.

Odamıza gelen dosyaların ve verilen cezaların fazlalığıyla ilgili bir bilgi olsun diye bunu sundum.

Bu dosyalarda, dediğimiz gibi, Bayındırlık Bakanlığı'ndan, yeni adıyla Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'ndan gelen dosyaların miktarı çok fazla.

Daha önceki seminerde yine dile getirmiştım; bizim yönetmeliklerimize göre, Yönetim Kurulu tarafından soruşturmacıya havale ediliyor dosya ve soruşturmacı arkadaşımız, bu dosyaları, içerisindeki bilgi ve belgelerle değerlendiriyor, sonra da bir yazıyla savunmalarını istiyor. Bugüne kadarki yapılan uygulamalar hep bu şekilde olmuştur; hem soruşturmacı, hem biz. Ayrıca bir araştırma çok nadiren olmuştur. Genellikle de Bakanlıktan gelen dosyaların dışındaki dosyalarla ilgili

ek bilgi ve belge talebi yapmışızdır, onun dışındakilerle ilgili sadece Bakanlıktan belki birkaç dosyaya ek bilgi istedik. Yani netice olarak, soruşturmacı da, biz de Bakanlıktan gelen bilgi ve belgelere bağlı kalmak durumunda kaldık.

Biraz önce Nevzat beye sorduğum soruda merakımı tam anlatamadım. Çünkü Nevzat bey şöyle bir şey demişti: “Soruşturmacı bundan sonra savcı gibi hareket etmeli, doğrudan bu bilgi ve belgeleri araştırmalı, gerekiyorsa yerinde inceleme yapmalı.” Bu görevler bizim için gönüllülük esasına dayalı, soruşturmacının görevi de ticari bir görev olmamalı, yani bu işin ticari hiçbir yönü olmamalı; ama düşünün, Ankara’da oturan bir arkadaşına diyoruz ki, “Sana 5 tane, 10 tane dosya verdik, bunlarla ilgili soruşturma yap.” Bir kere, yazı yazacak, yazıyı yazdıracak. Haydi bu konuda Odadan faydalandı diyelim. İnşaat Mühendisleri Odası’na gelen dosyaların çoğu İstanbul ve Antalya’dan geliyor. Kalkıp İstanbul’a gitmesi gerekti diyelim; İstanbul’a gidecek, otel parası, yol parası, yemek parası... Yani, kendi cebinden de harcama yapmak durumunda. Dolayısıyla, ben bu işin biraz imkansızlığını dile getirmeye çalıştım. Yani soruşturmacı arkadaşlarımıza eğer önümüzdeki şeylerde gerçekten bu detayda görevler verilecekse, yani böyle bir beklentimiz olacaksa, o zaman, onların bu giderlerini karşılamak yönünde de hazırlıklı olmalıyız anlamında o soruyu sormuştum.

Dediğim gibi, ben bu soruyu daha önceki seminerde de sorduğumda, Danıştay’dan gelen hakim miydi, yoksa İdari Mahkemeden gelen hakim miydi, birisi cevaplamıştı; “O bilgi ve belgeleri doğru kabul etmek durumunda değilsiniz, doğrudan kendinizin araştırması gerekir” demişti. Ama ondan sonraki dönemde de bizim böyle bir imkanımız olmadığı için, biz o bilgi ve belgeleri doğru kabul ederek kanaat oluşturmak durumunda kaldık.

Peki, bu bilgi ve belgeler yeterli mi, yeterli oluyor mu?

Bir kere, zaman zaman onların da yaptığı hatalar oluyor. Kişilerle ilgili, yapıya ilişkin bilgi formunda adı olduğu için, “Bu arkadaş sorumludur, dolayısıyla cezalandırılmalıdır” diye yazıyorlar. Dayanak olarak da, “Yapı denetim kuruluşunun kapatılmasına neden olan meslek mensupları hakkında ilgiliodalara suç duyurusunda bulunulur” diyen kanundaki hükme dayanarak böyle bir şey yapıyorlar. Dolayısıyla, bizim meslektaşımız böyle bir eylemde bulunmuşsa, yani çalıştığı

yapı denetim kuruluşunun kapatılmasına neden olmuşsa, onunla ilgili suç duyurusunda bulunuyor. Örneğin, bir arkadaşımızla ilgili yanlış bir bildirimde bulunulmuş, yazmışlar orada, açıkça yazıyor, biz de bu arkadaşına uyarı cezası verdik. Aradan 1 sene geçtikten sonra, arkadaş, yargıda kendini aklamış, Bakanlık da bize yazı yazdı: “Yahu, biz yanlış yazmışız; soruşturulması veya kovuşturulması gereken bu arkadaş değil, başka bir arkadaş.” Cezayı verdik. Biliyorsunuz, onlar Yüksek Onur Kuruluna gitmiyor, doğrudan kayda geçiyor. Bir de bizim yönetmeliklerimizde cezaların silinmesi veya kaldırılmasıyla ilgili kurulların yetkisi yok. “Yahu, biz cezayı verdik, ama nasıl kaldıracamız bunu geri; bir yanlışlık yapmışız” dedik. “Peki, öyle mi kalacak? Kalmayacak.” Beraber karar verdik; “Bir yanlışlık varsa, kalkması lazım; dolayısıyla, biz bu cezayı kaldırıyoruz” dedik.

Yani böyle hatalar olabiliyor. Ama benim daha çok önemsedığım hata şu: Bakanlıkla ilgili gelen şikayetlerde, Bakanlık önce ilgili il müdürlüğünde teknik bir soruşturma yaptırıyor. Teknik elemanlar gidiyor, orada bir rapor hazırlıyorlar. Ama konunun tümüyle ilgili hazırlıyorlar; yani imar planlarından tutun da, sığınağı var mı, yok mu, hangi amaçla kullanılıyor, camekan yapmış mı, kapatmış mı vesaire, ta oralara kadar gidiyor. Daha sonra müfettişler gidip tekrar bir rapor hazırlıyorlar. Onlar bunların raporlarını kullanıyorlar. Derken, dosyalar acayip kabarıyor. Yani öyle dosyalar geliyor ki; Kurulda raportör olarak da çalıştığım için biliyorum, bir gün sabahtan akşama kadar bir dosyayı okuyup bitiremediğim oluyor, bitiremiyorum. Bu kadar yoğun bir şeyle karşılaşıyoruz. Neticede bitirdiğin zaman bir de bakıyorsun ki, dosyadaki şeylerin yüzde 90'ının okunmaması gerekir, yani boşuna okumuş oluyorsunuz. Bu gerçekten çok ciddi bir sıkıntı.

Burada takıldığım en önemli husus, bir inşaat mühendisi olarak bunu söylüyorum, yapıdaki hatayla ilgili inşaat mühendisliğinin sorumluluğu. Bizim önem verdiğimiz konu nedir; yapının güvenliğidir. Yani yapı sağlam mı, değil mi; güvenli mi, değil mi; güvenli yapmış mı, yapmamış mı; biz buna bakıyoruz. Ruhsat gereklerine uygun mu, değil mi; önce bunu arıyoruz. Daha sonra can güvenliğini arıyoruz. Yazılan raporlarda bununla ilgili can alıcı şeyler bulamıyorsunuz. Yani o sadece yazıyor işte, gördüğü bazı şeyleri yazıyor; belgeleri de oraya çoğunlukla koymuyor. İlgili belediyeye gitmiş, belgeleri görmüş; ama belgeleri oraya koymuyor; diyor ki, “Gördüm, böyle belgeler var.”

Biz de bunu doğru kabul ediyoruz. Daha sonra, diyelim ki bu binada böyle açıklıklı bir salon yapılmış, bunun ortasında kolon varsa, diyor ki, “Falanca yerde kolonu koymamış.” Sonra birtakım şeyler, yapı tatil tutanağı düzenlenmiş, şikayetler olmuş; tadilat projesiyle tadilat ruhsatı alınmış, daha sonra da iş bitirilmiş, iş bitirme tutanağı düzenlenmiş. Biz bu şeyi yeterli bulmuyoruz, kafamız karışıyor.

Bu, çok rastladığımız bir olay olduğu için özellikle söylüyorum; bu, çok önemli bir şey. Tadilat yapılmış, bina bitmiş, betonu dökülmüş, geriye dönüşü yok, bunun hesapları bir yüke göre yapıldı; nasıl oluyor da bir tadilat projesi verilir sonradan tadilat ruhsatı alınıyor, iş temizleniyor bitiyor? Bu, çok önemli bir konu. Aslında böyle bir durumda derhal müdahale edilip, o binanın boşaltılıp, o binanın yıkılması lazım. Çünkü ortadan bir şey kaldırılmış. Yine mesela zaman zaman, “Bina büyütülmüş; 22 metre eninde olan bir binayı adam 25 metre yapmış” diyor. Yahu, nasıl yapmış bunu? Uzattığın zaman, bu kolonların, özellikle kirişlerin taşıma gücü değişir. Taşıma gücü değişmiş bir şeye tadilat projesi vererek tadilat ruhsatı nasıl verilir?! Düzeltilebilir mi, giderilebilir mi böyle bir şey; giderilemez. Bunları göremiyoruz, bilemiyoruz, bulamıyoruz. Zaman zaman bir kanaat oluşuyor, o kanaate göre insanların canını yakıyoruz, cezalar veriyoruz.

Dolayısıyla, önerim şudur, ki bunu Sayın Kurul Başkanımızla ve diğer arkadaşlarımızla da paylaştım: Birilerimizin gidip, Bayındırlık Bakanlığı'ndaki, yani yeni adıyla Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'ndaki bu raporları hazırlayan, bizlere gönderen kişilere bunları anlatması lazım. Çok önemli hatalar yapılıyor olabilir. Bunu sizlerle paylaşmak için söyledim.

Bu dosyalarla ilgili ikinci bir şey; birçok şey var da, çok önemli gördüğüm bir diğer nokta şu: Dosyayı inceliyorsunuz, bazı belgeler konulmuş; ruhsatlar konulmuş, birtakım tutanaklar, yapı denetim tutanakları, iş bitirme tutanağı, yılsonu tespit tutanağı falan gibi tutanaklar konulmuş; ama üzerlerinde bir kaşe, bir imza görüyorsunuz. Şimdi, değerlendireceksiniz; bir suçlama var, kim imzalamış onu, kim yapmış, hangi tarihte yapmış -kronolojisi de önemli- bunlar var; fakat isim yok orada. İnanın, imzaların yüzde 50'sinden fazlasında isim yok; adam bir kaşe basıyor, bir imza veyahut da çıplak bir imza. Yahu, kim bu? Bilemiyorsunuz. Dolayısıyla, gerek belediyelerle, gerek Bakanlıkla paylaşılması gereken ve anlatılması gereken husus bu. Kesinlikle eliyle

yazmadığı ve imza atmadığı bir belgeyle işlem yapılmamalı. Yoksa biz faili bulamayız. Adam diyor ki, “Benim imzam değil o.” Ne oluyor; adliyeye gidiyor, emniyette tespitler yapılıyor, yani iş tamamen karışıyor. Oysaki kişi görevi kabul ediyorsa, her belgede, verdiği taahhütnamede eliyle adını yazacak, altına imza atacak ki, biz de bilelim, bu arkadaş imzasını atmış oraya, onun imzası bu. Bu da çok önemli bir eksiklik dosyalarda.

Çok vaktinizi almadan, son bir şey daha söyleyip bitireyim; o da 9b Maddesiyle ilgili. 9b Maddesi, biliyorsunuz, önceden uzun bir cümleydi, sonra o uzun cümle kaldırıldı, “veya” eklenerek önemli bir şey kurtarıldı. O da şu: “Bilim ve tekniğe uygun hareket etmemek; artı, halka ve kamuya zarar vermek” gibi bir bütün cümleydi. O konuda zorluk çekiliyordu, bölünerek kolaylaştırıldı. Ancak, biz, kararlarımızda bu 9b Maddesinin tümünü yazıyoruz. Yazmak zorunda mıyız? Ben onu sormak istiyorum.

Bunu şundan dolayı soruyorum: Çok değer verdiğimiz, hakikaten ciddi çalışan bir arkadaşımıza, yaptığı bir ihmal sonucu ceza vermek durumunda kaldık. Tanıdığım da birisi. O arkadaş geldi, bana dedi ki, “Yahu, anladık, ceza vermişsiniz; ama ‘halka ve kamuya zarar vermek’ diye ceza vermeniz benim çok ağrıma gitti. Yani her şeyi kabul ediyorum, ama bunu kabul edemem ben.” Ben bu soruyu o nedenle soruyorum; acaba o kısmını yazmasak olur mu? Sizden bu konuda cevap bekliyorum.

ERDAL YAVAŞ (MMO Onur Kurulu Üyesi)- Benim özellikle dile getirmek istediğim konulardan biri şu: Daha önce 19 tane pilot il vardı, yapı denetim firmalarının olduğu; şimdi bu 81 ile çıktı. Bu dönem bize gelen dosyaların yüzde 80’e yakını yapı denetim firmalarından geliyor. Tabii, bunları Bakanlık gönderiyor, Bakanlık müfettişleri soruşturma yapıyor, bizim soruşturmacılarımız dosyayı hazırlıyor. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’nın bu konuda çok düzgün hareket etmediğini düşünüyorum. Bunun sebebi de şu: Sizin soruşturduğunuz ya da ceza öngördüğünüz bir dosyayı gönderiyorsunuz; Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, neden ceza verilmedi vesaire gerekçelerle yeniden size iade ediyor.

Özellikle mekanik konusunda şöyle bir durum var: Yapı başladığı zaman, projelerine aykırı bir durum oluştu diyelim, daha statik imalat aşamasındayken, konsollar uzatıldı, girişi değiştirildi ya da mahalleri

değiştirildi. Bu, o anda müdahale edilmesi gereken bir konu. Yani inşaat mühendisinin ya da mimarın, o anda tespitini yapıp, ilgili idareye bilgi vermesi gerekiyor. Ama yapı yüzde 80 aşamasına geliyor, ondan sonra Çevre ve Şehircilik Bakanlığı geliyor, “Efendim, burada konsol çıkmış, burası kapalı alana dönüştürülmüş, burası da mutfak haline getirilmiş; makine mühendisi de bundan sorumludur, elektrik mühendisi de bundan sorumludur” diye, toptancı bir yaklaşımla bütün mühendisleri cezalandırma yoluna gidiyor.

Yine yapı denetim konusunda şunu da söyleyeyim: Yapı denetimde çalışan mühendis arkadaşlar konusunda şöyle bir durum da var; öğleden önceki oturumda Ali bey değindi, adam emekli oluyor, diyelim Çevre ve Şehircilik Bakanlığında ya da herhangi bir kurumdan emekli oluyor, götürüyor belgesini birine veriyor, bir şekilde kullanıyor. Fiili durum bu. Suç ya da değil. Suçtur elbette. Belgesini veriyor, bir şekilde kullanıyor. Mesela, bize, Onur Kuruluna savunmaya geliyor; diyor ki, “Efendim, benim haberim yoktu, ben gitmedim ki; kimse bana görevlendirme de yazmadı, git, kontrol et diye. Yapmışlar, firma kapanınca bana da ceza yazmışlar.” Sahaya giden kontrol mühendisleri de genç arkadaşlar, yeni mezun olmuş adam, mekanik tesisat da bilmiyor; gidiyor, bakıyor, zaten uygulamayı bilmediği için, gözle bir muayene yapıyor, acaba projeye uygun yapılmış mı, yapılmamış mı; bunu ciddi manada denetleyemiyor. Emekli arkadaş da zaten gitmiyor, sadece proje üzerinde imzalıyor. Proje aşamasında yanlış olan bir şey, uygulamada da, projeye göre yapılırsa dahi yanlış bir sonuç doğuruyor. Sonuçta orayı kullanan insanlar bu konuda mağdur oluyor.

İkinci bir şey daha söyleyeyim. Onur Kuruluna mesela Bakanlık ısrarla yazı yazıyor, “İlla ceza verin, illa ceza verin” diye. Ben bunu çok doğru bulmuyorum; dosyalar değerlendirilirken de böyle değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Yine ilk oturumda Ahmet bey değindi, bu soruşturmacı havuzunun oluşturulması lazım, ciddi bir soruşturma yapılması lazım. Bizim soruşturmacı arkadaşlar genelde dosya üzerinden soruşturma yapıyor; yani sahada fazla değil, dosya üzerinden soruşturma yapıyor. Bayındırlık Bakanlığı ya da şimdiki ismiyle Çevre ve Şehircilik Bakanlığının tespitlerine göre kendi soruşturmasını tamamlıyor, kanaatini yazıyor, Onur Kuruluna gönderiyor. Çoğu zaman bunlar

Kurulda değerlendirildiği zaman aykırı şeyler de çıkabiliyor. O yüzden, soruşturmacıların hem eğitime tabi tutulması gerekiyor, hem de sayısının çoğaltılması gerekiyor. Onur Kurulundaki arkadaşlar zaten gönüllü çerçevede bu işi yapıyor, onların en azından yükünün bir nebze olsun azaltılması gerekiyor.

Yine Bakanlıkla ilgili olarak bir konuya daha değineyim. Mesela şöyle bir şey yapıyorlar: Kendisi belgeyi veriyor, diyor ki, “Sen denetçisin, bu firmada çalışabilirsin.” Ondan sonra dönüyor, firmaya da ceza veriyor, mühendise de ceza veriyor; odaya da yazıyor, diyor ki, “Siz de buna ceza verin.” Ama o belgeyi verdiği zaman, bu adamın bu işi yapmakta ehil olup olmadığını soruşturmuyor. Ben, bu konuda odaların da Bakanlık nezdinde birtakım girişimlerde bulunarak, denetçi belgesi verilirken, o denetçinin o işi yapıp yapamayacağını en azından Odadan sorulması ya da uzmanlık belgesine tabi tutulması gerektiğini düşünüyorum.

Emekli ve yeni mezunlarla ilgili de şunu söyleyeyim: Odaların, ücretli veya ücretsiz, belgeli veya belgesiz, onları bir şekilde meslek içi eğitime tabi tutması gerekir.

Çoğu zaman insanlar buna yanaşmıyor, ama odaların bu konuda duyarlı davranması gerekir. Neticede kamu yararına bir iş yapılıyor ya da biz de kamu kurumu niteliğinde kuruluşlarız.

Şikayet olmadığı sürece odaların herhangi bir denetim görevi yok. Diyelim ki ben mekanik tesisatla ilgili bir iş yapıyorum, yanlış yapmışım; ama onu ne Çevre ve Şehircilik Bakanlığı denetliyor, ne il özel idareleri denetliyor, herhangi bir denetime tabi değil. Ama yanlış yapmışım. Normalde odalar bünyesinde denetçi komisyonlarının olması lazım. Bu tür olayları, şikayet olmasa dahi, bu komisyonların denetlemesi lazım. Bize gelen bütün dosyalar şikayet üzerine geliyor. Ama birtakım yanlışlıkları yaşadığımız bölgede fiili olarak görüyoruz biz. Bunlara odaların müdahil olması lazım. O denetçi komisyonlarının gidip, onu tespit edip, bir şikayet haline getirmesi gerekiyor ve sonuçta bir cezai müeyyidenin de uygulanması gerekiyor.

İlgili idareler konusunda da son bir şey söyleyeyim. Belediyeler ya da Çevre ve Şehircilik Bakanlığına baktığımızda, birçok uygulama bunların iki dudağı arasında. Yasal olarak aslında öyle değil ya da yönetmelik olarak öyle değil; ama belediyede ya da Çevre ve Şehircilik Bakanlığında çalışan bir arkadaşın takdirine kalmış bir şey. Odaların

buna da bir şekilde müdahil olması gerekiyor, İlgili idareleri uyarması gerekiyor, en azından kanun ve yönetmelikleri hatırlatması gerekiyor.

İBRAHİM AYDIN (JFMO Onur Kurulu Üyesi)- Soruşturmacı arkadaşların bazılarında birtakım şikayetler geliyor. Bazı kamu kurumlarından ve belediyelerden belge alamadıklarını, muhatap alınmadıklarını söylüyorlar. Bu konuda pratik nasıl bir çözüm bulunur?

AHMET DÖRTDEMİR- Arkadaşlar; tekrar merhaba. Bir arkadaşımızın sabahki konuşmamla ilgili uyarısı üzerine söz alma gereği duydum.

Sabah konuştuğumda sanırım yanlış anlaşıldı sözlerim ya da ben tam ifade edemedim. Aslında belirtmiştim biraz. Ceza konusunda sadece yapı denetim süreciyle ilgili böyle bir sistem uyguladığımızı söyledim. Tabii ki eylemin niteliğine göre bu kararlarımız değişiyor, eylemin oluşturduğu kamu zararı ve benzeri durumlara göre veriyoruz cezaları. Ama genel olarak Bakanlıktan gelen suçlamaların zaten büyük bir kısmı 3 gün içerisinde bildirimde bulunmamakla ilgili. Zaten sistemi de, süreci de biliyorsunuz, bazen iş yapılırken düzeltebilecek şeyler oluyor, hatta çoğu zaman tadilat projesinin yapılacağı söyleniyor ve yapılıyor da aslında. Bu durumlarda cezayı verirken, yazılı uyarıyla başlıyoruz. Söylemek istediğim şey buydu.

Burada kastım, ceza verirken en alt sınırdan başlamamız gerektiği. Hani sabah öyle 2 aylık, 3 aylık cezaları duyunca biraz şaşırdım, bana fazla geldi açıkçası. Sonuçta onlar da bizim meslektaşlarımız. Tabii ki hata yaparlarsa, cezasını da çekecekler; ama biraz daha farklı bakmamız gerektiğini düşünüyorum. Hatta biraz önce arkadaşımız söyledi, şöyle süreçler oluyor: İş sonra tadilat projesi yapılarak düzeltiliyor, yani kusur ortadan kalkıyor. Bu durumda biz yine ceza veriyoruz; çünkü uygulamada, o iş yapılırken görevini yerine getirmemiş oluyor. bu durumda, suç unsuru ortadan kalktığı için, adli yargıda bile ceza ortadan kalkıyor.

Söz konusu kusuru meslek alanımız içinde kanıtlamamız gerekiyor arkadaşlar. Yani üyenin suçsuz olduğunu kanıtlaması değil, bizim onun suçlu olduğunu kanıtlamamız gerekiyor.

Özellikle yapı denetim sürecinde cezaların 4 odayla uyumlu olması biraz zor. Çünkü, ortaya çıkardığı kamu zararı farklı. Bir inşaat mühendisinin hatasından dolayı, örneğin eksik demir ve benzeri şeylerden dolayı henüz ortaya çıkmamış bir kamu zararı vardır; ama daha sonra olabilecek bir deprem ya da başka bir şeyde bunun yaratacağı sonuç ile bir makine mühendisinin fazladan yapılmış bir eve tesisat çekmesi, bir mutfak tesisatı koyması aynı şey değildir tabii. Bunu değerlendirirken de böyle değerlendirmemiz gerekiyor.

Arkadaşlar; soruşturmacılarla ilgili masrafları tabii ki odalar karşılayacak. Bizde şu anda şube müdürleri bu işi yaptığı için böyle bir sıkıntımız yok. Ama nasıl ki bizim masraflarımız odalar tarafından karşılanıyorsa, tabii ki soruşturmacıların masrafları da oda tarafından karşılanacak. Ayrıca, Ankara'daki bir arkadaşımızın örneğin İstanbul'a gitmesine gerek yok; önemli olan, İstanbul'daki bir arkadaşımızı soruşturmacı olarak belirleyip, onun o soruşturmayı yapmasını sağlamaktır.

Soruşturmacılar dosyalarını tamamlarken şubelerden yardım alıyorlar. Şube vasıtasıyla ilgili kurumlara yazı yazılıp bilgi istenebilir. O zaman daha sonuca yönelebilir diye düşünüyorum.

Bir de şöyle bir sıkıntımız oluyor: Bakanlık bildirimde bulunuyor, gönderdiği bir özet yazı. Biz bazen o özet yazıdan bir sonuca varabiliyoruz, "Üyemiz suçsuz" diyoruz. Bakanlık itiraz ediyor. İtirazında diyor ki, "Şu, şu cümleden dolayı bu mekanik tesisat alanına girer." O cümle özette yok aslında. Bu tarz sıkıntılarda, haliyle, dönüp, Bakanlıktan inceleme raporunun tamamını ve eklerini istiyoruz. Orada gördüğümüz şey meslek alanına giriyorsa, üyemizin de bunda kusurlu olduğuna inanıyorsak, bu şekilde ceza veriyoruz ve Bakanlıktan yapılan bildirimlerin hepsi bir belgeye dayanıyor arkadaşlar. Yani biz Bakanlığın bilgilerini doğru kabul ederken, belgeleri inceleyip, görüyoruz onları. Bu, yapı takip tutanakları olur, sözleşmeler olur, hepsi tarih tarih var ve Bakanlıktaki inceleme raporunun eklerinde bunların hepsi mevcut. Eğer orada karar veremiyorsanız, Bakanlıktan isterseniz, bu inceleme raporu ekleriyle beraber size geliyor zaten.

Bir nokta daha var arkadaşlar, sizlerle paylaşmak istiyorum. Bazen Bakanlık şöyle bir şey yapıyor: Bir meslektaşımız, örneğin makine mühendisi, şirket yöneticisi oluyor ve Bakanlık ona idari olarak ceza

veriyor, yaptığı işten dolayı. Daha sonra bize de gönderiyor. Biz de diyoruz ki, “Sizin bu üyemize idari olarak verdiğiniz bir ceza var; mesleki olarak bir kusuru olmadığı için biz buna ceza veremeyiz.” Böyle bir mantığımız var. Sonuçta burada bir ceza verirsek, aynı suçtan dolayı iki kere ceza vermiş olacağız. Ama aynı şekilde, hem denetçi olup, hem de idareci olduğu zaman, mesleki anlamda kusuru varsa, orada da yine cezalandırma yoluna gidiyoruz.

ERDOĞAN BALCIOĞLU- Disiplin suçu ya da meslek suçu işlendiğinde, savcı, iddia makamı olarak yargıda görev yapıyor, soruşturmacı da odada aynı görevi üstleniyor. Deliller toplanıyor, bir akde dayanan ya da bir akit ihlaline dayanan bir sübut etmiş olay var. Bu nereden geliyor; önce şubeden geliyor. Şube diyor ki, “Ben bildirimde bulunacağım, ama şahsı bulamadım.” Dolayısıyla geliyor merkeze; merkez, soruşturmacı görevlendiriyor. Kuşkusuz, burada en önemli konulardan bir tanesi şu: Savunmalar alınıyor, örneğin bir proje onayıyla ilgili belediye hakikaten bu projeyi onaylamış mı, odalarca mesleki denetimden geçmiş mi diye, oralara yazılar yazıyoruz. Ben şahsen yazdım öyle bir yazıyı, tüm meslek disiplinlerine yazdım; bunlardan onay gördü mü, görmedi mi, belediye ona ruhsat verdi mi, vermedi mi diye, neticelerini alıyoruz. Burada önemli olan nokta şu: Soruşturmacı olarak biz, savcı gibi, “Şu, şu, şu maddelere göre suç fiili sabit olmuştur. Bu meslektaşımızın 9b ya da 9c Maddesine göre şu kadar süreyle meslekten men cezasıyla cezalandırılmasına” diyor muyuz? Yani öyle bir şeyimiz var mı? Yok. Ama savcı öyle diyor. Diyor ki mahkeme heyetine, “Ben, kişi bu suçu işlediğinden dolayı şu kadar ceza verilmesi yönünde karar verilmesini talep ediyorum.” Bizde böyle bir şey yok.

HÜSEYİN YEŞİL- İsterseniz şöyle yapalım: Bu konuşulanlara ilişkin, sorulara ilişkin arkadaşlarımız birkaç şey söylesinler, sonra ikinci turu alalım ve toplantımızı kapatalım.

Av. NURTEN ÇAĞLAR YAKIŞ- Aldığım notlara göre, açıklanması gereken noktalara işaret edeceğim.

Soruşturmacının giderleri ve Onur Kurulu giderlerine ilişkin soru işaretleri var. Disiplin Yönetmeliğinin 30. Maddesinde zaten Disiplin Kurulu ya da Onur Kurulunun yapacağı tüm harcamaların oda

tarafından karşılanacağı var. Yani soruşturmacının kendisi o bilgi ve belgeleri aldığı ve şikayet edilenlerin savunmasını aldığı bir kanaate ulaşamıyorsa, üyenin o suç işlediğine ya da işlemediğine dair, bilirkişi incelemesi yapılabilir ve o bilirkişi incelemesinin masraflarını da yine oda karşılıyor. Yani yol parası, yemek parası, bilirkişi gideri, gidip orada tespit yapacaksa, tüm o giderler oda tarafından karşılanıyor. Yüksek Onur Kurulunun da harcamalarını Birlik karşılıyor. Yani soruşturmacının şu, bu masraflarının karşılanmaması diye bir şey yok; hepsi odanın gideridir ve hepsinin de karşılanması gerekiyor.

ERDOĞAN BALCIOĞLU- Affedersiniz, bu konuda açıklık getirilmesi gereken bir nokta var.

Ben, atıyorum, buradan Trabzon'a gideceğim, Trabzon'da belediyeden ya da Bakanlığın il müdürlüğünden bir inceleme yapacağım. Odaya diyorum ki, "Benim yol masraflarımı harcırah olarak karşıla." Bunu mu demem lazım; yoksa, "Trabzon Şubesi, oraya bir bilirkişi heyeti gönder, incelet, ondan sonra raporu bana gönder" mi demem lazım?

HÜSEYİN YEŞİL- Bu bir yöntem sorunu ve sizin oda ile şubeleriniz arasındaki ilişkinize kalmış. Yani sizin odanızın tercihidir bu.

Av. NURTEN ÇAĞLAR YAKIŞ- Sizin Trabzon'a gitmeniz şart diyelim, bir soruşturmacı olarak yerinde görmek istiyorsunuz. Odanıza başvuruyorsunuz, "Şu no'lu dosyada görevlendirildim, bunun için Trabzon'a gideceğim, bana uçak biletini şu saate kadar alın" dersiniz, odanız onu karşılar. Yok eğer sizin gitmenize gerek yok, şube o işi yapacaksa, mesela oraya yapı yapılmış mı, şu ada-parcel numarada şu yapı inşa edilmiş mi, bu tespit edilecekse, şubeden bir kişi gidip, bir tespit tutanağı tutarak, imzalayıp, size gönderebilir. Yani bu konuda o anki hayat neyi gerektiriyorsa, ona artık siz çözüm bulacaksınız pratik olarak. Odanın görevlendirdiği bir kişi olarak siz de gidebilirsiniz; ama sizin gitmenize gerek kalmaksızın, çok para harcanmasına gerek kalmaksızın bu işler hallediliyorsa, o yola da gidilebilir.

"Hatalı ceza verilmiş" dediniz. "Bayındırlık Bakanlığından gelen belgelere göre uyarı cezası verildi; ama kişi ceza yargılamasına tabi tutulmuş ve kişi aklanmış, beraat etmiş" dediniz. Bu beraat kararında,

delil yetersizliğinden mi beraat etmiş, zaman aşımına mı uğramış ceza, yoksa hakikaten aleyhinde hiçbir delile rastlanmamış mı da beraat etmiş, ona bakacaksınız. Hakikaten kişi aklanmışsa, siz o olaydan dolayı ceza veremezsiniz. Onur Kurulu eğer haksız ceza verildiğine kanaat getiriyorsa, kişi kararın düzeltilmesi yoluna başvurarak, onu düzeltebilirsiniz. Yani bir kişi hakkında eğer eylem suç oluşturuyorsa ve o suç meslek suçuysa (burası çok önemli; meslek suçuysa) ceza yargılamasında meslek suçu işlemediğine ilişkin bir karar varsa, genellikle idare mahkemeleri bu beraat kararına uyulmasını istiyorlar. Ama ceza yargılamasına bağlı kalmaksızın, meslek suçu farklı ve meslek suçuyla birlikte başka eylemlerden de dava açılabilir. O durumda kişinin ceza alıp almaması önemli değil; siz kendi disiplin hükümlerinizi uygulayarak ceza verebilirsiniz.

MUSTAFA SELMANPAKOĞLU- Yani yanlış verilmiş cezanın kaldırılması için İdari Mahkemeden mi karar getirmesi lazım kişinin?

Bakanlık, odaya bildirimde bulunuyor, “Şu üyeniz suçlu” diyor. Ondan sonra ceza veriliyor oda tarafından. Daha sonra Bakanlık diyor ki, “Yahu, kusura bakmayın, özür dileriz, başka bir isim vermişiz.” Onun üzerine odaca verilen cezanın kaldırılması söz konusu.

Av. NURTEN ÇAĞLAR YAKIŞ- O durumda, Onur Kuruluna kararın düzeltilmesi istemiyle başvursun üye, siz o kararınızı düzeltin ve işlemleri kaldırın. Yapılacak iş bu.

“Bakanlıktan gönderilen dosyalarda, raporların, idari denetleme tutanaklarının yüzde 50’sinin altında isim yok, sadece imza var ve o ismi yazılmayan ve imzası olan kişiler hakkında da meslek yönünden disiplin soruşturması isteniliyor” deniliyor.

Öncelikle, suçlanan kişinin açık ve net kimliğini bilmek gerekiyor. O imzanın o kişiye ait olup olmadığına ilişkin de kriminal bir araştırma yapmak gerekiyor. Bunu Bakanlık kendisi yapsın, ondan sonra size göndersin. Çünkü Bakanlığın şikayeti söz konusu ve kendisinin elinde kamu gücü var. Bu durumda, Bakanlık bütün bu dosyaları hazırlasın, tüm bilgi ve belgeler tam olduktan sonra Onur Kurulu değerlendirsın derim. Eğer onların göndermiş olduğu bilgi ve belgeler doyurucu değilse; mesela bina var, ama binanın uzunluğu 25 metre mi, 20 metre mi, bu bilinmiyorsa; onun hakikaten öyle olup olmadığını, gidip yerinde

tespit etmek gerekiyor. Yani Bakanlığın teftiş kurulu ya da müfettişi de yanlış rapor tutabilir. Her ne kadar mahkemeler, kamunun tutmuş olduğu tutanakları falan resmi bir belge, bilgi olarak kabul ediyorsa da, siz bu konuda aydınlanmıyorsanız, mutlaka orada bir keşif yaptırın. Yani yapılacak şey bu. Vereceğiniz kararda, kendi içinizde vicdani olarak rahat etmeniz için, kafanızda herhangi bir soru işareti kalmaması gerekir diye düşünüyorum.

Dosyadan kaynaklı herhangi bir soru işareti oluşmuyorsa kafanızda, rahatlıkla kararınızı vereceksiniz. Yani vicdani olarak, “Ben adil bir karar veriyorum” dersiniz de, kararınızı vereceksiniz. Çünkü artık bu, yani ceza ve şüphe, sizin, Onur Kurulunun kendi kanaatine kalmış bir şey.

“9b Maddesini tamamen yazmak gerekiyor mu?” diye bir soru geldi. Bu 9. Maddenin b Bendinde, “ihmal suretiyle zarar vermek suçu” ibaresi yer almıyor. Ama Ana Yönetmeliğin 90. Maddesinde bu var; ihmal yoluyla, yani görevi ihmal ederek zarara sebebiyet vermişse, buna ilişkin hüküm 90. Maddede var. 9b daha çok kasıtlı suçları içeriyor kanımca. O nedenle, ihmal yoluyla bir zarara sebebiyet verilmişse, bu açıkça belirtilmeli. Yasanın zaten 26. Maddesinde var, Ana Yönetmeliğin 90. Maddesinde var; ihmal suretiyle üçüncü şahıslara zarar vermek diye suç vasıflandırabilirsiniz rahatlıkla.

Bir diğer soru: Soruşturmacı, savcı mıdır?

İlk inceleme, hazırlık soruşturması; bunu, ceza yargılamasında olduğu gibi, savcının yaptığı işlerle özdeşleştirebilirsiniz. Ama tabii ki ceza yargılamasındaki bir savcı değilsiniz siz, daha adil olmak durumundasınız. Savcı, Emniyetten gelen belgeleri ek tutar, “Ceza Kanununun şu maddesi uyarınca ceza verilmesine” diye tebliğnamesini hazırlar, mahkemeye gönderir.

Burada savcı kadar yüzeysel bir inceleme yapmakla yetinemeyiz. Şu andaki uygulamaya göre söylüyorum. Ama gerçek bir savcı gibi davranırsak, gelen şikayet ile meslek mensubunun işlediği iddia olunan suç işleyip işlemediğini tüm detaylarıyla ortaya koymak gerekiyor. Yani kişi ihmal suretiyle mi şikayet edene zarar vermiştir, ya da kamusal bir suç mu işlemiştir; daha doğrusu, imar planları, projeler, büyük ada-parsellerde olan işlerde ya da tarihi eserlerde vesaire, kamuyu da ilgilendiren bir suç işlemiş mi, bunu iyi vasıflandırması

lazım soruşturmacının. Suçu açık ve net bir şekilde yazıp, hiçbir soru işaretine yol açmaksızın, karşı tarafa, şikayet edilene bildirecek, o da savunmasını yapacak. Savunma yeterli olmayınca... Diyelim savunma geldi, iddiaları reddetti, ama bunu belgelendiremiyor şikayet edilen kişi; yani "Ben bu projeyi çizmedim" ya da "Bu proje bana ait değil" diyor. Bunu kendisinin kanıtlaması lazım. Kanıtlamadı, ama iddiayı reddetti diyelim. O zaman, bunu kanıtlayacak, nereden belgeye ulaşabilirim diye bakacak soruşturmacı. Herhalde belediyeden ulaşılabilir ya da proje sunulan yerlerden ulaşılabilir; mesleki denetimden geçmiş midir diye, odalara, şubelere sorulabilir. Bu ortak bir proje midir, başka bir meslek mensubu var mıdır, başka odalara da sorulabilir. Yani sorulabilecek yerlerden tüm belge ve bilgiler geldikten sonra, soruşturmacı, "Ben bu kişinin savunmasını aldım, şu belgeleri topladım, şu keşfi yaptım, şu tespiti yaptım ve bu kişinin bu suçu işlediğine kanaat getirdim" diye raporunu düzenleyip, Yönetim Kuruluna sunarsa, Onur Kurulunun da işi çok rahatlayacaktır. O zaman, ulaşacağı kanalları da biliyordur; gelen evraklardaki gerçekliği, inandırıcılığı da göreceğinden, çok daha rahat karar verebilecektir.

ÜMİT NEVZAT UĞUREL- Aldığım notlara göre cevap vermeye çalışacağım. Mustafa beyin sorusundan başlayayım. Hocam; şikayet ve bunun araştırılması konusu aslında tamamen dosyaya özgü bir şey. O yüzden, "Araştırma çok zor, yapamaz, altından kalkamaz" gibi değil. Özellikle Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'ndan gelen dosyalarla ilgili söylüyorum. Şikayet edilmiş, konu belli, zaten orada mimarın, mühendisin neden suçlandığı net olarak belli. Fakat eğer bu çok açık değilse, ki makine ve elektrik mühendisliği alanlarında bu oluyor, bazen çok açık olmuyor; onlarda ek olarak inceleme dosyalarını, teknik raporları talep edebiliyorlar, Bakanlık gönderiyor. Eğer çok açıksa, sizin yapacağınız şey, üyenin savunmasını aldığınız zaman karşılaştığınız duruma göre değişir. Eğer üye, "Yok kardeşim, bu böyle olmamıştır; teknik raporda yazılanlar tamamen gerçeğe aykırıdır, ben görevimi doğru yaptım" diyorsa, o zaman, siz ek bilgi ve belgeleri toplayıp, yerine gidip araştırmak zorundasınız. Ama yok, 3 işgünü içinde sadece bildirmedeği için ceza alıyor ve o 3 işgünü içerisinde bildirdiğini belgeleyemiyorsa, zaten çok nettir, ek bir araştırmaya gerek yoktur; soruşturmacı oturur, raporunu yazar, Onur Kuruluna gönderir, Onur Kurulu da çok açık şekilde sonuçlandırır olayı.

Bu söylediğimiz, gerekirse gidip yerinde araştırma yapılması, bilgi-belge istenmesi olayları aslında istisnai durumlardır, genelde olan şeyler değildir. Ama şunu söylemeye çalışıyorum: Biz, bir meslek odası olarak, mesleğimizin saygınlığını korumak ve verdiğimiz kararların daha sonra yargıdan dönmemesi için çok titiz davranmalıyız. Bunu vurgulamaya çalışıyorum. Bu yüzden de bir savcı titizliğiyle bu işi yapmalıyız.

HÜSEYİN YEŞİL- Ama savcıyla aynı konumda değiliz, savcıyla eşit değiliz.

ÜMİT NEVZAT UĞUREL- Değiliz tabii. Sadece örnek olarak titizliğinden bahsediyorum. Yine de eşit değiliz tabii ki, yetkimiz de öyle değil, onlar farklı yasalara tabi. Ama o titizliği göstermeliyiz. Bu bir. İkincisi, soruşturma yürüten arkadaşımız, Onur Kuruluna eğer suçu net tanımlarsa ceza da önerebilir; ki bazı soruşturmacı raporlarında bunu da görüyoruz. Gelen raporların bazılarında, soruşturmacı, raporunun sonunda diyor ki, “Bu üyeye yazılı uyarı verilmeli” ya da “Bu üye meslekten men edilmeli” vesaire. Belki çok hassas bir şekilde, 15 gün, 1 ay falan demiyor; ama fikrini de belirtiyor. Bazı soruşturmacı raporlarında bu var. Sakıncası yok bunun; Onur Kurulu ile soruşturmacının karşılıklı diyaloguyla çözülebilecek bir konu bu. Onur Kurulu talep ederse, soruşturmacı fikrini söyler ya da söylemez.

İkincisi, bizim Onur Kurulundaki çalışmalarımız sırasında, özellikle Yüksek Onur Kurulunun çalışmaları sırasında, o mesleğin ne kadar doğru yapılıp yapılmadığı konusunda bir karara varmamız söz konusu değil; sadece o işin yasalar, yönetmelikler nezdinde doğru yapılıp yapılmadığı, yasal prosedüre uygun yapılıp yapılmadığı hususunda inceleme yapıyoruz.

Burada da şunu demek istiyorum: Siz dediniz ki, “Mesela can güvenliğiyle ilgili bir konu; inşaatta kolonun yapılması, kirişin kısa yapılması gibi şeyler.” Mesela öyle iddialar da var; özellikle İnşaat Mühendisleri Odası'ndan gelen dosyalarda rastlıyoruz, diyor ki, “Ben, kolonu projedekine göre yapmadım, ters kiriş yaptım; hiçbir sakıncası yok. Betonunu da, demiri de yeterli; bir sakınca yok.” Ama projesine uygun değil. Projesine uygun olmaması yetiyor. Zaten kendisi bu savunmayı yaparken, projesine uygun yapmadığını itiraf ediyor. Biz o zaman hiç araştırma gereği duymuyoruz, “Aman, bu belgelenmiş, bu

belgelenmemiş” falan diye bir araştırma yapma gereği duymuyoruz; çünkü kendi söylediğini itiraf varsayıp işlem yapıyoruz.

Bir diğer konumuz, makine mühendislerinin sorumluluğu konusu. Başlangıçta, ilk yapı denetimiyle ilgili dosyalar gelirken, Makina Mühendisleri Odası da, Elektrik Mühendisleri Odası da, “Bu yapı fazla yapılmış, büyük yapılmış, küçük yapılmış, bizi ilgilendirmez” diyorlardı. Yüksek Onur Kurulu olarak biz o zaman dedik ki, “Burada makine mühendisliğinin, elektrik mühendisliğinin sorumluluk alanına giren bir şey var mı?” “Adam kaçak kat yapmış, ben ne yapayım?!” diyor. Kaçak kat yapıldıysa, o katta bir tesisat var, imalat var. Bu senin projene göre yapılmadı mı? Sen gidip yapıyı denetlediğin zaman, senin 3 kata göre yaptığın proje 5 kata göre uygulandıysa bir sorun vardır. Sonra müfettişler de öğrendi; Çevre ve Şehircilik Bakanlığından müfettişler de raporlarında, “burada tesisat yapılmış, ekstra tesisat konulmuş” gibi detaylandırmaya başladılar. Bu da kendi içinde bir içtihat kazandı.

Yine söylüyorum, bakın, biz, mesela makine mühendisinin doğru bir ısıtma projesi yapıp yapmadığına ya da doğru bir tesisat projesi yapıp yapmadığına bakmıyoruz; sadece projesine uygun imalatın yapılıp yapılmadığına bakıyoruz.

Bir arkadaşımız, yapı denetim sürecinde odaların yer alması veya yapı denetim firmalarında görev alacak kişilerin meslek içi eğitimden geçirilmesi gerektiğini söyledi. Bunlar doğru şeyler tabii ki. Meslek odaları olarak biz ne kadar işin içinde olursak, meslek alanlarımızla ilgili yasal düzenlemelerde ne kadar çok yer alırsak, o kadar doğru yerlere varırız. Çünkü yine söylüyorum, biz kamu hizmeti yürüten meslek adamlarıyız.

Jeofizik Mühendisleri Odası'ndan arkadaşımız, “Belediyelerden veya kamu kurumlarından bilgi-belge alınması konusunda pratik bir çözüm yolu var mı?” diye sordu. Aslında var; belediye vermezse, valilik kanalıyla bile isteyebilirsiniz. Biz, Şehir Plancıları Odası olarak, bırakın herhangi bir şikayet konusunu, valiye yazı yazıp, o ilde belediyelerin onayladığı tüm planların kopyalarını talep ediyoruz; valilik de topluyor, gönderiyor bize. Oda yönetimi yazıyor, talep ediyor, onlar da gönderiyor. Göndermek zorundalar. Birkaç yasadan dolayı zorundalar; çünkü biz kamu kurumu niteliğinde meslek örgütüyüz.

Ahmet arkadaşımızın değindiği, cezaların çok olması konusu, tabii ki eylemin niteliğiyle alakalı bir şey. Ama odaların da bunu mümkün olduğu kadar adil değerlendirmek konusunda çaba harcamaları gerekiyor. Bu temenniye ben de katılıyorum.

9b maddesine geliyorum şimdi. 9b maddesi aslında genel bir maddedir. Madde iki bölüm halinde yazılmıştır ya da ayrılan iki bölüm vardır. Galiba eski, emekli inşaat mühendislerinden biri, yapı denetim firmasına diplomasını vermiş, sonra ceza alıyor, haberi yok; “Ben, 37 yıldır bu meslek alanında çalıştım, hizmet ettim, emekli oldum; sonra hiç haberim olmadan başıma bu olay geldi” diyor ve ardından devam ediyor, “Haydi ceza verdiniz verdiniz, bari kişisel çıkar sağlama kelimelerini yazmayın” diyor.

Çok haklı bence de. Çünkü bu 9b Maddesi genel bir madde. Siz bu 9b’yi olduğu gibi yazdığınız anda, sanki bütün oradaki suçları işlemiş gibi algılanıyor kişi. Burada sabahtan beri aynı şeyi söylüyoruz; cezalar çok net olmalı, açık olmalı. O maddeler genel olarak sadece o açık ve net olarak tanımlanan cezanın hangi maddeden dolayı verildiğini, hangi maddeden dolayı uyarı cezası mı, para cezası mı, yoksa meslekten men cezası mı olduğunu tanımlar. Yani eğer orada mesleğe, meslek etiğine aykırı bir davranış söz konusuysa 9b diyeceğiz. Ama bunu açıkça belirteceğiz; diyeceğiz ki, “Bu üye yapı denetimini düzgün yapmayarak, mesleğe, meslek etiğine zarar vermiştir” ya da “kamuya, üçüncü kişilere zarar vermiştir” ya da...

HÜSEYİN YEŞİL- Çıkar sağlamak için...

ÜMİT NEVZAT UĞUREL- Tabii, o da olabilir. “Kişisel çıkar sağlamıştır; göz yumarak, yapının fazla büyümesini sağlayarak kişisel çıkar sağlamıştır.” Ama kişisel çıkardan bahsediyorsak, bunun belgesi olmak zorunda. Bakın, soruşturmacı tarafından her şey belgeli bir şekilde dosyasına konulacak ve ceza da net olarak tanımlanacak, o meslektaşımızın söylediği gibi, kişisel çıkar sağlamadığı bir konuda kişisel çıkar sağlamış gibi ceza almasının önüne geçelim. O açıdan, maddeyi yazmadan önce cezayı net olarak tanımlarsak, ceza maddesine sadece 9b demek yeterli; ceza maddesini olduğu gibi yazmak gerekmez. Yazıldığında da sadece suçu içeren bölümü yazılabilir.

Şimdilik aldığım notlar bunlar. Sorusunu eksik bıraktığım arkadaş varsa hatırlatılsın lütfen.

ERDAL YAVAŞ- Orada makina mühendisi mesul tutulmasını demedim. Dedim ki, o makine mühendisinin yapacağı işlere gelene kadar bildirilmesi gereken ihlaller var, öncelikle onlardan hesap sorulması gerekiyor esasında. 3 gün içinde diyelim ki adam duvar örüyor, bu 3 gün içinde bildirilmesi gereken bir ihlal var; bunu bildirmek inşaat mühendisinin, mimarın göreviyken, bildirilmemiş, suç örtbas edilmiş, ta tesisat aşamasına gelmiş, elektrik aşamasına gelmiş ve bir suç hasıl olmuş. Yani eğer o bildirimde bulunulsa, elektrik mühendisi, makine mühendisi belki suç işlememiş olacak.

SALONDAN- Ümit bey dedi ki, “Kişisel çıkar sağladığına dair bir suç isnadı varsa, bunun belgesinin konulması gerekir.” Peki, “Ben, geçimimi yürütmek için, çocuğuma ekmek parası götürmek için bu işe göz yumdum” demek kişisel çıkar sağlamak değil mi?

SALONDAN- “Kişisel çıkar sağlamanın belgesini koymak gerekir” cümlesini biraz açıklarsanız çok sevinirim.

HÜSEYİN YEŞİL- Sabahki sunumda zaten açıkladı arkadaşımız. Örneğin, o bölgede arsasının olması, evinin olması vesaire. İmar planı açısından söylüyorum. Dolayısıyla, bir şeyinin olması lazım ya da bunu itiraf etmesi lazım.

Evet, Yüksek Onur Kurulu üyelerimizden Erkan bey söz almak istiyor. Diğer arkadaşlarımızdan da söz almak isteyen varsa verelim, ondan sonra ikinci bir tur yapıp, toplantımızı kapatacağız.

ERKAN KARAKAYA (TMMOB Yüksek Onur Kurulu Üyesi)- Değerli arkadaşlar; herkese merhaba.

Aslında önce kendi mutfağımızdan bakıp konuşmaya başlamak istiyorum. Sabahleyin hukukçu arkadaşımızın sunumuna baktıktan sonra, aslında kendi halimizi çok net orada gördük, ama hiç o konuya değinmedik. 410 bin üyesi olan bir örgütün bütün Onur Kurulu sürecini Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın dosyalarına bağladığımız görülüyor orada. Bunu bir arkadaş az da olsa bahsetti.

Arkadaşlar; gelen dosyaların büyük bir kısmı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'ndan. Bu örgütün ana amacı, meslek düzeni ve meslek disiplinini sağlamak. Tüm meslek grupları için söylüyorum, Türkiye'de

mesleğimizin çok disiplinli ve çok düzgün olduğunu mu söylüyoruz, 10 tane dosya getirerek. Yüksek Onur Kurulu'na gelen dosya sayısı belli; 20-30. Bizim, geldiğimizde, akşama kadar baktığımız dosyalar, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'ndan gelen dosyalar, bir-iki tane arada gelmiş dosya var. Burada onur kurullarının çok ciddi bir sıkıntısı olduğu görülüyor. Oysa, onur kurulları, kurumsal yapımızın güvencesi, meslek disiplinimizin aynası; yani orası asıl bu süreci toplumun önüne koyuyor. Toplumun önüne bizim güvenilirliğimizi getiren yer onur kurullarıdır. Öyle baktığımızda, onur kurullarımızın çok daha güçlü çalışması, çalıştırılması gerekir.

Yine hukukçu arkadaşımızın sunumunda vardı, 7-8 oda hiç dosya göndermemiş bugüne kadar. Hiç mi bu mesleğin bir sıkıntısı olmamış, üyelerin hepsi her daim çok mu disiplinli, düzgün bu mesleği icra etmişler?! Çok ciddi bir sıkıntı var burada. Bunun direkt muhatabı tabii ki onur kurulu üyeleri değil. Yani ben bunu söylerken, onur kurulundaki arkadaşları suçlamak ya da görevlerini eksik yapıyorlar anlamında söylemek istemiyorum; ama odalarımızın çok ciddi sorumlulukları var.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, daha önceki adıyla Bayındırlık Bakanlığı bu dosyaları göndermeden önce bu olaylar olmuyor muydu; oluyordu. Kim yapıyordu bu olayları; fenni mesuller yapıyordu. Hangi odamız o fenni mesuller hakkında bu süreçleri yürüttü; yürütmedi. Doğal olarak onur kurulları da karışmadı ve biz bugün bağırıyoruz, yapı denetim sistemi yanlış diye. Tabii ki yanlış. Bu süreçte sorumluluğumuz yok; ama sabahtan beri onların gönderdiği dosyaları tartışıyoruz burada, eksikti, fazlaydı diye.

Bizim Mimarlar Odası'nda uzunca bir süre, benim Yönetim Kurulunda olduğum bir dönemde, Bayındırlık Bakanlığı'ndan gelen dosyaları hiçbir değerlendirme yapmadan iade ettik. Adamlar tekrar gönderdiler bize. Biz tekrar iade ettik. Bu sefer de Yüksek Onur Kurulu'na gönderdiler. Yani adamlar, yetkimizin olmadığı, sorumluluğumuzun olmadığı yerde bizi bu kadar kullanmasını da becerebiliyorlar. Tabii, burada şunu da söylemek istemiyorum; yani bunu yapan üyelerimiz de çok ak pak falan değil. Ama bu süreçte de biz doğru gelmedik. Doğru gelmediğimiz için de Çevre ve Şehircilik Bakanlığının memuru gibi olduk. Yani şurada Yüksek Onur Kurulundaki arkadaşlar iyi biliyor, oturuyoruz, akşama kadar Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın müfettişlerinin yazdığı raporları değerlendirmeye çalışıyoruz. Bunu bu örgütün artık ciddi bir şekilde

düşünmesi gerekiyor arkadaşlar. Yani onur kurulları vasıtasıyla yönetim kurullarına bu konuda bir ilişki kurarak, baskı oluşturulması gerekiyor. Çünkü Onur Kurulu kendi başına bir şey yapamıyor, sonuçta Yönetim Kurulundan gelecek dosya. Oradan gelmeyince, onur kurulları da hiçbir şey yapamıyor haliyle. Hatta belki bazı odalarımızın onur kurulları toplanamadan dönemini bitiriyor. Böyle bir şey olabilir mi?! Örgütümüzde böyle bir sıkıntı var, önce bunu bilelim.

Gelelim soruşturma konusuna.

Arkadaşlar; soruşturma çok önemli. Yine hukuk müşaviri arkadaşımızın sunumundan geliyorum; kazandığımız davaların hepsi Bakanlıktan gelen dosyaların davaları. Bakanlık bizi soruşturmacı gibi gördüğü için, Bakanlıktan gelen dosyaları da kazanıyoruz. Çünkü soruşturmacıyı Bakanlık olarak görüyor. Çünkü orada dosyalarda hakikaten kurumsal bir çalışma var, bir sürü evrak var, bir sürü şey var, takibi yapılmış falan; o nedenle de kazanmak çok kolay. Bizim odalarımızdan gelen soruşturmacı raporları 1 sayfa, o da neredeyse kişisel görüş. Öyle olmamalı. Soruşturmacı raporu mutlaka her şeyiyle olayı ortaya koymalı; Onur Kurulunun önüne her şeyi apaçık, aynada görür gibi görebilecek kadar net bir şekilde koyabilmeli.

Biz bunu Mimarlar Odası'nda şu şekilde yapıyoruz: Örnek olarak söylüyorum. Tabii ki her odanın işleyiş sistemi farklı. Bizim Mimarlar Odası'nda soruşturmacı kavramı yoktur. Her şube, seçim yaparken, büyüklüğüne göre 3 ya da 5 kişi şube soruşturma-uzlaştırma kurulunu kendi genel kurulunda seçer. Kendi genel kurulunda seçimle gelmiş her şubenin soruşturma-uzlaştırma kurulu vardır; o 1 kişi değildir, 3 ya da 5 kişidir. O komiteye dosya gider, o komite onu inceler, raporunu yapar, ondan sonra Onur Kuruluna gelir. Öyle olunca da, doğal olarak, Trabzon'a ben mi gideceğim, Trabzon'daki Kayseri'ye mi gidecek kavgası da biter.

Bu, bizim kendi içimizde bulduğumuz pratik bir sistem. Belki diğer odalar çok daha farklı sistemler geliştirebilirler.

Ama ben Yüksek Onur Kuruluna geldiğimde gördüm ki, bir odamızdan gönderilen dosyaların yüzde 80'i aynı soruşturmacıdan geliyor.

Arkadaşlar; böyle şey olur mu, olabilir mi, aynı soruşturmacı her konuyu soruşturacak? Olmaz. Mutlaka ciddi bir hata vardır. Yani biraz da kendimizi disipline etmeye çalışmalıyız.

Yine kendi inisiyatifimizde bir konu: Bir odamızdan gelen tebligatların hepsi adresine ulaşmış. Bir odamız var ki, çok dosyası geliyor ve mutlaka sahibine ulaşmış. Hiç başka yolu yok, adamın her tür haberi olmuş. Bir odamızdan da gelenlerin büyük bir kısmı ulaşmamış. Dün konusu geçti, yapılması zorunlu dört tebligat var, dördü de yapılmış; ama hepsi iade. Yahu, ben bulurum vallahi; bir adam adı söyleyin bana, ben size Internet ortamında akşama adresini bulayım. Bir yerlerden bir şekilde bulurum. Yeter ki o kişiye ulaşmaya niyet edeyim. Bir de böyle bir yaklaşım var.

Arkadaşlar; bunlar aslında aşabileceğimiz konular. Bunları aşabilirsek, bunları disipline edebilirsek, daha sonra o mahkeme süreçleriydi, bizim verdiğimiz kararların bozulması, bozulmaması falan çok önemli konular değil, aslında onlar bizi de çok fazla bağlamaz, çok da derdine düşmeyiz o zaman. Yani bu konularda tüm onur kurullarının gerçekten buldukları noktayı hissederek görevlerini yapmaları, en azından bizim Yüksek Onur Kurulunu da çok rahatlatacaktır, kurum olarak bizim görüntümüzü de toplum nezdinde farklı bir noktaya taşıyacaktır.

HÜSEYİN YEŞİL- Yüksek Onur Kurulundan konuşmak isteyen başka arkadaşımız var mı? Yok. O halde ikinci tura geçebiliriz.

ASIM RASAN (EMO Onur Kurulu Üyesi)- Merhaba arkadaşlar. Sabahki Nevzat beyin sunumunda biz bir farklılık yaşadık zaten, herkes için ayrı bir karar alınması gerektiğini söyledi. Ama biz bir kararda 4 kişiye ceza verdik; bazısına ceza verdik, bazısına vermedik. Ama bizim ilk toplantımızda dosyalar ayrı ayrı geldi önümüze, biz bu dosyaların, nitelik olarak aynı ve ortak isimleri barındırdığı için birleştirilmesine karar vermiştik. Birleştirilmesine karar verdiğimiz dosyalarda kişileri tek tek ayırıp, ayrı ayrı ceza veremeyiz diye düşünüyorum. Çünkü o 4 dosyanın da birleştirilmesine karar verdik. Öyle, bir kararda 4 kişiyle ilgili karar verdik. Belki açıklaması yetersiz olabilir, gerekçelerini açıklamamız yetersiz olmuş olabilir; o dönmüş, inceleyeceğiz, ona göre tekrar karar vereceğiz. Ama ben dosyaların birleştirilmesi durumunda, kişilerin illaki ayrılması gerektiğini düşünmüyorum. Çünkü kararımızı dosyaları birleştirmek üzere verdiğimiz için, kaç kişiye, kaç tane dosyaysa, o kişilerle ilgili kararı bir kararda ortak bir şekilde zikredebiliriz diye düşünüyorum.

Sabahki bölümde, Makina Mühendisleri Odası'ndan Ali beydi galiba, bir şey söyledi, ben onu anlamakta çok güçlük çektim. Ek ücret, emekli kişi vesaire. Fiiliyatta bu belki öyle olabilir; ama bunu burada söylemek çok doğru değil. Bu şekilde olursa, daha sonra kendi mesleğimizi yapmak için, cep harçlığına, sigara parasına gibi yaklaşımlara girmiş olacağız. Orada bir mühendis barındırmak zorundadır ve bu mühendis işini yapmak zorundadır ve hak ettiği ücreti almak zorundadır. Bizim böyle yapmamız gerekir. O olmazsa başka doğru dürüst biri gelir oraya, cep harçlığı yerine, gerçek ücretini alarak çalışır. TMMOB'nin ve odaların belirlediği bir asgari ücret tarifesi vardır mühendisler için, "Mühendis asgari şu ücrete çalışacaktır" diye. Hiç olmazsa o olur. Ben, bu salonda, bu kürsüde, cep harçlığıymuş, ek gelirmiş gibi yaklaşımların zikredilmesinin çok doğru olmadığına inanıyorum.

HÜSEYİN YEŞİL- Asım Rasan'ın bu son söylediği, dosyaların birleştirilerek karar verilmesi mümkün olabilir, dosyalar birlikte değerlendirilebilir. Ancak, bizim geri çevirirken önerdiğimiz şey şu: Aynı gerekçeyle birine 15 gün, birine 2 ay veremezsiniz. Gerekçesini yazacaksınız, 9b'nin hangi şeyine göre 15 gün, hangisine göre 2 ay diye. Bizim istediğimiz bu. Aynı kağıtta da olabilir bu; ama yeter ki o cezaların gerekçeleri olsun. Orada bir eksiklik vardı, onun için geri çevirdik.

ÜMİT NEVZAT UĞUREL- Olay, tek bir olay olabilir, aynı olayda 4 mühendis birlikte hareket etmişlerdir ve olay aynıysa eğer, 4'ünü birden değerlendirirsiniz. Ama sonuçta kararı her kişi için ayrı üretmelisiniz. Çünkü bir karar üretiyorsunuz. Kararda, "Ben bu kişileri aynı olaydan yargıladım; A mühendis hakkında şu kadar ceza verdim, B mühendis için şu kadar, C mühendis için şu kadar" demek zorundasınız. Bunların her biri ayrı ayrı dosyalarda bize iletmeli. Çünkü biz kişi inceliyoruz arkadaşlar, olay incelemiyoruz. Olay aynı olabilir. Sonuçta biz kişinin cezasının uygun verilip verilmediği konusunda karar vereceğiz; ya bozacağız, ya onayacağız. Biz, olay inceleme ya da detaya girme lüksünde değiliz. Biz sadece o kişiyle ilgili karar vereceğiz. Bize gelen dosya kişi dosyası olmalı, olay dosyası değil.

AHMET GÖKSOY (TMMOB Yüksek Onur Kurulu Üyesi)- Belki de konuşmacıların en sonuncusuyum, fazla da zamanınızı almayayım. Ama benim konuşacağım şey, bizim toplantıların genel konumuyla ilgili, genel siyasetiyle ilgili.

Biliyorsunuz, bizim ÷lkemizde yargı sistemi çoklu yargı sistemidir. Bu, Kıta Avrupa'sında da öyle. Yani idari yargı var, adli yargı var, askeri yargı var vesaire. TMMOB de idarenin bir parçası olarak sayılıyor. Nitekim, biz o idarenin bir parçası olarak, idari yargılama anlamında işler yapıyoruz. Yani bizim yaptığımız iş biraz da idari yargı alanına giriyor. Dolayısıyla, Türkiye'de gerek adli yargıda, gerek idari yargıda, gerek askeri yargıda yargılamanın çok adil olduğuna inananlardan değilim; yani ben inanmıyorum, Türkiye'de yargı sisteminin iyi işlediğine, adil istediğine, eşit işlediğine tanık değilim. Yaşım 60, tanık değilim, bilmiyorum.

Tabii, bunu eleştirmek başka bir alanın konusu. Şimdi bize dönüyorum. Ben, inşaat mühendisiyim, daha önce Oda Yönetim Kurulunda çalıştım; dolayısıyla meslektaşlarımızın onur kuruluna sevki konusunda epey dosya inceledim. Yüksek Onur Kurulu'nda çalışıyorum şimdi. Yüksek Onur Kuruluna gelen dosyalara bakıyorum; çok istisnalar hariç, bugüne kadar meslektaşlarıma hiç meslekten dolayı, yani mesleki anlamda işledikleri bir suçtan dolayı ceza verildiğine tanık olmadım. Bizim bugün tartıştığımız konuların da hiçbiri meslek cezası değildir, yapı denetimden gelen dosyalardır. Yapı denetimden gelen dosya, aslında bir ihbarı değerlendirmeme sonucunda verilen bir cezadır. O da şu: Tabii ki yapı denetim sisteminde arkadaşlar diplomalarını veriyorlar, yeteri kadar takip etmiyorlar, mesleki süreçlerini yeteri kadar kontrol altına almıyorlar. Ama bizde yapım süreci nereden başlıyor; ta planlamadan başlıyor, etütten başlıyor, projeden başlıyor. Ondan sonra yapım süreci var, denetim süreci var. Biz bu denetimden dolayı arkadaşlara ceza vermeye çalışıyoruz. Denetimden dolayı. Denetimden dolayı vereceğimiz cezalar ne? Bakanlık bize bir rapor hazırlıyor, teftiş kurulu veya başka elemanlarınca hazırlıyor, getiriyor; diyor ki, "Yapı denetim kuruluşunun kapanmasına neden olmaktan dolayı..." Yani yapı denetim kuruluşunu ihbar etmediği için. Çünkü Bayındırlık Bakanlığı Kontrol Yönetmeliği var. Bayındırlık Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı oldu şimdi. Çok mükemmel bir yönetmeliktir. Fakat bu mükemmel yönetmeliğe rağmen, bugüne kadar Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın, eski Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nın, 1999 depremleri de dahil olmak üzere (Ben, Bingöl depreminden özel vakıalar biliyorum, orada özel olarak çalıştığım için ve son olarak Van depreminde de Van'da bulundum, halen Van'da çalışıyorum) yıkılan

kamu binalarıyla ilgili olarak, bünyesinde çalışan hiçbir mühendis ya da mimar hakkında soruşturma açtığını görmedim. Gidin bakın, Van'da bütün kamu binaları yıkılmış, valilik konağı da dahil olmak üzere hepsi yıkılmış. Hepsinde de kamu idaresinde çalışan mühendisler, mimarlar imza sahibidir; yani kontrol etmişlerdir, altında imzaları vardır. Ortada bir meslek suçu var. Fakat hiçbirisi o meslek suçundan dolayı ilgili mühendis veya mimarların cezalandırılması talebiyle bize başvurmamışlardır. Bu belki hukukun boşluğundan dolayı, belki siyasetçilerin aymazlığından dolayı vesaire vesaire, bunların hiçbirini tartışmıyorum. Ama hiçbirisi, bu meslek suçundan ötürü gelip de bizim önümüze, “Yahu kardeşim, şu hastanenin yıkılmasına neden olan kontrol mühendislerine ceza verin” dememişlerdir. Ama bana şunu söylüyor: Diyor ki, “Yapı denetim kuruluşunun kapanmasına neden olan üyene bir ceza ver.” Ben bundan acı duyuyorum, Yüksek Onur Kurulunun bir üyesi olarak bundan acı duyuyorum; çünkü bu cezayı vermek zorundayım. Mevcut yasalar, yönetmelikler, süreç, işleyiş falan buna ceza vermek zorunda bırakıyor beni.

Ama tersinden, şöyle bakalım: Biz, etik kurul değiliz, etik kurul olamıyoruz. Ben şahsen, eğer bizim bir etik kurulumuz olursa, eğer TMMOB'nin bir etik kurulu olursa, etik olarak kimlere nasıl ceza verileceğini ya da cezada hangi süreçlerin işleyeceğini çok iyi becerebileceğim kanaatindeyim. Ama biz de sonuçta sistemin bir parçası olduğumuz için ve sistemin bize dayatmaları nedeniyle cezalar veriyoruz. Ama buna rağmen, ben, TMMOB'nin özellikle meslek cezası konusunda çok daha duyarlı davranması gerektiğini düşünüyorum. Şundan dolayı söylüyorum: Çünkü, idare hukuku, idarede çalışan insanlara işledikleri suçtan dolayı ceza verilmesinin önünü yeterince bize açmıyor. Nitekim, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ya da Başbakan şöyle atıyor; diyor ki, “6 milyon konutu yıkacağız, yerine kentsel dönüşüm kapsamında yeni binalar yapacağız.” 6 milyon konutu niye yıkıyorsunuz? 6 milyon konut depreme dayanıklı değilmiş. Bunu yıkacaksın, tamam. Peki, bunlar yapılırken kim yanlış yaptı; ne oldu da bu ülkede, bu binalar depreme dayanıksız oldu? Yani mühendisler mi yanlış yaptı, belediye başkanı mı yanlış yaptı, yanlış yapan kim? Esas tartışılması gereken konular bunlar.

Dolayısıyla, biz tabii ki kendi kapımızın önünü, kendi avlumuzu temizlemek, kendi meslek onurumuzu korumak için çalışmak

durumundayız. Yani bizim bu yapmış olduğumuz iş bile meslek onurumuzu koruma adıdır. Ama keşke, statik projeyi hatalı yaptığı için, statik projeyi düşüncesizce yaptığı için ya da bu konuda gerçekten kastı olduğu için cezalandırılması talebiyle meslektaşlarımız önümüze getirilse. Bazı imzacı arkadaşlar geliyor önümüze, sadece imza atmış, çokça imza atmış. Ben Oda yönetimindeyken, hatırlıyorum, Sincan tarafında bir mühendis 900 tane projeye imza atmıştı. 900 proje! Bu bir örnek değil tabii. 900 taneye imza atmış; olabilir, mühendisler de insandır, onların da içinde böyleleri çıkabilir. Ama bunu baz alarak biz bu şeyleri işletmemeliyiz. Zaten, sanırım hukukçu arkadaşlarım bunu daha iyi bilirler, Kant'ın şöyle bir sözü var: Diyor ki, “Suç, fiili işlendikten sonra suç olur.” Yani bir fiil gerçekleşecek ki suç olsun. Ben yine o söze katılıyorum; ama meslek etiğiyle ilgili olarak fiilin işlenmesine gerek yok, onun kafaya yerleştiği andan itibaren suç başlamıştır bence ve cezası da o oranda verilmelidir. Bu, meslek etiğini ilgilendiren bir mesele. Engels, “Mükemmelin altında yapılan bir şey cinayettir” diyor. Tabii, ben o kadar mükemmeliyetçi bir şey düşünemiyorum, öyle bir dünya tasavvur edemiyorum. Ama gerçekten bizim mesleklerimiz kamusal mesleklerdir, bizim yapmış olduğumuz işten dolayı kamusal zararların yüksek olacağı kanaatindeyim. Teknolojiyle çok uğraşyoruz, teknolojinin kimliği beni ilgilendirmiyor; ama bizim kimliğimiz toplum ahlakına uymak zorundadır diye düşünüyorum.

HÜSEYİN YEŞİL- Evet arkadaşlar; birbirimizi sabahtan beri dinledik, görüş ve düşüncelerimizi paylaştık. Oda onur kurulları ile TMMOB Yüksek Onur Kurulu'nun bu ortaklaşa toplantısında, bu süreçteki, bu işleyişteki aksaklıkları, sorunları ortaya koyduk. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın bir tür memuru gibi, onama yeri gibi iş yaptığımızı, bunun değişmesi gerektiğini belirttik. Ama bu sadece buradaki arkadaşlarımızın sorunu değil, TMMOB'nin, mesleğimizin sorunu bu. O konuda bizim çalışmamız gerekir, o konuda yönetimleri uyarmamız gerekir. Ama şu da bir gerçek ki: Biz bu işleyişte olabildiğince doğruyu yapmak zorundayız, yanlış veya eksik yapmamak zorundayız. Bunun için de bu toplantının faydalı olduğunu düşünüyorum. Başka bir toparlama gereği de duymuyorum.

Katıldığımız için hepinize teşekkür ediyorum. Sağ olun, var olun.

TÜRK MÜHENDİS
ve
MİMAR ODALARI BİRLİĞİ
Disiplin Yönetmeliği

Resmi Gazete Tarihi: 10.07.2002 Resmi Gazete Sayısı: 24811

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ DİSİPLİN YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Amaç

Madde 1 : Bu Yönetmelik, 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Kanunu ile kurulan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin ve Birliğe bağlı Odaların disiplin işlerini düzenlemek üzere hazırlanmıştır.

Kapsam

Madde 2 : Bu Yönetmelik; Türkiye sınırları içinde mesleki etkinlikte bulunan mühendis ve mimarları kapsar. Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğine bağlı Odalara üye olup yurtdışında mesleki etkinlik gösteren ve Türkiye’de bulunan yabancı uyruklu üyeler de bu Yönetmelik kapsamındadırlar.

6235 sayılı Kanununun 33 üncü maddesi uyarınca Oda üyesi olmak zorunda olmayan meslek mensupları da Odaya kayıtlı meslek mensuplarının ödevleriyle yükümlü olduklarından, bir olay nedeniyle bağlı buldukları kamu kurumlarınca disiplin soruşturması açılıp açılmaması ya da disiplin cezası alıp almaması bu Yönetmeliğe göre işlem yapılmasını engellemez. Bu durumda ilgiliye ve ilgilinin çalıştığı kuruluşun en üst amirine, Odaya kayıtlı üyelerin tabi olacağı işlem ve alabileceği cezalar bildirilir.

Disiplin Cezaları ile İlgili Genel İlkeler

Madde 3 : Disiplin cezaları, meslek mensuplarının Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununa, Tüzüğüne ya da Ana Yönetmeliğine, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Genel Kurul kararlarına, ilgili Odanın Tüzüğüne ya da Ana Yönetmeliğine, Genel Kurul kararlarına ya da Yönetmeliklerine aykırı hareketleri görülenlere, meslekle ilgili işlerde gerek kasten gerekse ihmal göstermek suretiyle maddi ya da (Değişik ibare:RG-6/7/2012-28345) manevi zarar oluşturabilecek

davranışta bulunanlara, aktettiği sözleşmelere uymayan, meslek şeref ve haysiyetiyle bağdaşmayan hareketleri saptananlara verilir.

Suçların ve cezaların açık olması esastır. (**Değişik cümle:RG-6/7/2012-28345**) Hiç kimseye aynı olaydan ötürü birden fazla disiplin cezası uygulanamaz.

Hakkında kovuşturma açılmış kişi, yöneltilen suçtan dolayı karar kesinleşene kadar Onur Kuruluna sevk edilmiş olmaktan ötürü suçlanamaz ve mesleğini uygulama konusunda herhangi bir kısıtlamaya tabi tutulamaz.

İKİNCİ BÖLÜM

Disiplin İşlerinde Yetkili Kurullar ve İşleyişleri

Disiplin İşlerinde Yetki

Madde 4 : (**Değişik:RG-6/7/2012-28345**) Disiplin işlerinde yetkili kurullar Oda Onur Kurulları ile Yüksek Onur Kuruludur. Oda Onur Kurullarının yetki alanı Oda ile sınırlıdır. Şubeler, üyelerin şikayet dilekçelerini Oda Yönetim Kurullarına, Odalar başka Odaları ilgilendiren olayları ilgili Odanın Yönetim Kuruluna iletmekle yükümlüdürler.

(**Değişik:RG-9/12/2004-25665**) Oda Onur Kurullarınca verilen ağır para, meslek uygulamasının yasaklanması ve Odadan ihraç cezaları Yüksek Onur Kurulunun kararıyla kesinleşir.

Yüksek Onur Kurulunun yetkisinde bulunan işlemler bu Kurul tarafından onaylanmadan kesinleşmez ve Oda kurullarınca uygulamaya konamaz.

Yüksek Onur Kurulunun Kuruluşu ve Yetkileri

Madde 5 : Yüksek Onur Kurulu Birlik Genel Kurulunca delegeler arasından gizli oyla iki yıl için seçilen beş asıl ve beş yedek üyeden oluşur.

(**Değişik:RG-9/12/2004-25665**) Yüksek Onur Kuruluna aday olabilmek için daha önce Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim, Denetim, Yüksek Onur Kurullarından ya da Oda Yönetim, Denetim, Onur Kurullarından en az birinde (**Değişik**

ibare:RG-6/7/2012-28345) asıl üye olarak görev yapmış olmak ve herhangi bir disiplin cezası almamış olmak zorunludur.

(Değişik:RG-6/7/2012-28345) Yüksek Onur Kurulu, Oda Onur Kurulu kararları ile itirazları belgeler üzerinden inceler ve gerekçe bildirerek onaylar ya da bozar. Kararın bozulması durumunda dosyayı ilgili Odaya iade eder. Oda Onur Kurulu kararında ısrar ettiği takdirde gerekçeli son karar üç ay içinde Yüksek Onur Kurulunca verilir. Yüksek Onur Kurullarınca onanan ya da nihai verilen kararlar uygulanmak üzere ilgili Odaya gönderilir.

Oda Onur Kurullarının Kuruluşu ve Yetkileri

Madde 6 : Oda Onur Kurulları Oda Genel Kurulunca seçilen beş asıl ve beş yedek üyeden oluşur.

Onur Kuruluna aday olabilmek için meslekte en az on yılını doldurmuş olmak ve herhangi bir disiplin cezası almamış olmak zorunludur.

(Değişik:RG-9/12/2004-25665) Oda Onur Kurulunun yetkileri şunlardır:

- a) Oda Yönetim Kurulunca, gerek bir şikayet üzerine ve gerek doğrudan doğruya Kurula yansıtılan konular hakkında karar vermek,
- b) Oda Yönetim Kurulunca verilen soruşturmaya ve kovuşturmaya yer olmadığına dair kararlara itiraz eden kişi ve kuruluşlarca kurula yansıtılan konular hakkında karar vermek,
- c) Onur Kurulu kararlarından; Yüksek Onur Kurulunca bozulanları yeniden incelemek ve karara bağlamakla yetkilidir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Disiplin Suçları ve Cezalar

Yazılı Uyarı Cezaları

Madde 7 : **(Değişik:RG-9/12/2004-25665)**

Yazılı uyarı cezası ilgili meslek mensubunun meslekdaşları, üçüncü

kişiler, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve Oda birimleriyle daha düzenli ve uyumlu bir tutum içinde olması ve daha dikkatli davranması gerektiğinin yazı ile bildirilmesidir.

Ceza aşağıdaki durumlarda verilir:

a) Bu Bölümün diğer maddelerinde belirtilen disiplin suçları kapsamına girmeyen ve meslek ile ilgili kanun, tüzük ve yönetmeliklerin verdiği görevleri yerine getirmemek,

b) Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ya da Oda birimlerinin, organlarının çalışmalarını aksatıcı tutum ve davranışlarda bulunmak,

c) Onur Kuruluna sevk edilen bir üyeye ilişkin karar kesinleşmeden bu üyenin haklarını sınırlayıcı davranışlarda bulunmak.

Para Cezaları

Madde 8 : Para cezalarında uygulanacak cezanın tutarı olayın doğurduğu sonuçlara göre belirlenir.

Para cezası aşağıdaki durumlarda verilir:

a) Meslek mensupları arasında haksız rekabete neden olacak davranışlarda bulunmak,

b) Büro tescili ve tescil yenilemesi gerektiren durumlarda, tescilsiz mesleki etkinliklerde bulunmak, serbest mühendislik ve mimarlık ile ilgili yönetmelik ve talimatlara uymamak,

c) Mesleki denetim uygulamasına aykırı davranmak,

d) Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ya da Odalarca belirlenmiş asgari ücretin altında ücret almak,

e) Uzmanı olmadığı konularda etkinlik yaparak ya da meslek uygulaması sırasında haksız kazanç sağlayarak üçüncü şahısları zarara uğratmak,

f) (Mülga:RG-28/6/2010-27625)

g) Onur Kuruluna sevk edilen bir üye ile ilgili karar kesinleşmeden bu üyenin haklarını sınırlayarak ilgili üyenin ekonomik zararına neden olmak ya da mesleki itibarını zedelemek,

h) Daha önce yazılı uyarı cezası aldığı halde uyarı gerektiren suçu yinelemek.

Meslek Uygulamasının Yasaklanması Cezası

Madde 9 : Meslek uygulamasının yasaklanması cezası ilgilinin geçici bir süre için mühendislik ya da mimarlıkla ilgili bir işte çalışma yapmasının yasaklanması ve üyelik haklarının bu süre içinde kullandırılmamasıdır. Yasaklama süresi 15 (onbeş) günden az 6 (altı) aydan çok olamaz. Sürenin verilmesinde asgari süre gözönünde bulundurulur, ancak aynı olaydaki birden fazla etkenin bulunması durumunda ceza ağırlaştırılır. Aynı suçun tekrarı durumunda ceza bu kez iki katı olarak uygulanır.

(Mülga ibare:RG-6/7/2012-28345) (...) meslek uygulamasından yasaklama cezaları aşağıdaki durumlarda verilir:

- a) Para cezasıyla cezalandırılmış bir suçu bilinçli olarak yinelemek,
- b) (Değişik:RG-28/6/2010-27625) Mesleğini ve görevini kişisel ya da bir grup adına çıkar sağlamak için TMMOB mevzuatına, bilime ve meslek tekniğine aykırı biçimde uygulamak ya da mesleğini ve görevini TMMOB mevzuatına, bilime ve meslek tekniğine aykırı biçimde uygulayarak kamuya, halka, üçüncü şahıslara zarar vermek.
- c) Temelsiz suçlamalarla mesleği, meslek mensuplarını ya da Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, Odalar ya da bunların alt birimlerini kamuoyunda küçük düşürmek ya da etkinliklerini engellemek.
- ç) (Ek:RG-28/6/2010-27625) Mühendislik mimarlık disiplinini ilgilendiren projelerde, bir mühendis ya da mimar tarafından ya da sorumluluğunda yapılması gereken, ancak yetkisiz kişilerce yapılan projelere imza atmak ya da attırmak, imzacılık yapmak.

Odadan İhraç Cezası

Madde 10 : Odadan ihraç cezası genel hükümlere göre medeni haklarını kaybetmiş olan, daha önce meslek uygulamasının yasaklanması cezasıyla cezalandırılmış olan ve aynı nitelikte suçu bilinçli olarak yineleyen, meslek topluluğuna zarar vermeyi sürdürerek meslek topluluğuna kazanılamayacağına kanaat getirilen üyeye verilir.

Cezalarda Uyum

Madde 11 : Nitelikleri itibari ile benzer eylemlerde bulunanlara benzer disiplin cezaları verilir. Disiplin cezalarının verilmesinde ya da onaylanmasında Kurullar takdir haklarını kullanırlar, ancak takdirlerini gerekçelerinde belirtirler.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Disiplin Soruşturması

Genel Kural

Madde 12 : (Değişik fıkra:RG-6/7/2012-28345) Disiplin işlemleri soruşturma ve kovuşturma olarak iki bölümdür. Disiplin kovuşturmasına yer olmadığına ya da Onur Kuruluna sevk edilmesine karar verilebilmesi için Oda Yönetim Kurulunca atanmış soruşturmacı tarafından soruşturmanın yapılmış olması gerekir.

Disiplin soruşturma ve kovuşturmalarında ilgiliye, kendisine yöneltilen suçun açık ve yazılı olarak bildirilmesi, yazılı savunmasının istenmesi ve bu savunma için 15 (onbeş) günlük bir süre tanınması zorunludur.

Soruşturma, Soruşturmaya Başlanması ve Zaman Aşımı

Madde 13 : (Değişik:RG-9/12/2004-25665)

Soruşturmaya; bildirim üzerine ya da Yönetim Kurullarınca resen başlanır.

Disiplin cezasını gerektirecek eylemlerin (**Değişik ibare:RG-6/7/2012-28345**) odaya bildirilmesinden itibaren iki yıl geçmiş ise soruşturma başlatılamaz. Disiplin cezası gerektiren eylem, aynı zamanda genel kanuni bir suç oluşturuyor ve bu suç için, kanun daha uzun bir zaman aşımı süresi koymuş bulunuyorsa, bu zaman aşımı süresi uygulanır ve bu durum soruşturma açılmasında belirtilir.

Bildirim

Madde 14 : Sözlü ya da yazılı bildirim, herhangi bir kişinin ilgili Oda birimlerine başvurması ve hakkında bildirimde bulunduğu meslek mensubunu belirtip iddialarını açıklamasıyla yapılmış olur.

Yazılı bildirimde, bildirimi yapan kişinin açık kimliği, adresi, hakkında bildirimde bulunulan kişinin kimliği, bildirim konusu, maddi olaylar ve bildirim gününün belirtilmesi, varsa konuyla ilgili kanıtların belirtilmesi zorunludur. Aksi halde bu hususların yazılı bildirim yapan kişiden sağlanması Oda Yönetim Kuruluna aittir. Sözlü bildirim durumunda bu bilgilerin istenmesi ve bildirimde bulunan kişi ve ilgili Oda birimi yöneticilerinden birisi tarafından imzalanarak bir tutanak tutulması zorunludur. Bildirimde bulunan kişinin kimliği, adresi ve imzası bulunmayan istekler işleme konulmaz.

Bildirimde bulunan kişinin kimliği zorunluluk olmadıkça saklı tutulur. Disiplin kovuşturmasına yer olmadığı kararı verilen durumlarda, hakkında soruşturma yapılan kişinin isteği üzerine bildirimde bulunan kişinin kimliği kendisine açıklanır.

Yönetim Kurullarınca Soruşturma

Madde 15 : Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu ya da Oda Yönetim Kurulları, bildirim olmasa bile mesleğin, meslektaşların, Birliğin ve Odanın onur ve itibarını sarsıcı her türlü eylem, beyan ya da yayında bulunan, bu Yönetmelik kapsamındaki kişiler hakkında ilgili Odası tarafından ya da başka bir Odadan soruşturma açılmasını isteyebilir.

İlk İnceleme ve Soruşturmacı Atanması

Madde 16 : (Değişik:RG-9/12/2004-25665)

Oda Yönetim Kurulu, ivedi durumlar dışında bildirim yapıldığından itibaren en geç iki ay içinde konuyu inceleyerek:

a) Bildirimi soruşturmaya değer görmezse, soruşturma açılmasına yer olmadığına ilişkin kararını bildirimde bulunan tarafa bildirir.

b) Bildirimi soruşturmaya değer gördüğünde ise Yönetim Kurulu, bildirimi inceleyerek (**Mülga ibare:RG-6/7/2012-28345**) (...) bir ya da birkaç Oda üyesini soruşturmacı olarak atar. Soruşturmacı olarak atanan üyenin Oda Onur Kuruluna seçilme yeterliğinde olması gerekir. Soruşturmacının atandığına dair Yönetim Kurulu Kararı bulunmak zorundadır. Soruşturmacı olarak atanan üye görevi kabul etmeyebilir. Eğer bildirimde bulunan kişi aynı zamanda Yönetim

Kurulu üyelerinden biri ise bu atama kararında oylamaya katılamaz. Soruşturmacı raporunu hazırlayarak Yönetim Kuruluna sunar.

Bildirimin Yönetim Kuruluna ulaşmasından itibaren iki ay içinde işlem görmemiş ya da Yönetim Kurulu tarafından ek süre tanınmamış dosyalar Onur Kuruluna aktarılır. Ek süre iki ayı geçemez.

Soruşturmanın Yöntemi

Madde 17 : (Değişik:RG-6/7/2012-28345)

Soruşturmacı, hakkında soruşturma açılan kişiye suçlamayı açık ve anlaşılır bir biçimde yazılı ve gizli olarak tebliğ eder ve tebliğinden itibaren onbeş gün içinde yazılı savunma yapmasını ister. Soruşturmacı, hakkında suçlamada bulunulan kişiden savunmasını isterken, soruşturmacı olarak atandığına dair Yönetim Kurulu kararının içeriği hakkında bilgi vermek zorundadır. İlgili kişi haklı gerekçeler göstererek bir ayı geçmemek üzere ek süre isteyebilir. Bu süreler içinde savunmasını vermeyen kişi, savunma hakkından vazgeçmiş sayılır. Gerekli görülen durumlarda suçlanan kişinin sözlü anlatımlarına başvurulur.

Soruşturmacı, kişinin lehinde ve aleyhindeki bütün kanıtları toplamakla yükümlüdür. Bu nedenle olayla ilgili tüm kişilerin ya da kuruluş yöneticilerinin bilgilerine başvurulabilir. Resmi makamlardan belgeler isteyebilir. Tanıkların sözlü anlatımlarına, bu anlatımları yazıya dönüştürmek koşuluyla başvurabilir. Soruşturmacı, şikâyette bulunanın lehinde ve aleyhinde olan bütün delilleri, belge, tutanak ve dokümanları soruşturma dosyasına ekler ve soruşturma raporunu hazırlar. Tanıkların sözlü anlatımlarına, bu anlatımları yazılı tutanağa dönüştürmek koşuluyla başvurabilir.

Soruşturmacının bu amaçla yaptığı tüm yazışmalar GİZLİ kaydı ile yapılır.

Soruşturmacı, suçlanan kişinin savunmasının alınmasından ya da bunun için öngörülen sürenin dolmasından itibaren 20 (yirmi) gün içinde soruşturma dosyasını tamamlayarak Yönetim Kuruluna sunar.

Yönetim Kurulu, soruşturma raporunu eksik görürse, eksikliği uzatmasız en çok 20 (yirmi) gün içinde tamamlatır.

Disiplin Kovuşturmasına Yer Olmadığına İlişkin Karar

Madde 18 : Yönetim Kurulu, dosyayı inceleyerek, bildirimde bulunulan kişi hakkında disiplin kovuşturması açılmasını gerektirecek bir nedenin olmadığını saptadığı takdirde, disiplin kovuşturması açılmasına yer olmadığına gerekçeli olarak karar verir. Bu kararda bildirimde bulunulanın adı ve adresi ile yöneltilen eylem, inceleme ve kanıtlar belirtilir.

Karar, bildirimde bulunan ilgili ile hakkında soruşturma açılmış üyeye bildirilir.

Soruşturma ve Kovuşturmaya Yer Olmadığı Kararına İtirazlar

Madde 19 : (Değişik:RG-9/12/2004-25665)

Oda Yönetim Kurulunun soruşturma ya da kovuşturma açılmasına yer olmadığına ilişkin kararlarına karşı, şikayetçi, bildirim tarihinden itibaren onbeş gün içinde Oda Onur Kuruluna itiraz edebilir. İtiraz dilekçesi, ilgili dosya ile birlikte Oda Yönetim Kurulu aracılığı ile Oda Onur Kuruluna gönderilir.

Oda Onur Kurulu, dosya üzerinde yapacağı inceleme sonunda şikayet ya da istem konusunu soruşturma ve kovuşturmaya değer mahiyette görürse dosyayı incelemeye alır. Bu durumda soruşturma Oda Onur Kurulunca tamamlanır. Bu karara ilgililer uymak zorundadır.

Yönetim Kurulunca Onur Kuruluna intikal ettirilen dosyalar hakkında, Onur Kurulunun kovuşturmaya yer olmadığına ilişkin kararlarına karşı ilgililer, Yüksek Onur Kuruluna onbeş gün içinde itiraz edebilir.

Yüksek Onur Kurulu ve Oda Onur Kurulları itiraz üzerine kendilerine gelen dosyaları iki ay içerisinde karara bağlar.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Yüksek Onur Kurulunun Çalışma Yöntemi

Yüksek Onur Kurulunun Toplantıya Çağırılması ve Toplanması

Madde 20 : (Değişik:RG-6/7/2012-28345)

Yüksek Onur Kurulu aşağıdaki durumlarda toplanır.

a) Yüksek Onur Kurulunun ilk toplantısı, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Genel Kurulu tamamlanıp seçim sonuçlarının açıklanmasını izleyen 30 (otuz) gün içinde yapılır. Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Genel Sekreterliği asıl ve yedek üyelere toplantı tarihini bildirir.

b) Bir önceki dönemde işlemleri tamamlanmamış dosya olması ve bir önceki dönem Kurulundan yeni dönem Kuruluna seçilen üye olmaması durumunda, bir önceki dönem Kurulundan bir üyenin devreden dosyalarla ilgili bilgi vermek üzere ilk toplantıya katılması sağlanır.

c) Yüksek Onur Kurulu çalışma dönemi içinde yapacağı diğer toplantıların tarihlerini kendisi belirler.

ç) Yüksek Onur Kurulu, Oda Onur Kurullarından gelecek dosyalarla ilgili olarak Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Genel Sekreterliği tarafından ve dosyaların Genel Sekreterliğe ulaşmasından itibaren en geç 30 (otuz) gün içinde asıl ve yedekleriyle birlikte toplantıya çağrılır. Asıl üyelerin toplantıya katılmamaları durumunda yedekler aldıkları oy sırası ile asıl üye olarak göreve devam ederler.

d) Toplantılardan üst üste üçüne katılmayan asıl üyenin üyeliği düşer, yerine en çok oy almış yedek üye asıl üye olarak göreve devam eder.

Oda Temsilcilerinin Toplantıya Katılmaları

Madde 21 : (Değişik:RG-9/12/2004-25665)

Yüksek Onur Kurulu tarafından dosyaların görüşülmesi sırasında, Kurul tarafından gerekli görüldüğü durumlarda, dosya hakkında bilgi verebilecek ilgili Oda Onur Kurulu temsilcisinin Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Genel Sekreterliği tarafından bir sonraki Yüksek Onur Kurulu toplantısına katılması için onbeş gün önce çağrı yapılır.

Çağrıya karşın ilgili Oda Onur Kurulu temsilcisinin toplantıya katılmaması toplantının yapılmasına engel değildir.

Görüşme Yöntemi

Madde 22 : (Değişik:RG-6/7/2012-28345)

Yüksek Onur Kurulu aşağıda belirtilen şekillerde toplanır:

a) Kurul, kendisine bir ya da birkaç konu verildiğinde, yapacağı ilk toplantıda konuları sonuçlandırıncaya kadar görev yapmak üzere, aralarından bir Başkan ve gerektiği kadar Raportör seçer.

b) Raportörler ilgili dosya üzerindeki çalışmalarını 15 (onbeş) gün içinde tamamlarlar ve dosya özetini hazırlayarak Yüksek Onur Kurulu toplantısına hazır ederler. Dosya özetlerinde usule uygunluk ve Raportörün görüşü bulunmak zorundadır.

c) Kurul üye tam sayısı ile toplanır ve kararını oy çokluğu ile alır. Oylarda eşitlik olursa Başkanın tarafı çoğunlukta sayılır.

ç) Kurul kendisine sevk edilen konuları dosya üzerinde inceler ve ilgili ilk toplantıdan itibaren 3 (üç) ay içinde karara bağlar. Alınan karar 15 (onbeş) gün içinde gereği yapılmak üzere Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Genel Sekreterliği tarafından ilgili Oda Yönetim Kuruluna gönderilir.

Dosyalama

Madde 23 : Yüksek Onur Kuruluna ait dosyalar Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Genel Sekreterliği tarafından ayrı bir yerde tutulur ve Yüksek Onur Kurulu üyeleri dışında hiç kimseye verilmez.

Kurul tarafından aşağıdaki dosyalar tutulur:

- a) Karar dosyası,
- b) Toplantı tutanakları dosyası,
- c) Oda Onur Kurullarından gelen dosyaların kopyaları,
- d) Yazışma dosyası.

Bu dosya ve dokümanlar Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Arşiv ve Dokümantasyon Yönergesinde belirtilen şekil ve sürelerde saklanır.

ALTINCI BÖLÜM

Oda Onur Kurullarının Çalışma Yöntemi

Onur Kurulunun Toplantıya Çağırılması ve Toplanması

Madde 24 : (Değişik:RG-6/7/2012-28345)

Oda Onur Kurulu aşağıdaki durumlarda toplanır:

a) Onur Kurulu, Oda Genel Kurulu tamamlanıp seçim sonuçlarının açıklanmasını izleyen 30 (otuz) gün içinde toplanır. Oda Yönetim

Kurulu sekreter üyesi tarafından asıl ve yedek üyelere toplantı tarihini bildirir.

b) Bir önceki dönemde işlemleri tamamlanmamış dosya olması ve bir önceki dönem Kurulundan yeni dönem Kuruluna seçilen üye olmaması durumunda, bir önceki dönem Kurulundan bir üyenin devreden dosyalarla ilgili bilgi vermek üzere ilk toplantıya katılması sağlanır.

c) Oda Onur Kurulu çalışma dönemi içinde yapacağı diğer toplantıların tarihlerini kendisi belirler.

ç) Oda Onur Kurulu, Oda Yönetim Kurulundan gelecek dosyalarla ya da Oda Yönetim Kurulunun soruşturmaya yer olmadığı kararına karşı itiraz üzerine Oda Yönetim Kurulu tarafından ve Onur Kuruluna sevk kararı ya da bu karara itiraz tarihinden itibaren en geç 10 (on) gün içinde asıl ve yedekleriyle birlikte Oda Yönetim Kurulu sekreter üyesi tarafından toplantıya çağrılır. Asıl üyelerin toplantıya katılmamaları durumunda yedekler aldıkları oy sırası ile asıl üye olarak göreve devam ederler.

d) Toplantılardan üst üste üçüne katılmayan asıl üyenin üyeliği düşer, yerine en çok oy almış yedek üye asıl üye olarak göreve devam eder.

Görüşme Yöntemi

Madde 25 : (Değişik:RG-6/7/2012-28345)

Oda Onur Kurulları aşağıda belirtilen şekillerde toplanırlar:

a) Kurul, kendisine bir ya da birkaç konu verildiğinde, yapacağı ilk toplantıda konuları sonuçlandırıncaya kadar görev yapmak üzere, aralarından bir Başkan ve gerektiği kadar Raportör seçer.

b) Raportörler ilgili dosya üzerindeki çalışmalarını 15 (onbeş) gün içinde tamamlarlar ve dosya özetini hazırlayarak Onur Kurulu toplantısına hazır ederler. Dosya özetlerinde usule uygunluk ve Raportörün görüşü bulunmak zorundadır.

c) Kurul üye tam sayısı ile toplanır ve kararını oy çokluğu ile alır. Oylarda eşitlik olursa Başkanın tarafı çoğunlukta sayılır.

ç) Kurul kendisine sevk edilen konuları ilgili ilk toplantıdan itibaren üç ay içinde karara bağlar. Onur Kurulu üç ay içinde karar veremezse,

bunu sürenin bitmesinden önce ilgililerin haberdar olabilmesi için gerekçeleriyle birlikte Oda Yönetim Kuruluna bildirmek ve ne zaman karar vereceğini açıklamak zorundadır. İşlenen suçla ilgili konu hakkında ceza davası açılmışsa ve Onur Kurulunun karar vermesinin ceza davasının sonucuna bağlı olduğu durumlarda disiplin soruşturması sürecinde zamanaşımı dava sonuna kadar kesilir.

Yüksek Onur Kuruluna Sevk İşlemleri

Madde 26 : Yüksek Onur Kurulu kararı gerektiren dosyalar ile yazılı uyarı ve hafif para cezaları dışındaki itiraz edilen kararlar, karara itiraz süresinin dolmasından itibaren 10 (on) gün içinde Yüksek Onur Kuruluna sevk edilir.

Dosyalar Yüksek Onur Kuruluna iki nüsha olarak ve aslı gibidir kaydıyla gönderilir.

Dosyalama

Madde 27 : Onur Kuruluna ait dosyalar Oda Yönetim Kurulu Yazman (Sekreter) Üyesi tarafından ayrı bir yerde tutulur ve Onur Kurulu üyeleri dışında hiç kimseye verilmez.

Kurul tarafından aşağıdaki dosyalar tutulur;

- a) Karar ve toplantı tutanakları dosyası
- b) Yazışma dosyası

Bu dosya ve dokümanlar Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Arşiv ve Dokümantasyon Yönergesinde belirtilen şekil ve sürelerde saklanır.

Duyurular

Madde 28 : Duyuruların yapılmasında aşağıdaki hususlara uyulur:

- a) Bu Yönetmelikte öngörülen suçlar ayrıca Türk Ceza Kanununa göre bir suç niteliği taşıyorsa, Oda Yönetim Kurulunca Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunulması zorunludur.
- b) Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Genel Sekreterliği kesinleşen kararı ve gerekçesini gereğinin yapılması için 15 (onbeş) gün içinde Oda Yönetim Kuruluna bildirir.

c) Oda tarafından uygulamaya konulan cezanın kişi, kurum ve kuruluş yetkililerince uygulanmaması durumunda, bu kişiler hakkında Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunulur ve kamuoyuna duyurulması sağlanır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

İdari Yargı

Madde 29 : (Değişik:RG-9/12/2004-25665)

Yüksek Onur Kurulu kararına karşı ilgililerin İdari Yargıya başvurmaları durumunda, TMMOB hukuk danışmanı, Yüksek Onur Kurulu ile ilgili Odanın hukuk danışmanı ve/veya Onur Kurulu üyelerinin görüşünü alarak savunmasını hazırlar.

Giderler

Madde 30 : Yüksek Onur Kurulu ile ilgili giderler Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği tarafından, Oda Onur Kurulları ile ilgili giderler Oda tarafından karşılanır.

Bildirimler

Madde 31 : Bütün bildirimler 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre yapılır.

Genel Usul

Madde 32 : Bu Yönetmeliğin uygulanmasında Medeni Kanun ile Medeni Usul Kanunu hükümleri geçerlidir.

Açıklayıcı Genelgeler

Madde 33 : Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu gerekli gördüğü durumlarda Yüksek Onur Kurulunun görüş ve önerileri doğrultusunda Yönetmelik hükümlerini açıklayıcı ya da uygulamaları yönlendirici genelgeler yayınlar.

EK MADDE 1 – (Ek:RG-01/07/2006-226215)

Odadan ihraç ve süreli meslekten men cezalarından başka bir disiplin cezası verilen meslek mensupları, uyarı ve para cezasının

uygulanmasından itibaren beş yıl geçtikten sonra Oda Onur Kuruluna başvurarak bu disiplin cezalarının silinmesini isteyebilirler.

İlgilinin yukarıdaki fıkrada yazılı süre içerisinde disiplin cezası almamış olması halinde, disiplin cezasının silinmesine karar verilir ve sicil dosyasındaki disiplin bölümü çıkarılarak yenisi düzenlenir.

Oda Yönetmeliklerinde Yapılacak Düzenlemeler

Geçici Madde 1 : Bu Yönetmelik hükümleri ile mevcut Oda yönetmelik hükümleri arasında çelişki olursa bu Yönetmelik hükümleri uygulanır. Oda ana yönetmelikleri bu Yönetmeliğe uygun hale getirilir.

Yürürlük

Madde 34 : Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 35 : Bu Yönetmelik hükümlerini Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu yürütür.

